

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-31-23

Druk nr 3130
Warszawa, 7 kwietnia 2023 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o świadczeniu wspierającym.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o świadczeniu wspierającym¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia kierowanego do osób niepełnosprawnych mających potrzebę wsparcia, zwanego dalej „świadczeniem wspierającym”, oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia.

Art. 2. 1. Świadczenie wspierające przysługuje:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
 - a) obywatelom Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Konfederacji Szwajcarskiej,
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. poz. 519, 185 i 547), jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocii zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawę z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,

- e) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- f) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - na podstawie wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- g) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b, d, e lub f Umowy z dnia 24 stycznia 2020 r. o Wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej

i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7, z późn. zm.²⁾).

2. Świadczenie wspierające przysługuje osobom, o których mowa w ust. 1, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w którym otrzymują świadczenie wspierające.

Rozdział 2

Świadczenie wspierające

Art. 3. 1. Celem świadczenia wspierającego jest udzielenie osobom niepełnosprawnym mającym potrzebę wsparcia pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem szczególnych potrzeb życiowych tych osób.

2. Świadczenie wspierające przysługuje osobie posiadającej decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 6b³ ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 240 i ...), zwanej dalej „decyzją ustalającą poziom potrzeby wsparcia”, w której potrzebę wsparcia określono na poziomie:

- 1) od 1 do 3 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4c ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – w przypadku osób do ukończenia 3. roku życia,
- 2) od 70 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – w przypadku osób powyżej 3. roku życia.

Art. 4. 1. Świadczenie wspierające przysługuje miesięcznie w wysokości:

- 1) dwukrotności renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie:
 - a) 3 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4c ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – w przypadku osób do ukończenia 3. roku życia,

²⁾ Zmiany wymienionej umowy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 187 z 12.06.2020, str. 12, Dz. Urz. UE L 225 z 14.07.2020, str. 53, Dz. Urz. UE L 443 z 30.12.2020, str. 3, Dz. Urz. UE L 43 z 24.02.2022, str. 84 oraz Dz. Urz. UE L 131 z 05.05.2022, str. 9.

- b) od 90 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – w przypadku osób powyżej 3. roku życia;
- 2) renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie:
- a) 2 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4c ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – w przypadku osób do ukończenia 3. roku życia,
 - b) od 80 do 89 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – w przypadku osób powyżej 3. roku życia;
- 3) 50% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie:
- a) 1 punktu w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4c ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – w przypadku osób do ukończenia 3. roku życia,
 - b) od 70 do 79 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

2. W razie śmierci osoby, o której mowa w art. 3 ust. 2, świadczenie wspierające pobierane przez tę osobę przysługuje osobie wspólnie z nią zamieszkującej i gospodarującej za pełny miesiąc, w którym nastąpił zgon, o ile świadczenie to nie zostało za ten miesiąc wypłacone już osobie, o której mowa w art. 3 ust. 2.

3. Roszczenie o wypłatę świadczenia wspierającego na zasadach określonych w ust. 2, wygasa po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenie wspierające przysługiwało.

Art. 5. Świadczenie wspierające nie przysługuje, jeżeli:

- 1) osoba, o której mowa w art. 3 ust. 2, została umieszczona w domu pomocy społecznej, zakładzie opiekuńczo–lecniczym, zakładzie pielęgnacyjno–opiekuńczym, placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w przepisach o pomocy społecznej, zakładzie karnym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym albo schronisku dla nieletnich;

- 2) osoba, o której mowa w art. 3 ust. 2, jest uprawniona za granicą do świadczenia o podobnym charakterze do świadczenia wspierającego, chyba że dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;
- 3) na osobę, o której mowa w art. 3 ust. 2, inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Art. 6. 1. Za osobę, która nie podejmuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ze względu na potrzebę udzielenia wsparcia osobie, o której mowa w art. 3 ust. 2, wspólnie z nią zamieszkującej i gospodarującej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, z późn. zm.³⁾) oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, 2674 i 2770 oraz z 2023 r. poz. 605).

2. Prawo do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi oraz ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje tylko jednej osobie, o której mowa w ust. 1.

Rozdział 3

Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczenia wspierającego

Art. 7. 1. Postępowanie w sprawie świadczenia wspierającego prowadzi oraz świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może wyznaczyć do realizacji całości lub części zadań, o których mowa w ust. 1, inne jednostki organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych niż jednostki właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wspierające lub je otrzymującej.

Art. 8. Nadzór nad zgodnością działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie realizacji świadczenia wspierającego z obowiązującymi przepisami sprawuje minister właściwy do spraw rodziny. Nadzór ten nie może dotyczyć spraw indywidualnych.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, 1115, 1265, 1933, 2185, 2476 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 326, 547 i 614.

Rozdział 4

Postępowanie w sprawach o świadczenie wspierające

Art. 9. 1. Ustalenie prawa do świadczenia wspierającego oraz jego wypłata następują na wniosek osoby, o której mowa w art. 3 ust. 2, lub osoby upoważnionej do reprezentowania pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, a w przypadku dziecka – na wniosek odpowiednio rodzica, opiekuna prawnego dziecka, rodziny zastępczej, osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektora interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego albo innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka.

2. Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego, zwany dalej „wnioskiem”, składa się nie wcześniej niż w miesiącu, w którym decyzja ustalająca poziom potrzeby wsparcia stała się ostateczna.

3. W przypadku dziecka w wieku do ukończenia 18. roku życia umieszczonego w pieczy zastępczej wniosek może złożyć wyłącznie odpowiednio rodzina zastępcza, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

4. Wniosek składa się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

5. Wniosek zawiera:

- 1) dane dotyczące osoby, o której mowa w art. 3 ust. 2, a w przypadku gdy nie jest ona wnioskodawcą, również dane wnioskodawcy obejmujące: imię, nazwisko, nazwisko rodowe, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres poczty elektronicznej, numer telefonu, numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydanego w kraju instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2360 i 2640);
- 2) dodatkowo nazwę, adres, NIP i REGON odpowiednio placówki lub ośrodka, którym kieruje dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – w przypadku gdy wnioskodawcą jest dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego;

- 3) oznaczenie decyzji o ustaleniu poziomu potrzeby wsparcia, obejmujące w szczególności numer decyzji.

6. Do wniosku dołącza się odpowiednio zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wspierającego:

- 1) kartę pobytu – w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 2) kartę pobytu i decyzję o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub inny dokument uprawniający cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który uprawnia do wykonywania pracy;
- 3) zaświadczenie odpowiednio organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, powiatowego centrum pomocy rodzinie albo podmiotu, o którym mowa w art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, 1700 i 2140 oraz z 2023 r. poz. 403 i 535), o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, wraz z datą umieszczenia;
- 4) inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wspierającego.

7. Informacje przedstawione we wniosku i załącznikach składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 10. Ustalając prawo do świadczenia wspierającego, uwzględnia się informacje i dokumenty, o których mowa w art. 9 ust. 5 i 6, oraz informacje uzyskane lub zweryfikowane z rejestrów publicznych, o których mowa w art. 22 ust. 1.

Art. 11. 1. Wniosek i załączniki są składane wyłącznie w postaci elektronicznej za pomocą:

- 1) profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;

2) systemu teleinformatycznego banków krajowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych świadczących usługi drogą elektroniczną, spełniających wymogi określone w informacji zamieszczonej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;

3) systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny.

2. Osobie składającej wniosek i załączniki w sposób określony w ust. 1 pkt 2 lub 3, która nie posiada profilu informacyjnego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, profil ten zakłada Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie porozumienia, może zapewnić dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku i załączników oraz zapewnić pomoc przy wnoszeniu tych dokumentów w miejscu innym niż siedziba, oddział lub wyznaczona jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 12. 1. Wniosek i załączniki do wniosku składa się za pomocą:

1) profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, po opatrzeniu ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych bezpłatnie w systemie teleinformatycznym;

2) systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2, po uwierzytelnieniu ich przy użyciu danych uwierzytelniających stosowanych przez bank krajowy lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową do weryfikacji w drodze elektronicznej posiadacza rachunku;

3) systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy przy użyciu profilu zaufanego, profilu osobistego, innego środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1797), adekwatnie do poziomu bezpieczeństwa środka identyfikacji elektronicznej wymaganego dla usług świadczonych w tym systemie, danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu realizacji usługi online, albo innych technologii, jeżeli zostaną udostępnione w tym systemie.

2. Na potrzeby złożenia wniosku i załączników do wniosku bank krajowy na wniosek klienta, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa na wniosek członka i minister właściwy do spraw rodziny na wniosek osoby, o której mowa w art. 9 ust. 1, a w przypadku gdy osoba ta nie ma zdolności do czynności prawnych – na wniosek odpowiednio rodziców, jednego z rodziców, opiekuna prawnego dziecka, rodziny zastępczej, osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, przekazują do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dane niezbędne do uwierzytelnienia, pozwalające na założenie profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1.

Art. 13. 1. Przyznanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych świadczenia wspierającego nie wymaga wydania decyzji.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia osobie ubiegającej się o świadczenie wspierające informację o przyznaniu tego świadczenia oraz o zgłoszeniu do ubezpieczenia zdrowotnego na jej profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Informacja o przyznaniu świadczenia wspierającego oraz o zgłoszeniu do ubezpieczenia zdrowotnego lub zawiadomienie o umieszczeniu tej informacji oraz zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego na profilu informacyjnym mogą zostać przesłane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych osobie ubiegającej się o przyznanie świadczenia wspierającego na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej lub numer telefonu.

3. Nieodebranie informacji o przyznaniu świadczenia wspierającego nie wstrzymuje wypłaty tego świadczenia.

4. W sprawach odmowy przyznania świadczenia wspierającego, uchylecia lub zmiany prawa do świadczenia wspierającego oraz nienależnie pobranego świadczenia wspierającego Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję.

5. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma w sprawie świadczenia wspierającego Zakład Ubezpieczeń Społecznych doręcza osobie ubiegającej się o świadczenie wspierające i osobie pobierającej świadczenie wspierające wyłącznie w postaci elektronicznej na jej profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Informacja o umieszczeniu na profilu informacyjnym decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacji i innego pisma w sprawie świadczenia wspierającego może zostać przesłana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych osobie ubiegającej się o przyznanie

świadczenia wspierającego lub osobie pobierającej świadczenie wspierające na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej lub numer telefonu.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma w sprawie świadczenia wspierającego uznaje się za doręczone:

- 1) w momencie ich odbioru przez osobę ubiegającą się o świadczenie wspierające lub osobę pobierającą świadczenie wspierające na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) po upływie 14 dni od dnia umieszczenia decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacji i innego pisma w sprawie świadczenia wspierającego na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – w przypadku ich nieodebrania.

7. Osoba ubiegająca się o świadczenie wspierające i osoba otrzymująca świadczenie wspierające doręczają do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pisma wyłącznie w postaci elektronicznej na swoim profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

8. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma, o których mowa w ust. 5, opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym, kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo zamieszcza się w nich imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby upoważnionej do ich wydania.

9. Pisma, o których mowa w ust. 7, doręczane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w postaci elektronicznej na profilu informacyjnym założonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składa się, opatrując je kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w systemie teleinformatycznym.

10. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może podejmować rozstrzygnięcia w sprawach świadczenia wspierającego, w tym rozstrzygnięcia w sprawach indywidualnych, w oparciu o wyłącznie zautomatyzowane przetwarzanie danych osobowych, pod warunkiem zapewnienia stronie, której dotyczy podejmowane rozstrzygnięcie, prawa do otrzymania stosownych wyjaśnień co do podstaw podjętego rozstrzygnięcia oraz prawa do uzyskania interwencji ludzkiej, do wyrażenia własnego stanowiska i do zakwestionowania takiego rozstrzygnięcia.

W stosunku do rozstrzygnięć następujących w drodze decyzji strona, której dotyczy decyzja, może skorzystać z tych uprawnień w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

11. Zakład Ubezpieczeń Społecznych gromadzi dokumentację w sprawie świadczenia wspierającego w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie dokumentów elektronicznych oraz skanów dokumentów papierowych i innych załączników do wniosków.

12. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia stronom postępowania, na ich wniosek, oraz organom uprawnionym na podstawie ustawy dokumentację zgromadzoną w sprawie świadczenia wspierającego w formie wydruków z systemu teleinformatycznego lub w formie elektronicznej określonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, o ile strona postępowania lub inny organ ma techniczne możliwości odczytania tej dokumentacji. Tak udostępniona dokumentacja nie wymaga uwierzytelnienia.

13. Wydruki dokumentów z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności decyzji, wniosków oraz wezwań, mają moc równoważną z dokumentem elektronicznym znajdującym się w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i nie wymagają uwierzytelnienia w postępowaniach administracyjnych oraz w postępowaniach sądowych.

Art. 14. Podwyższenie kwoty świadczenia wspierającego w związku z podwyższeniem ustawowej wysokości renty socjalnej następuje z urzędu i nie wymaga wydania decyzji. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia osobie pobierającej świadczenie wspierające informację o podwyższeniu tego świadczenia na jej profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 15. Gromadzone na podstawie przepisów niniejszej ustawy przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych informacje, o których mowa w art. 9 ust. 5 i 6, informacje uzyskane lub zweryfikowane z rejestrów publicznych, o których mowa w art. 22 ust. 1, informacje o dacie złożenia wniosku, przyznaniu prawa do świadczenia wspierającego, w tym o okresie, na jaki świadczenie zostało przyznane, odmowie przyznania prawa do świadczenia wspierającego, w tym o dacie decyzji odmawiającej prawa do tego świadczenia, oraz uchyleniu prawa do świadczenia wspierającego, w tym o terminie, od którego świadczenie nie przysługuje, a także informacje o wartości wypłaconych świadczeń wspierających zasilają rejestr centralny, o którym mowa w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577 i 2140). Przepisy art. 14 ust. 4 pkt 2–4 i ust.

8 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci stosuje się odpowiednio.

Art. 16. 1. Informacje, o których mowa w art. 9 ust. 5 i 6, informacje uzyskane lub zweryfikowane z rejestrów publicznych, o których mowa w art. 22 ust. 1, oraz informacje o wartości wypłaconych świadczeń wspierających przetwarza Zakład Ubezpieczeń Społecznych w celu realizacji świadczenia wspierającego i w celu weryfikacji prawa do świadczenia wspierającego oraz minister właściwy do spraw rodziny w celu nadzorowania realizacji świadczenia wspierającego.

2. Minister właściwy do spraw rodziny przetwarza dane w zakresie adresu poczty elektronicznej wskazanego we wniosku w celu przekazywania informacji związanych z uprawnieniami dla osób niepełnosprawnych.

3. Minister właściwy do spraw informatyzacji po otrzymaniu od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych numerów PESEL osób uprawnionych do świadczenia wspierającego niezwłocznie przekazuje z rejestru PESEL posiadane dane dotyczące zgonu, o których mowa w art. 8 pkt 26 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191 oraz z 2023 r. poz. 497).

Art. 17. 1. Bank krajowy oraz spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2, oraz minister właściwy do spraw rodziny, na potrzeby złożenia wniosku wraz z załącznikami, składanego w postaci elektronicznej za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 11 ust. 1 pkt 2 lub 3, w imieniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przetwarzają dane osobowe dotyczące osób, o których mowa w art. 9 ust. 5.

2. Osoby upoważnione przez bank krajowy, spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową albo ministra właściwego do spraw rodziny do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 1, są obowiązane do zachowania ich w poufności.

3. Bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa oraz minister właściwy do spraw rodziny, którzy zapewniają możliwość złożenia wniosku wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 11 ust. 1 pkt 2 lub 3, zapewniają niezbędne środki techniczne i organizacyjne służące zapewnieniu bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 1, oraz środki określone w art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie

swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.⁴⁾).

4. Bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa oraz minister właściwy do spraw rodziny, którzy zapewniają możliwość złożenia wniosku wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 11 ust. 1 pkt 2 lub 3, udostępniają Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych informacje służące potwierdzeniu spełniania obowiązków określonych w art. 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), a także umożliwiają Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przeprowadzenie audytów i inspekcji.

5. Bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa oraz minister właściwy do spraw rodziny, którzy zapewniają możliwość złożenia wniosku wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 11 ust. 1 pkt 2 lub 3, usuwają dane objęte treścią wniosku i załączników niezwłocznie po otrzymaniu informacji o potwierdzeniu złożenia wniosku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

6. W przypadku gdy bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa lub minister właściwy do spraw rodziny, w celu umożliwienia złożenia wniosku wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 11 ust. 1 pkt 2 lub 3, korzystają z usług innego podmiotu, który będzie przetwarzał dane osobowe, o których mowa w ust. 1, uważa się, że podmiot ten przetwarza dane osobowe w imieniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przepisy ust. 2–5 stosuje się odpowiednio.

7. Podmiot prowadzący rachunek płatniczy oraz bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prowadzące rachunek inny niż płatniczy, a także wydawca instrumentu płatniczego są obowiązani zwrócić z tych rachunków Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych na jego wniosek kwoty świadczenia wspierającego przekazane po dniu śmierci osoby uprawnionej na ten rachunek albo instrument płatniczy.

8. Podmiot prowadzący rachunek płatniczy oraz bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prowadzące rachunek inny niż płatniczy, a także wydawca instrumentu płatniczego są zwolnieni od wypłaty pełnej lub częściowej kwoty, o której mowa w ust. 1, jeżeli przed otrzymaniem wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokonali z tych

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

rachunków wypłat innym osobom i te wypłaty nie pozwalają zrealizować wniosku w całości lub w części, oraz w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku poinformują o tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wraz ze wskazaniem osób, które pobrały wypłaty.

9. Zwrot kwot świadczenia wspierającego, o którym mowa w ust. 7, uznaje się za zwrot świadczeń nienależnie pobranych.

Art. 18. Minister właściwy do spraw rodziny przechowuje w rejestrze centralnym, o którym mowa w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, informacje, o których mowa w art. 15, przez okres 2 lat od dnia zaprzestania udzielania świadczenia wspierającego, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym świadczenie wspierające nie zostało przyznane, które przechowuje się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia wspierającego stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

Art. 19. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przechowuje informacje, o których mowa w art. 15 i art. 16, dotyczące osób, którym świadczenie wspierające zostało przyznane, przez okres 2 lat od dnia zaprzestania udzielania świadczenia wspierającego, a informacje dotyczące osób, którym świadczenie wspierające nie zostało przyznane, przechowuje przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia wspierającego stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

Art. 20. Informacje, o których mowa w art. 15 i art. 16, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania, o których mowa w art. 18 i art. 19.

Art. 21. Jeżeli wnioskodawca nie może złożyć w formie dokumentu elektronicznego zaświadczenia wymaganego dla potwierdzenia faktów lub stanu prawnego lub innego dokumentu niezbędnego w postępowaniu w sprawie świadczenia wspierającego, wnioskodawca może złożyć elektroniczną kopię takiego dokumentu, po uwierzytelnieniu jej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo w inny sposób zapewniający możliwość potwierdzenia pochodzenia i integralności weryfikowanych danych w postaci elektronicznej.

Art. 22. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany do samodzielnego uzyskania, lub weryfikacji, drogą elektroniczną z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, o którym mowa w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, oraz z własnych rejestrów odpowiednio:

- 1) informacji, o których mowa w art. 9 ust. 5;
- 2) informacji o posiadaniu decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, obejmującej dane o: dacie złożenia wniosku o wydanie decyzji, dacie wydania decyzji, dacie ostateczności decyzji, dacie uprawomocnienia się decyzji, wartościach punktowych określających poziom potrzeby wsparcia, o których mowa w art. 4b ust. 1 albo art. 4c ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oraz okresie na jaki decyzja została wydana;
- 3) informacji o dziecku umieszczonym w pieczy zastępczej, obejmujących następujące dane:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - d) daty pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 4) informacji o rodzinie zastępczej lub osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, obejmujących następujące dane:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - c) adres miejsca zamieszkania, ze wskazaniem powiatu i województwa;
- 5) informacji o osobie kierującej placówką opiekuńczo-wychowawczą, regionalną placówką opiekuńczo-terapeutyczną lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym, a w przypadkach, o których mowa w art. 97 ust. 1a, 1b i 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – dyrektorze jednostki zapewniającej wspólną obsługę placówek opiekuńczo-wychowawczych, podmiocie, któremu zlecono realizację obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych lub podmiocie, któremu powiat zlecił prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, obejmujących następujące dane:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - c) nazwę placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, którymi ta osoba kieruje,

- d) adres, ze wskazaniem powiatu i województwa, numer NIP, numer REGON, adres poczty elektronicznej oraz numer telefonu placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, którymi ta osoba kieruje,
 - e) informację o likwidacji lub o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, którymi ta osoba kierowała;
- 6) informacji o zgonie.

2. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany, drogą elektroniczną, informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, Zakład Ubezpieczeń Społecznych weryfikuje te informacje w drodze pisemnej wymiany informacji. Podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. W przypadku braku możliwości samodzielnej weryfikacji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, z przyczyn nieleżących po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wzywa wnioskodawcę do przedstawienia dokumentów potwierdzających te informacje.

Art. 23. 1. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wzywa wnioskodawcę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

2. W przypadku gdy wnioskodawca złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, w tym oświadczeń, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

3. W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, świadczenie wspierające przysługuje, począwszy od dnia, w którym wniosek został złożony.

Art. 24. 1. W przypadku zmiany informacji przekazanych we wniosku lub dołączonych do niego załącznikach osoba ubiegająca się lub otrzymująca świadczenie wspierające jest obowiązana do powiadomienia o tym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na swoim profilu

informacyjnym założonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tych zmian.

2. Osoby ubiegające się lub otrzymujące świadczenie wspierające, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wspierającego.

Art. 25. 1. Prawo do świadczenia wspierającego ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek.

2. Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia zostanie złożony wniosek, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia.

3. W przypadku złożenia do sądu odwołania od decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, termin, o którym mowa w ust. 2, liczy się od dnia uprawomocnienia się decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia.

4. Prawo do świadczenia wspierającego ustala się na czas ważności decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności tej decyzji.

5. Kwotę świadczenia wspierającego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wspierającego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

Art. 26. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca świadczenie wspierające wyłącznie w formie bezgotówkowej na wskazany we wniosku numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydanego w kraju instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

Art. 27. 1. W przypadku złożenia wniosku przez więcej niż jedną osobę uprawnioną do jego złożenia, prawo do świadczenia wspierającego ustala się z wniosku osoby, która pierwsza złoży wniosek, przy czym w przypadku złożenia wniosku przez obojwoje rodziców, prawo do świadczenia wspierającego ustala się z wniosku rodzica, który ma przyznane prawo do świadczenia wychowawczego, a jeżeli obojwoje rodziców mają przyznane prawo do

świadczenia wychowawczego, prawo do świadczenia wspierającego ustala się z wniosku rodzica, który pierwszy złożył wniosek.

2. Jeżeli osoba, której ma zostać ustalone prawo do świadczenia wspierającego, nie posiada decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia wniosek pozostawia się bez rozpoznania.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w przypadku wątpliwości dotyczących spełniania warunków do otrzymywania świadczenia wspierającego, w szczególności warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może wezwać osobę ubiegającą się lub otrzymującą świadczenie wspierające do udzielenia, w tym osobistego, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wspierającego, w wyznaczonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych terminie.

4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych pozostawia wniosek bez rozpatrzenia, jeżeli osoba, która została wezwana do udzielenia wyjaśnień lub informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wspierającego, w szczególności spełniania warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie udzieli tych wyjaśnień lub informacji w wyznaczonym terminie.

5. Wypłata świadczenia wspierającego podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba otrzymująca świadczenie wspierające odmówiła udzielenia lub nie udzieliła w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wspierającego.

6. W przypadku udzielenia wyjaśnień, o których mowa w ust. 5, świadczenie wspierające wypłaca się od miesiąca, w którym wpłynęły wyjaśnienia, do końca okresu, na jaki przyznano prawo do świadczenia wspierającego, jeżeli osoba ta spełnia warunki określone w ustawie.

7. Wznowienie wypłaty wstrzymanego świadczenia wspierającego może nastąpić nie później jednak niż dnia 31 grudnia roku następującego po upływie roku, w którym świadczenie wspierające zostało wstrzymane, jeżeli osoba spełnia warunki określone w ustawie.

Art. 28. 1. Osoba, która pobrała nienależnie świadczenie wspierające, jest obowiązana do jego zwrotu.

2. Za nienależnie pobrane świadczenie wspierające uważa się świadczenie wypłacone:

- 1) na podstawie fałszywych oświadczeń lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę otrzymującą świadczenie wspierające;
- 2) mimo braku prawa do świadczenia wspierającego;
- 3) osobie innej niż osoba uprawniona do świadczenia wspierającego z przyczyn niezależnych od organu, który przyznał to świadczenie.

3. Od kwot nienależnie pobranego świadczenia wspierającego są naliczane odsetki ustawowe za opóźnienie, chyba że przyznanie świadczenia wspierającego było następstwem błędu podmiotu realizującego zadania w zakresie tego świadczenia.

4. Należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wspierającego ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia wspierającego stała się ostateczna.

5. Bieg przedawnienia przerywa:

- 1) odroczenie terminu płatności należności,
- 2) rozłożenie spłaty należności na raty,
- 3) zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony,
- 4) ogłoszenie upadłości dłużnika

– przy czym po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo odpowiednio od dnia następującego po dniu odroczenia terminu płatności należności, rozłożenia spłaty należności na raty, zastosowania środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony, lub ogłoszenia upadłości.

6. Decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia wspierającego nie jest wydawana, jeżeli od jego pobrania upłynęło więcej niż 2 lata.

7. Kwoty nienależnie pobranego świadczenia wspierającego łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanego świadczenia wspierającego oraz ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

8. Nienależnie pobrane świadczenie wspierające podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

9. Kwoty nienależnie pobranego świadczenia wspierającego podlegają zwrotowi łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na rachunek bankowy wskazany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty świadczenia wspierającego do dnia spłaty.

10. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może odstąpić od żądania zwrotu kwoty nienależnie pobranego świadczenia wspierającego łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji osoby, której było ustalone prawo do świadczenia wspierającego. Do nienależnie pobranego świadczenia wspierającego stosuje się odpowiednio przepisy art. 84 ust. 8a–8e ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

11. W przypadku śmierci osoby, która pobrała nienależnie świadczenie wspierające, należności, o których mowa w ust. 2 i 9, wygasają.

Art. 29. 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185), przy czym:

- 1) jeżeli przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego przewidują wydanie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w tych przypadkach wydaje decyzję;
- 2) od wydanych w trakcie postępowania innych postanowień Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zażalenie nie przysługuje;
- 3) organem wyższego stopnia w stosunku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Od wydawanych na podstawie ustawy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje odwołanie do sądu według zasad określonych w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.⁵⁾). Art. 83 ust. 2, 3 i 5–7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stosuje się odpowiednio.

3. W postępowaniu z odwołania od decyzji w przedmiocie odmowy przyznania świadczenia wspierającego nie podlega kontroli sądowej decyzja w sprawie ustalenia poziomu potrzeby wsparcia.

4. W przypadku oparcia odwołania od decyzji w przedmiocie odmowy przyznania świadczenia wspierającego wyłącznie na zarzutach dotyczących decyzji w sprawie ustalenia poziomu potrzeby wsparcia, sąd odrzuca odwołanie.

Rozdział 5

Finansowanie świadczenia wspierającego

Art. 30. 1. Świadczenie wspierające, w tym koszty jego obsługi, oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne, a także składki, o których mowa w art. 6 ust. 1, są finansowane z budżetu państwa.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459, z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807, 830, 974, 1098, 1301, 1371, 1692, 1855, 1967, 2127, 2140, 2180, 2339, 2436, 2600 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 289, 326, 403, 535, 556 i 614.

2. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 1, wynoszą 1% kwoty przeznaczonej na wypłatę świadczenia wspierającego.

3. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń wspierających w trakcie danego roku budżetowego nie mają wpływu na wysokość kosztów obsługi, o których mowa w ust. 2.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw rodziny, działającego w porozumieniu z właściwymi dysponentami części budżetowych, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszej ustawy.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych w ramach części, której dysponentem jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszej ustawy.

6. Wydatki zaplanowane na zadania wynikające z niniejszej ustawy, w częściach budżetowych, z wyłączeniem rezerw celowych, oraz przeniesione w trybie, o którym mowa w ust. 4 i 5, nie mogą być przeznaczane na realizację innych zadań.

Art. 31. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych sporządza sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wspierającego za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku i przekazuje je ministrowi właściwemu do spraw rodziny, drogą elektroniczną, w sposób określony przez tego ministra, w terminie do dnia 15 stycznia roku następującego po roku, za który jest przekazywane sprawozdanie.

2. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu realizacji ustawy są przekazywane zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny.

3. Minister właściwy do spraw rodziny może, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o sporządzenie i przekazanie sprawozdań z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wspierającego w innych terminach i za inne okresy niż określone w ust. 1.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 32. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 461 w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych właściwy jest sąd, w którego obszarze właściwości ma miejsce zamieszkania albo siedzibę strona odwołująca się od decyzji wydanej przez organ rentowy lub orzeczenia wydanego przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub decyzji wydanej przez ten zespół, jak również występująca z żądaniem w pozostałych sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wymienionych w art. 476 § 3.”;
- 2) w art. 476 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się także sprawy wszczęte na skutek niewydania przez organ rentowy decyzji we właściwym terminie, a także sprawy, w których wniesiono odwołanie od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności lub od decyzji wydanej przez ten zespół, sprawy o roszczenia ze stosunków prawnych między członkami otwartych funduszy emerytalnych a tymi funduszami lub ich organami oraz sprawy ze stosunków między emerytami lub osobami uposażonymi w rozumieniu przepisów o emeryturach kapitałowych a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.”;
- 3) w art. 477⁸ w § 2 w pkt 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia.”;
- 4) w art. 477⁹:
 - a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Odwołania od decyzji organów rentowych lub orzeczeń wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności lub decyzji wydanych przez ten zespół, wnosi się na piśmie do organu lub zespołu, który wydał decyzję lub orzeczenie, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ lub zespół, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji lub orzeczenia.”,
 - b) § 4 i § 5 otrzymują brzmienie:

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459, z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807, 830, 974, 1098, 1301, 1371, 1692, 1855, 1967, 2127, 2140, 2180, 2339, 2436, 2600 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 289, 326, 403, 535, 556 i 614.

„§ 4. Jeżeli organ rentowy lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności nie wydał decyzji lub orzeczenia, w terminie dwóch miesięcy od dnia zgłoszenia roszczenia w sposób przepisany, odwołanie można wnieść w każdym czasie po upływie tego terminu.

§ 5. Ubezpieczony lub osoba odwołująca się od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności lub decyzji wydanej przez ten zespół, może również wnieść odwołanie – z wyłączeniem odwołania, o którym mowa w § 4 – do protokołu w sądzie właściwym do rozpoznania sprawy albo w sądzie właściwym dla miejsca zamieszkania ubezpieczonego lub osoby odwołującej się od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności lub decyzji wydanej przez ten zespół.”;

5) w art. 477¹⁰ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Odwołanie powinno zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji lub orzeczenia, zwięzłe przytoczenie zarzutów oraz wniosków i ich uzasadnienie oraz podpis ubezpieczonego albo osoby odwołującej się od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności lub decyzji wydanej przez ten zespół, albo przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika ubezpieczonego albo osoby odwołującej się od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności lub decyzji wydanej przez ten zespół.”;

6) w art. 477¹¹ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Stronami są ubezpieczony, osoba odwołująca się od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności lub decyzji wydanej przez ten zespół, inna osoba, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, organ rentowy, wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności i zainteresowany.”;

7) w art. 477¹³ w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności zaskarżonego orzeczenia lub decyzji wydanej przez ten zespół, przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd – przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony – powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części.”;

8) w art. 477¹⁴:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W przypadku uwzględnienia odwołania sąd zmienia w całości lub w części zaskarżoną decyzję organu rentowego lub zaskarżone orzeczenie wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności lub decyzję tego zespołu i orzeka co do istoty sprawy.”,

- b) w § 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli odwołanie wniesiono w związku z niewydaniem decyzji przez organ rentowy lub niewydaniem orzeczenia przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub decyzji przez ten zespół, sąd w razie uwzględnienia odwołania zobowiązuje organ lub zespół do wydania decyzji lub orzeczenia w określonym terminie, zawiadamiając o tym organ nadrzędny, albo orzeka co do istoty sprawy.”,

- c) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. W sprawie, w której wniesiono odwołanie od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności lub wydanej przez ten zespół decyzji, sąd nie orzeka co do istoty sprawy na podstawie nowych okoliczności dotyczących niepełnosprawności lub na podstawie nowych okoliczności wpływających na poziom potrzeby wsparcia, które powstały po dniu wniesienia odwołania od tego orzeczenia lub decyzji. W tym przypadku sąd uchyla orzeczenie lub decyzję, przekazuje sprawę do rozpoznania wojewódzkiemu zespołowi do spraw orzekania o niepełnosprawności i umarza postępowanie.”;

- 9) w art. 833 § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczenia rodzinne, dodatki rodzinne, pielęgnacyjne, porodowe, dla sierot zupełnych, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia integracyjne, świadczenie wychowawcze, świadczenie dobry start, jednorazowe świadczenie, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 oraz z 2022 r. poz. 2140), rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270 oraz z 2022 r. poz. 2140), dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204), dodatek osłonowy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o

dotatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 169 i 295), dodatek węglowy, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 141 i 295), dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła i dodatek dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła, o których mowa w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967 oraz z 2023 r. poz. 295), oraz dodatek elektryczny, o którym mowa w ustawie z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 269 i 295), refundacja podatku VAT, o której mowa w art. 18 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 2687 oraz z 2023 r. poz. 295 i 556), a także świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 33. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczenia rodzinne, dodatki rodzinne, pielęgnacyjne, porodowe, dla sierot zupełnych, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z pomocy społecznej, świadczenie wychowawcze, jednorazowe świadczenie, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 oraz z 2022 r. poz. 2140), rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270 oraz z 2022 r. poz. 2140), dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204), dodatek osłonowy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 169 i 295), dodatek węglowy, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1301, 1692, 1967, 2127, 2180, 2600, 2640 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 556 i 614).

o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 141 i 295), dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła i dodatek dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła, o których mowa w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967, 2127, 2185, 2236, 2243 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295), dodatek elektryczny, o którym mowa w ustawie z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 269 i 295), refundacja podatku VAT, o której mowa w art. 18 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 2687 oraz z 2023 r. poz. 295 i 556) oraz świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...)”;

- 2) w art. 80 w § 2a w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym.”.

Art. 34. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w pkt 2 lit. m otrzymuje brzmienie:
„m) Zakład – w stosunku do osób podlegających ubezpieczeniom społecznym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego albo zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, jeżeli zasiłki te wypłaca Zakład, w stosunku do osób określonych w art. 6a ust. 1 i art. 6b ust. 1 oraz osób niepodlegających zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, o których mowa w art. 6c ust. 1,”;
- 2) po art. 6b dodaje się art. 6c w brzmieniu:
„Art. 6c. 1. Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami niepodlegającymi zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ze względu na potrzebę udzielenia wsparcia osobie pobierającej świadczenie wspierające, o którym

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, 1115, 1265, 1933, 2185, 2476 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 326, 547 i 614.

mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...), wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące, przez okres sprawowania opieki.

2. Prawo do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi przysługuje jednej osobie sprawującej opiekę.”;

3) w art. 9 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8, art. 6a ust. 1, art. 6b ust. 1 oraz osoby niepodlegające zatrudnieniu lub innej pracy zarobkowej, o których mowa w art. 6c ust. 1, a także osoby przebywające na urloпах wychowawczych podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym albo odpowiednio ubezpieczeniu emerytalnemu, jeżeli nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty i nie mają innych tytułów rodzących obowiązek ubezpieczeń społecznych.”;

4) w art. 12 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Nie podlegają ubezpieczeniu wypadkowemu bezrobotni pobierający zasiłek dla bezrobotnych lub świadczenie integracyjne, posłowie do Parlamentu Europejskiego, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 30 lipca 2004 r. o uposażeniu posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Rzeczypospolitej Polskiej, oraz osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 11, 19–22, art. 6a i art. 7 oraz osoby niepodlegające zatrudnieniu lub innej pracy zarobkowej, o których mowa w art. 6c ust. 1.”;

5) w art. 13 po pkt 13a dodaje się pkt 13b w brzmieniu:

„13b) osoby niepodlegające zatrudnieniu lub innej pracy zarobkowej, o których mowa w art. 6c ust. 1 – od dnia określonego we wniosku, o którym mowa w art. 36c, jako dzień rozpoczęcia sprawowania opieki nad osobą pobierającą świadczenie wspierające, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony, do dnia wskazanego we wniosku jako dzień zakończenia sprawowania opieki nad tą osobą”;

6) w art. 16 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urloпах wychowawczych, osób, o których mowa w art. 6a ust. 1, osób niepodlegających zatrudnieniu lub innej pracy zarobkowej, o których mowa w art. 6c ust. 1 lub osób pobierających zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego, oraz składki na ubezpieczenie emerytalne osób, o których mowa w art. 6b ust. 1, finansuje w całości budżet państwa za pośrednictwem Zakładu.”;

7) w art. 18 po ust. 5e dodaje się ust. 5f w brzmieniu:

„5f. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób niepodlegających zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, o których mowa w art. 6c ust. 1, stanowi kwota odpowiadająca wysokości pobieranego świadczenia wspierającego przez osobę, nad którą sprawowana jest opieka.”;

8) w art. 36po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:

„2c. Zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych osób niepodlegających zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, o których mowa w art. 6c ust. 1, i wyrejestrowanie z tych ubezpieczeń, w przypadku ustania warunków uzasadniających opłacanie składek, należy do Zakładu.”;

9) po art. 36b dodaje się art. 36c w brzmieniu:

„Art. 36c. 1. Osoby sprawujące osobistą opiekę, o których mowa w art. 6c, składają wniosek o zamiarze podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, który zawiera:

- 1) imię i nazwisko osoby sprawującej osobistą opiekę nad osobą pobierającą świadczenie wspierające, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, obywatelstwo, płeć, oraz jej numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres poczty elektronicznej, numer telefonu;
- 2) dzień rozpoczęcia sprawowania osobistej opieki nad osobą pobierającą świadczenie wspierające;
- 3) dzień zakończenia sprawowania osobistej opieki nad osobą pobierającą świadczenie wspierające;
- 4) oświadczenie o wspólnym zamieszkiwaniu i gospodarowaniu;
- 5) imię i nazwisko osoby pobierającej świadczenie wspierające, datę jej urodzenia oraz jej numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 6) inne dane niezbędne do zgłoszenia do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zwany dalej „wnioskiem”, składa się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Informacje przedstawione we wniosku składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia. Składający wniosek jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej

za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

4. Do wniosku, o którym w ust. 1, ubezpieczony może załączyć wniosek o zgłoszenie członka rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, 2674 i 2770 oraz z 2023 r. poz. 605).

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4 zawiera dane członka rodziny: nazwisko i imię, datę urodzenia, adres zamieszkania, stopień pokrewieństwa, informację o znacznym stopniu niepełnosprawności, numer PESEL, a w przypadku gdy członkowi rodziny nie nadano numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, informację o pozostawaniu we wspólnym gospodarstwie domowym z ubezpieczonym – w przypadku wstępnych. W przypadku zgłoszenia wnuka jako członka rodziny wniosek powinien zawierać oświadczenie, że żaden z rodziców nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych lub nie jest osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji z tytułu wykonywania pracy lub pracy na własny rachunek albo ubezpieczeniu dobrowolnemu.

6. Jeżeli ubezpieczony przestanie spełniać warunki do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, o których mowa w art. 6c lub ubezpieczeniem zdrowotnym, składa nie później niż w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tych okoliczności do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informację o zaprzestaniu spełniania warunków do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ubezpieczeniem zdrowotnym.

7. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 i 4, oraz informacja o zaprzestaniu spełniania warunków, są składane wyłącznie w postaci elektronicznej za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych po jego opatrzeniu kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w systemie teleinformatycznym.

8. Potwierdzenie złożenia w postaci elektronicznej wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 4, zgłoszenia do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych lub do ubezpieczenia zdrowotnego, zgłoszenia członka rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego,

wyrejestrowania z tych ubezpieczeń oraz informacji o zaprzestaniu spełniania warunków, jest udostępniane wnioskodawcy na jego profilu informacyjnym w sposób przyjęty w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

9. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany do zapewnienia w swojej siedzibie, oddziale lub innej wyznaczonej jednostce organizacyjnej możliwości założenia profilu informacyjnego, o którym mowa w ust. 7, a także do zapewnienia pomocy przy składaniu wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 4, oraz informacji o zaprzestaniu spełniania warunków.

10. Zakład Ubezpieczeń Społecznych gromadzi dokumentację, o której mowa w ust. 1, 4 i 6 w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie dokumentów elektronicznych.

11. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wzywa wnioskodawcę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.”;

10) w art. 50 dodaje się ust. 25 w brzmieniu:

„25. Zakład udostępnia wojewódzkim zespołom do spraw orzekania o niepełnosprawności, w postaci elektronicznej, w związku z postępowaniem o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 6b³ ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, dane o posiadaniu orzeczenia o niezdolności do pracy lub orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji, obejmujące:

- 1) imię i nazwisko,
- 2) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz datę urodzenia,
- 3) datę wydania orzeczenia,
- 4) dane o niezdolności do pracy, jej stopniu oraz okresie na jaki została ustalona,
- 5) dane o niezdolności do samodzielnej egzystencji oraz okresie na jaki została ustalona.”;

11) po art. 50 dodaje się art. 50a w brzmieniu:

„Art. 50a. Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasa Rozlicznego Ubezpieczenia Społecznego w formie elektronicznej wymieniają dane niezbędne do ustalenia obowiązku ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.”.

Art. 35. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, 1504 i 2461) w art. 139 w ust. 1 po pkt 7a dodaje się pkt 7b w brzmieniu:

„7b) kwoty nienależnie pobranego świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 36. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, 2687 i 2745 oraz z 2023 r. poz. 28, 185, 326, 605 i 641) w art. 21 w ust. 1 w pkt 8d średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 8e w brzmieniu:

„8e) świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 37. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173 i 240) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie:

„Orzekanie o niepełnosprawności oraz ustalanie poziomu potrzeby wsparcia”;

2) po art. 4a dodaje się art. 4b–4d w brzmieniu:

„Art. 4b. 1. Potrzeba wsparcia osoby niepełnosprawnej powyżej 3. roku życia to następstwo braku lub utraty autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej, biorąc pod uwagę, adekwatnie do wieku, zdolność osoby do samodzielnego wykonywania określonych czynności lub zadań, związanych z codziennym funkcjonowaniem oraz rodzaj wymaganego wsparcia, z uwzględnieniem konieczności wymaganego wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą z uwzględnieniem niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej, lub sensorycznej na zapewnienie zwiększenia lub utrzymania niezależności osoby niepełnosprawnej.

2. Osobom niepełnosprawnym, powyżej 3. roku życia ustala się poziom potrzeby wsparcia, o której mowa w ust. 1, wyrażony w wartościach punktowych w skali od 0 do 100.

Art. 4c. 1. Potrzeba wsparcia osoby niepełnosprawnej do ukończenia 3. roku życia to następstwo braku lub utraty zdolności fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej, biorąc pod uwagę normy rozwojowe dziecka oraz potrzeby wsparcia zdrowotnego, z uwzględnieniem konieczności wymaganego wsparcia przez inną osobę

lub technologię wspomagającą oraz z uwzględnieniem niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej, lub sensorycznej na zapewnienie zwiększenia lub utrzymania adekwatnej do wieku autonomii dziecka.

2. Osobom niepełnosprawnym do ukończenia 3. roku życia ustala się poziom potrzeby wsparcia, o której mowa w ust. 1, wyrażony w wartościach punktowych w skali od 0 do 3.

Art. 4d. 1. Poziom potrzeby wsparcia ustalany jest na podstawie oceny funkcjonalnej opartej na wywiadzie bezpośrednim z osobą ubiegającą się o ustalenie potrzeby wsparcia, przy zastosowaniu formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób powyżej 3. roku życia albo dla osób do ukończenia 3. roku życia, oraz na obserwacji tej osoby.

2. W przypadku osób do ukończenia 3. roku życia, przy ocenie poziomu potrzeby wsparcia przeprowadza się również badanie lekarskie.

3. Ocena funkcjonalna ustalana jest, za zgodą osoby ubiegającej się o ustalenie potrzeby wsparcia, w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wyznaczonym przez wojewódzki zespół.”;

3) w art. 6a dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. Wojewódzki zespół stanowi wyodrębnioną komórkę organizacyjną w urzędzie obsługującym wojewodę, podległą bezpośrednio wojewodzie.

6. Obsługę administracyjno-biurową wojewódzkiego zespołu zapewnia urząd obsługujący wojewodę.

7. Przewodniczący wojewódzkiego zespołu reprezentuje zespół na zewnątrz i kieruje jego pracami.”;

4) w art. 6b²:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wojewódzkie zespoły mogą korzystać, poprzez wymianę informacji drogą elektroniczną, z danych gromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, dotyczących osób, które złożyły wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, o posiadaniu przez te osoby orzeczenia o niezdolności do pracy lub orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji, obejmujące:

- 1) imię i nazwisko,
- 2) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz datę urodzenia,

- 3) datę wydania orzeczenia,
- 4) dane o niezdolności do pracy, jej stopniu oraz okresie na jaki została ustalona,
- 5) dane o niezdolności do samodzielnej egzystencji oraz okresie na jaki została ustalona.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany informacji drogą elektroniczną, o której mowa w ust. 1 albo ust. 1a, powiatowe zespoły i wojewódzkie zespoły mogą korzystać z danych określonych w ust. 1 albo ust. 1a w drodze pisemnej wymiany informacji. Podmioty wymienione w ust. 1 przekazują te dane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku powiatowego zespołu lub wojewódzkiego zespołu.”;

5) po art. 6b² dodaje się art. 6b³–6b⁶ w brzmieniu:

„Art. 6b³. 1. Decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia wydaje wojewódzki zespół na wniosek zainteresowanej osoby niepełnosprawnej albo na wniosek podmiotu, o którym mowa w art. 6b ust. 1–2.

2. Wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia można złożyć wraz z wnioskiem o wydanie orzeczenia, o którym mowa w art. 1 pkt 1 i 3.

3. Wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, składa się w postaci:

- 1) elektronicznej za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, albo
- 2) papierowej.

4. Przepisy ust. 3 pkt 1 stosuje się odpowiednio do wniosku, o którym mowa w art. 6b ust. 1.

5. Uwierzytelnianie użytkowników w systemie, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, wymaga użycia profilu zaufanego, profilu osobistego, innego środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1173 i 2320), adekwatnie do poziomu bezpieczeństwa środka identyfikacji elektronicznej wymaganego dla usług świadczonych w tym systemie, danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli

te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu realizacji usługi online, albo innych technologii, jeżeli zostaną udostępnione w tym systemie.

6. Wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia składa się do:

- 1) wojewódzkiego zespołu bezpośrednio, albo
- 2) za pośrednictwem powiatowego zespołu.

7. Wniosek, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, jest przekazywany przez powiatowy zespół, w przypadku osób posiadających orzeczenie ustalające niepełnosprawność albo stopień niepełnosprawności, do wojewódzkiego zespołu nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku.

8. W przypadku osób ubiegających się o wydanie orzeczenia ustalającego niepełnosprawność albo stopień niepełnosprawności, wniosek, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, jest przekazywany przez powiatowy zespół do wojewódzkiego zespołu w terminie 7 dni od dnia:

- 1) w którym orzeczenie powiatowego zespołu o zaliczeniu do niepełnosprawności albo stopnia niepełnosprawności stało się ostateczne;
- 2) uzyskania informacji o wydaniu przez wojewódzki zespół ostatecznego orzeczenia o zaliczeniu do niepełnosprawności albo stopnia niepełnosprawności;
- 3) uzyskania informacji o uprawomocnieniu się wyroku sądu pracy i ubezpieczeń społecznych o zaliczeniu do niepełnosprawności albo stopnia niepełnosprawności.

9. Wojewódzki zespół albo powiatowy zespół zawiadamia osobę lub podmiot, o którym mowa w art. 6b³ ust. 1, o pozostawieniu wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia bez rozpoznania, w przypadku wydania przez właściwy organ lub sąd odpowiednio orzeczenia lub wyroku o niezakwalifikowaniu do osób, o których mowa w art. 1 pkt 1 i 3.

Art. 6b⁴. 1. Wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia zawiera dane osoby ubiegającej się o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia lub dane przedstawiciela ustawowego tej osoby, obejmujące:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) adres miejsca zameldowania;
- 5) adres miejsca zamieszkania, jeżeli jest inny niż adres miejsca zameldowania;

- 6) numer telefonu;
- 7) adres poczty elektronicznej;
- 8) dane o dokumencie tożsamości;
- 9) informację o posiadaniu przez osobę ubiegającą się o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, orzeczenia ustalającego niepełnosprawność albo stopień niepełnosprawności, albo orzeczenia, o którym mowa w art. 5. oraz o okresie, na który zostało wydane
- 10) informację o złożeniu wniosku o wydanie orzeczenia ustalającego niepełnosprawność albo stopień niepełnosprawności.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składany przez osobę upoważnioną do reprezentowania pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, zawiera dodatkowo dane tej osoby upoważnionej, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3 i 5–7.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje o wyrażeniu zgody na przeprowadzenie oceny funkcjonalnej w miejscu pobytu osoby ubiegającej się o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia.

4. Do wniosku dołącza się wypełniony kwestionariusz samooceny potrzeb w zakresie czynności lub zadań, związanych z codziennym funkcjonowaniem.

5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi wzór wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia oraz wzór kwestionariusza, o których mowa w ust. 4, i udostępni te wzory w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej.

Art. 6b⁵. 1. W decyzji, o której mowa w art. 6b³ ust. 1, ustala się poziom potrzeby wsparcia, o którym mowa w art. 4b ust. 2 albo art. 4c ust. 2.

2. Decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, o którym mowa w art. 4b ust. 2, wydaje się na okres nie dłuższy niż okres, na który osoba została zaliczona do osób niepełnosprawnych, jednakże nie dłużej niż na 7 lat, biorąc pod uwagę rokowania co do zmiany zdolności do samodzielnego wykonywania określonych czynności lub zadań związanych z codziennym funkcjonowaniem oraz rodzaju wymaganego wsparcia.

3. Decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, o którym mowa w art. 4c ust. 2, wydaje się na okres nie dłuższy niż okres, na który osoba została zaliczona do osób niepełnosprawnych, jednakże nie dłużej niż do ukończenia przez nią 3. roku życia, biorąc pod uwagę normy rozwojowe dziecka oraz potrzeby wsparcia zdrowotnego.

4. Od decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do wojewódzkiego zespołu, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

5. Do właściwości miejscowej wojewódzkiego zespołu, w sprawach dotyczących wydania decyzji, przepisy art. 6 ust. 2–6 stosuje się odpowiednio.

Art. 6b⁶. 1. W przypadku zmiany:

- 1) zdolności do samodzielnego wykonywania określonych czynności lub zadań związanych z codziennym funkcjonowaniem oraz rodzaju wymaganego wsparcia,
- 2) wynikającej z normy rozwojowej dziecka do ukończenia 3. roku życia oraz potrzeby wsparcia zdrowotnego

– osoba, w stosunku do której została wydana decyzja ustalająca poziom potrzeby wsparcia, może wystąpić z wnioskiem o wydanie nowej decyzji.

2. Wydanie nowej decyzji, o której mowa w ust. 1, uchyla z dniem jej wydania decyzję dotychczasową.

3. W przypadku stwierdzenia braku przesłanek do wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, wojewódzki zespół umarza postępowanie.

4. W przypadku, gdy wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia nie zostanie rozpatrzony w okresie zaliczenia osoby do osób niepełnosprawnych wojewódzki zespół umarza postępowania o wydanie decyzji.

5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób postępowania przy wydawaniu decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, skład oraz sposób powoływania i odwoływania członków wojewódzkich zespołów ustalających poziom potrzeby wsparcia, a także sposób działania tych składów,
- 2) szczegółowe standardy w zakresie ustalania potrzeby wsparcia i jej poziomu, wynikające z braku lub utraty autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej, z uwzględnieniem wartości punktowych oraz rodzaju wymaganego wsparcia i jego częstotliwości w określaniu możliwości niezależnego życia w odniesieniu do wieku osoby niepełnosprawnej i uwzględniając standardy, o których mowa odpowiednio w art. 4b i art. 4c,

- 3) tryb i sposób przeprowadzania kontroli przez Pełnomocnika, na podstawie art. 6c ust. 2a pkt 1, 2 i 5, uwzględniając potrzebę zapewnienia jednolitej procedury kontroli oraz prawidłowego przebiegu kontroli,
 - 4) wzór formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób powyżej 3. roku życia oraz dla osób do ukończenia 3. roku życia,
 - 5) tryb szkolenia i minima programowe szkoleń dla członków wojewódzkich zespołów ustalających poziom potrzeby wsparcia
– mając na względzie zachowanie jednolitości stosowania przez zespoły orzekające narzędzia do oceny poziomu potrzeby wsparcia oraz rzetelnej oceny poziomu potrzeby wsparcia.”;
- 6) w art. 6c:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Pełnomocnik sprawuje nadzór nad ustalaniem poziomu potrzeby wsparcia.”,
 - b) w ust. 2 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) prawie do przekazania sprawy do rozpatrzenia przez wojewódzki zespół albo powiatowy zespół, jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w pkt 1 i 2, zostanie stwierdzony brak zgodności orzeczenia o niepełnosprawności albo stopniu niepełnosprawności ze stanem faktycznym lub zasadami wydawania orzeczenia o niepełnosprawności albo stopniu niepełnosprawności.”,
 - c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. Nadzór, o którym mowa w ust. 1a, obejmuje:
 - 1) kontrolę prawidłowości i jednolitości stosowania przepisów, standardów, o których mowa w art. 4b i art. 4c oraz przepisów wydanych na podstawie art. 6b⁶ ust. 5 pkt 2, i procedur postępowania w sprawach dotyczących ustalania poziomu potrzeby wsparcia;
 - 2) kontrolę decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia co do ich zgodności z zebranymi dokumentami lub z przepisami dotyczącymi wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia;
 - 3) szkolenie członków wojewódzkich zespołów ustalających poziom potrzeby wsparcia;

- 4) udzielanie wyjaśnień i wytycznych w zakresie stosowania przepisów regulujących postępowanie w sprawach dotyczących ustalania poziomu potrzeby wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu;
 - 5) prawo przekazania sprawy do rozpatrzenia przez wojewódzki zespół, jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w pkt 1 i 2, zostanie stwierdzony brak zgodności decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia ze stanem faktycznym lub zasadami wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia.”,
- d) w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Nadzór, o którym mowa w ust. 2 pkt 1–2 i 5 oraz o którym mowa w ust. 2a pkt 1–2 i 5, w imieniu Pełnomocnika realizują upoważnione przez niego osoby, posiadające wiedzę niezbędną do przeprowadzania kontroli.”,
- e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:
„5a. Przepisy ust. 3–4 stosuje się odpowiednio do decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia.
5b. Orzeczenie albo decyzja wydana w wyniku przeprowadzenia kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 5 albo ust. 2a pkt 5, uchyla orzeczenie albo decyzję, co do których stwierdzono brak zgodności orzeczenia albo decyzji ze stanem faktycznym lub zasadami wydawania orzeczeń albo decyzji.”,
- f) ust. 8 otrzymuje brzmienie:
„8. Od orzeczenia i decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia wojewódzkiego zespołu przysługuje odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.”;
- 7) w art. 6d:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Tworzy się Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności, zwany dalej „systemem”, w którym przetwarza się dane w celu usprawnienia i podniesienia jakości orzekania o niepełnosprawności, ustalania poziomu potrzeby wsparcia oraz realizacji zadań przez zespoły orzekające o niepełnosprawności.”,
 - b) w ust. 3:
– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) osób, które złożyły wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia;”,

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) przedstawiciele ustawowych osób, o których mowa w pkt 1 i 1a oraz osób upoważnionych do reprezentowania pełnoletniej osoby niepełnosprawnej;”
- c) w ust. 4:
 - dodaje się pkt 2b w brzmieniu:
 - „2b) dane dotyczące stanu zdrowia osób, o których mowa w ust. 3 pkt 1a;”
 - po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
 - „5a) dane dotyczące daty złożenia wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, daty wydania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, wartości punktowych określających poziom potrzeby wsparcia, o których mowa w art. 4b ust. 2 albo art. 4c ust. 2, okresu na który została wydana decyzja, daty ostateczności decyzji, daty uprawomocnienia się decyzji lub wyroku;”
- d) w ust. 4a w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:
 - „9) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wspierające, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. ...), w zakresie posiadania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, wartości punktowych określających poziom potrzeby wsparcia oraz informacji o okresie na który została wydana decyzja, dacie złożenia wniosku o wydania decyzji, dacie wydania decyzji, dacie ostateczności decyzji oraz dacie uprawomocnienia się decyzji lub wyroku.”
- e) po ust. 4d dodaje się ust. 4e i 4f w brzmieniu:
 - „4e. Dane gromadzone w systemie w bazach danych prowadzonych przez powiatowe zespoły udostępnia się wojewódzkim zespołom, w celu weryfikacji danych osób ubiegających się o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 6b³ ust. 1, w zakresie posiadania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o niepełnosprawności oraz informacji o okresie na który zostało wydane. Przepisy art. 4b–4c stosuje się odpowiednio.
 - 4f. Minister właściwy do spraw informatyzacji po otrzymaniu od ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego informacji dotyczących osób, które uzyskały orzeczenie o niepełnosprawności, orzeczenie o stopniu

niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień, niezwłocznie przekazuje z rejestru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności posiadane dane dotyczące zgonu posiadacza orzeczenia, o których mowa w art. 8 pkt 26 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191 oraz z 2023 r. poz. 497).”;

8) w art. 11:

a) w ust. 2 w pkt 12 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 13 w brzmieniu:

„13) robót publicznych.”,

b) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu – ze środków Funduszu, a w przypadku ich braku z Funduszu Pracy.”.

Art. 38. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 oraz z 2022 r. poz. 2140) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z zastrzeżeniem ust. 7a, w celu sprawowania stałej opieki nad osobą posiadającą:

1) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, oraz

2) decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 6b³ ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 240 i ...), w której potrzebę wsparcia określono na poziomie:

a) od 1 do 3 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4c ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz

zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – w przypadku dzieci do ukończenia 3. roku życia,

- b) od 70 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – w przypadku dzieci i osób powyżej 3. roku życia.”,

- b) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Osobie sprawującej opiekę przysługuje prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego pomimo podjęcia lub wykonywania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli z tych tytułów osiągnęła, w danym roku kalendarzowym, dochód w wysokości nie przekraczającej sześciokrotność kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207), obowiązującej na dzień 31 grudnia danego roku kalendarzowego.”,

- c) w ust. 8 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) osoba wymagająca opieki ma przyznane prawo do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym.”,

- d) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Ustalając dochód z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby sprawującej opiekę, o którym mowa w ust. 7a, bierze się pod uwagę dochód, o którym mowa w art. 3 pkt 1, osiągnięty z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przez osobę sprawującą opiekę w roku, w którym ustala się lub weryfikuje prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, przy czym ustalając wysokość dochodu od dochodu tego nie odlicza się kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób oraz nie pomniejsza się go o koszty uzyskania przychodu, podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.”;

- 2) w art. 17:

- a) w ust. 1 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z zastrzeżeniem ust. 4a, w celu sprawowania opieki nad osobą posiadającą orzeczenie, o którym 16a ust. 1 pkt 1, oraz decyzję, o której mowa w art. 16a ust. 1 pkt 2.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Osobie sprawującej opiekę przysługuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego pomimo podjęcia lub wykonywania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej jeżeli z tych tytułów osiągnęła, w danym roku kalendarzowym, dochód w wysokości nie przekraczającej sześciokrotność kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującej na dzień 31 grudnia danego roku kalendarzowego”;

c) w ust. 5 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) osoba wymagająca opieki ma przyznane prawo do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym.”;

d) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Ustalając dochód z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby sprawującej opiekę, o którym mowa w ust. 4a, bierze się pod uwagę dochód, o którym mowa w art. 3 pkt 1, osiągnięty z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przez osobę sprawującą opiekę w roku, w którym ustala się lub weryfikuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, przy czym ustalając wysokość dochodu od dochodu tego nie odlicza się kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób oraz nie pomniejsza się go o koszty uzyskania przychodu, podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.”;

3) w art. 23:

a) w ust. 8 lit. ja otrzymuje brzmienie:

„ja) orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności oraz decyzja ustalająca poziom potrzeby wsparcia,”;

b) po ust. 4d dodaje się ust. 4da w brzmieniu:

„4da. Organ właściwy oraz wojewoda są obowiązani do weryfikacji prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego, w szczególności na podstawie danych dostępnych z rejestrów publicznych, o których mowa w art. 23b.”;

c) w ust. 10 w pkt 4a w lit. b średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c w brzmieniu:

- „c) świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym oraz osób pobierających to świadczenie;”;
- 4) w art. 23b w ust. 1 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
„8) informacji o dacie złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym, przyznaniu prawa do świadczenia wspierającego, w tym o okresie, na jaki świadczenia zostało przyznane, odmowie przyznania prawa do świadczenia wspierającego, w tym o dacie decyzji odmawiającej prawa do tego świadczenia, oraz uchyleniu prawa do świadczenia wspierającego, w tym o terminie, od którego świadczenie nie przysługuje.”;
- 5) w art. 24 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
„4a. Ustalając prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego przepisy ust. 2a, 3 i 4 stosuje się odpowiednio do decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 6b³ ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.”;
- 6) w art. 25 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:
„1a. Osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy są obowiązane powiadomić organ właściwy wypłacający to świadczenie o:
1) rozpoczęciu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
2) wysokości osiąganego dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.
1b. W przypadku gdy osoba pobierająca świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy osiągnie w danym roku kalendarzowym dochód z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w wysokości przekraczającej sześciokrotność kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującej na dzień 31 grudnia danego roku kalendarzowego, utrata prawa do odpowiednio świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego następuje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym wysokość dochodu tej osoby przekroczyła sześciokrotność kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.”;
- 7) w art. 27 dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:
„6. W przypadku gdy osoba wymagająca opieki lub osoba uprawniona do jej reprezentowania złożyły wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym, postępowanie z wniosku

o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego zawieszają się do czasu rozstrzygnięcia sprawy z wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym.

7. W przypadku podjęcia zawieszono postępowania, o którym mowa w ust. 6, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego ustala się po dokonaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozstrzygnięcia sprawy z wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym.”;

8) w art. 28:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wypłata świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego podlega wstrzymaniu, jeżeli:

- 1) osoba otrzymująca to świadczenie lub ten zasiłek uniemożliwiła przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust. 4aa, 4e lub 4f, lub nie udzieliła podczas tego wywiadu wyjaśnień;
- 2) osoba wymagająca opieki lub osoba uprawniona do jej reprezentowania złożyła wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym.”,

b) po ust 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W przypadku odmowy przyznania osobie wymagającej opieki świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym lub pozostawienia wniosku o to świadczenie bez rozpatrzenia, odpowiednio świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy wypłaca się od miesiąca, w którym wstrzymano ich wypłatę do końca okresu na jaki przyznano odpowiednio świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy, jeżeli osoba spełnia warunki określone w ustawie.”;

9) w art. 30 w ust. 2 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy wypłacone za okres za który osoba wymagająca opieki otrzymała świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym.”.

Art. 39. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po rozdziale 12b dodaje się rozdział 12c w brzmieniu:

„Rozdział 12c

Program aktywizacyjny dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych

Art. 62h. 1. Minister właściwy do spraw pracy może opracować resortowy program dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych.

2. W ramach programu aktywizacyjnego dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych mogą być podejmowane działania mające na celu wspieranie aktywizacji zawodowej i aktywności społecznej osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych.

3. Przepis art. 62d ust. 3–7 oraz art. 62e–62g stosuje się odpowiednio.”;

- 2) w art. 71 w ust. 2 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) pobierania świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłku dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, jeżeli utrata prawa do nich była spowodowana śmiercią osoby, nad którą opieka była sprawowana, albo przyznaniem osobie, nad którą opieka była sprawowana prawa do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...).”;

- 3) w art. 108 w ust. 1

- a) po pkt 21b dodaje się pkt 21c w brzmieniu:

„21c) kosztów umów związanych z realizacją programu, o którym w art. 62h ust. 1;”;

- b) w pkt 66 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 67 w brzmieniu:

„67) kosztów, o których mowa w art. 11 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 240 i ...).”.

Art. 40. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1867 oraz z 2022 r. poz. 2461) wprowadza się następujące zmiany:

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 830, 1079, 1383, 1561, 1812, 2140, 2666 i 2754 oraz z 2023 r. poz. 240.

1) w art. 2 w ust. 1 pkt 4a otrzymuje brzmienie:

„4a) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 60 dni od dnia ustania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390), lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297), pobieranych nieprzerwanie przez okres co najmniej 365 dni, jeżeli utrata prawa do nich była spowodowana śmiercią osoby, nad którą opieka była sprawowana, albo przyznaniem osobie, nad którą opieka była sprawowana, prawa do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...), i do dnia, w którym ustało prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub”;

2) w art. 7 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku osoby, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a, do wniosku dołącza się również zaświadczenie właściwego organu potwierdzające nieprzerwane pobieranie przez okres co najmniej 365 dni świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, lub zasiłku dla opiekuna, utratę prawa do nich z powodu śmierci osoby, nad którą opieka była sprawowana, albo przyznania osobie, nad którą opieka była sprawowana, prawa do świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym, a także datę ustania tego prawa.”.

Art. 41. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, 2674 i 2770 oraz z 2023 r. poz. 605) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 66 w ust. 1 po pkt 28b dodaje się pkt 28c i 28d w brzmieniu:

„28c) osoby pobierające świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...);

28d) osoby niepodjęjące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ze względu na potrzebę udzielenia wsparcia osobie pobierającej świadczenie wspierające, o

- których mowa w art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, z późn. zm.¹⁰⁾);”;
- 2) w art. 73 po pkt 10a dodaje się pkt 10b i 10c w brzmieniu:
- „10b) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 28c, obejmuje okres od dnia przyznania świadczenia wspierającego do dnia utraty prawa do jego pobierania;
- 10c) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 28d, powstaje od dnia określonego w oświadczeniu, o którym mowa w art. 36c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jako dzień rozpoczęcia sprawowania osobistej opieki nad osobą pobierającą świadczenie wspierające przyznane na podstawie ustawy z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...), nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym oświadczenie, o którym mowa w art. 36c, zostało złożone, a wygasa od dnia wskazanego w tym oświadczeniu jako dzień zakończenia sprawowania opieki nad tą osobą;”;
- 3) w art. 75 po ust. 11 dodaje się ust. 11a w brzmieniu:
- „11a. Osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 28c i 28d, zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych.”;
- 4) w art. 81 w ust. 8 po pkt 9c dodaje się pkt 9d w brzmieniu:
- „9d) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 28c i 28d, jest kwota odpowiadająca wysokości pobieranego świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym;”;
- 5) w art. 86 w ust. 1 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:
- „9) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 28c i 28d, opłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych;”;
- 6) w art. 87 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. W przypadku rozliczania składek na ubezpieczenie zdrowotne od emerytur, rent, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, zasiłków przedemerytalnych i świadczeń przedemerytalnych, świadczenia wspierającego, jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określona w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych:
- 1) nie przekazuje imiennych raportów miesięcznych;
 - 2) wykazuje składki w odrębnej deklaracji rozliczeniowej.”;
- 7) w art. 188 w ust. 5e pkt 3 otrzymuje brzmienie:

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, 1115, 1265, 1933, 2185, 2476 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 326, 547 i 614.

„3) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w celu weryfikacji prawa do świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577 i 2140), świadczenia dobry start, rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. z 2021 r. poz. 2270 oraz z 2022 r. poz. 2140), dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym;”.

Art. 42. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 50 w ust. 6 po pkt 4a dodaje się pkt 4b w brzmieniu:

„4b) wypłat i obsługi świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. ...);”.

Art. 43. W ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204) w art. 62:

1) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Programy, o których mowa w ust. 1, mogą być dofinansowane z:

- 1) dotacji budżetu państwa;
- 2) środków Funduszu Pracy;
- 3) środków europejskich, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.¹²⁾) wraz ze współfinansowaniem krajowym z budżetu państwa, o którym mowa w art. 2 pkt 37 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079);
- 4) środków europejskich, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.”;

2) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1692, 1725, 1747, 1768, 1964 i 2414 oraz z 2023 r. poz. 412 i 497.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1692, 1725, 1747, 1768, 1964 i 2414 oraz z 2023 r. poz. 412 i 497.

- „3) minimalny okres funkcjonowania instytucji lub miejsc opieki dofinansowanych w ramach programów;
- 3) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:
- „4. Podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1, korzystające z programów, o których mowa w ust. 1, mogą otrzymywać środki finansowe, o których mowa w ust. 1a, na dofinansowanie utworzenia lub funkcjonowania żłobków, klubów dziecięcych lub dziennych opiekunów, przy czym wysokość dotacji oraz środków Funduszu Pracy nie może łącznie przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.
5. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1a, przyznaje wojewoda po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rodziny.”;
- 4) w ust. 6:
- a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) wysokość przyznanych środków finansowych, o których mowa w ust. 1a;”;
- b) pkt 4–6 otrzymują brzmienie:
- „4) termin wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 1a;
- 5) termin i sposób rozliczenia przyznanych środków finansowych, o których mowa w ust. 1a, w tym zasady ich rozliczania;
- 6) termin zwrotu:
- a) niewykorzystanej części dotacji oraz środków z Funduszu Pracy – nie dłuższy niż 15 dni od określonego w umowie dnia wykonania zadania,
- b) niewykorzystanej części środków, o których mowa w ust. 1a pkt 3 i 4 – nie dłuższy niż 14 dni od określonego w umowie dnia zakończenia zadania;”;
- c) pkt 8 otrzymuje brzmienie:
- „8) warunki i sposób zmiany oraz rozwiązania umowy, w tym zasady zwrotu środków finansowych, o których mowa w ust. 1a.”;
- 5) po ust. 7 dodaje się ust. 7a i 7b w brzmieniu:
- „7a. 1. Organem właściwym do umarzania, odraczania terminów lub rozkładania na raty spłat należności pochodzących ze środków europejskich, a także wydania decyzji o zwrocie środków, o których mowa w ust. 1a pkt 3 i 4, w związku z niewykorzystaniem środków, wykorzystaniem środków niezgodnie z przeznaczeniem, wykorzystaniem środków z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystywaniu, nienależnym pobraniem środków lub pobraniem środków w nadmiernej wysokości oraz decyzji o odpowiedzialności osób trzecich na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r.

– Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 326, 511, 556 i 614), jest wojewoda.

7b. Organem odwoławczym od decyzji wydanej przez wojewodę jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.”;

6) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Środku, o których mowa w ust. 1a pkt 3 i 4:

- 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
- 2) wykorzystane z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu, w tym postanowień umowy, o której mowa w art. 141zh ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225 i 412),
- 3) pobrane nienależnie,
- 4) pobrane w nadmiernej wysokości

– podlegają zwrotowi, wraz z odsetkami, w terminie i na zasadach określonych w art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.”.

Art. 44. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, 1700 i 2140 oraz z 2023 r. poz. 403 i 535) w art. 38e:

1) w ust. 1 w pkt 18 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 19 w brzmieniu:

„19) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 4 w zakresie daty urodzenia dziecka, pkt 5, pkt 6 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 7 lit. b i e, pkt 8 lit. a w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 9 w zakresie dat pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...), osób pobierających świadczenie wspierające oraz członków ich rodzin.”;

2) w ust. 4 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6 pkt 1, 3, 5 i 23, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym, osób pobierających świadczenie wspierające oraz członków ich rodzin.”;

3) w ust. 5 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7 pkt 1, 3, 5 i 21, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym, osób pobierających świadczenie wspierające oraz członków ich rodzin.”.

Art. 45. 1. W ustawie z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2023 r. poz. 156 i 535) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej przyznanej w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, 1504 i 2461), zasiłku pielęgnacyjnego, dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, 1723, 2127, 2243, 2370 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295), dodatku osłonowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 169 i 295), dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 141 i 295), dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła, o którym mowa w art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967, 2127, 2185, 2236, 2243 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295), dodatku elektrycznego, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 269 i 295), świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. ...) oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 2157,80 zł miesięcznie.”.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe, dostosowujące i przepis końcowy

Art. 46. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w terminie do dnia 1 października 2023 r., zamieści na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej informację o wymogach, które muszą spełniać, na potrzeby złożenia wniosku oraz załączników do wniosku, banki krajowe, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe świadczące usługi drogą elektroniczną oraz minister właściwy do spraw rodziny.

Art. 47. 1. Do dnia 31 grudnia 2024 r. do zamówień na usługi lub dostawy udzielane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych w związku z wdrożeniem realizacji świadczenia wspierającego, w tym obsługi objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osoby pobierającej świadczenie wspierające oraz obsługi objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi oraz ubezpieczeniem zdrowotnym osoby, o której mowa w art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, z późn. zm.¹³⁾) przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

2. Zamawiający, w terminie 7 dni od dnia udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych informację o udzieleniu tego zamówienia, w której podaje:

- 1) nazwę i adres siedziby zamawiającego;
- 2) datę i miejsce zawarcia umowy lub informację o zawarciu umowy drogą elektroniczną;
- 3) opis przedmiotu umowy, z wyszczególnieniem odpowiednio ilości rzeczy lub innych dóbr oraz zakresu usług;
- 4) cenę albo cenę maksymalną, jeżeli cena nie jest znana w chwili zamieszczenia ogłoszenia;
- 5) okoliczności faktyczne uzasadniające udzielenie zamówienia bez zastosowania przepisów o zamówieniach publicznych;
- 6) nazwę (firmę) podmiotu albo imię i nazwisko osoby, z którymi została zawarta umowa.

Art. 48. W latach 2024–2026 koszty obsługi, o których mowa w art. 30 ust. 1, wynoszą 2% kwoty przeznaczonej na wypłatę świadczenia wspierającego.

Art. 49. 1. W sprawach o świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 38, oraz o zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, 1115, 1265, 1933, 2185, 2476 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 326, 547 i 614.

ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297), obejmujących okres do dnia 31 grudnia 2023 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Osoby, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, albo od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., przyznane zostało co najmniej do dnia 31 grudnia 2023 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 38, albo zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, zachowują, na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., prawo odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, nie dłużej jednak niż do końca okresu, na który prawo zostało przyznane, przy czym przepisy art. 16a ust. 8 pkt 7, art. 17 ust. 5 pkt 7, art. 27 ust. 6 i 7, art. 28 ust. 2 i 4a i art. 30 ust. 2 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 38 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się.

3. W przypadku gdy osobie, w związku z opieką nad którą, osoby, o których mowa w ust. 2, miały przyznane prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 38, albo prawo do zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, wydane zostało nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności stanowiące kontynuację dotychczasowego orzeczenia, osoby, o których mowa w ust. 2, zachowują prawo odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna, na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., przy czym przepisy art. 16a ust. 8 pkt 7, art. 17 ust. 5 pkt 7, art. 27 ust. 6 i 7, art. 28 ust. 2 i 4a i art. 30 ust. 2 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 38 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się.

4. Osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 38, albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, na podstawie przepisów dotychczasowych, prawo odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo do zasiłku dla opiekuna w trybie i na zasadach określonych w ustawie zmienianej w art. 38 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą nie przysługuje.

5. Organ właściwy w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 38, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu, informuje osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 38, albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, o zmianach w zasadach dotyczących uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna.

6. W przypadku śmierci osoby wymagającej opieki, osoba pobierająca na podstawie ust. 1–3 świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 38, albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, zachowuje, do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpił zgon osoby wymagającej opieki, prawo odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo do zasiłku dla opiekuna.

7. Osoba otrzymująca świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 38, albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, na zasadach określonych w ust. 6, nie traci prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna pomimo podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub ustalenia tej osobie prawa do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1051).

8. W przypadku zbiegu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 38, albo zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, pobieranych na zasadach określonych w ust. 6, z prawem do świadczenia rodzicielskiego lub z prawem do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10 ustawy zmienianej w art. 38, przepisów art. 27 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 38 w zakresie tych zbiegów nie stosuje się.

9. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę pobierającą, na zasadach określonych w ust. 6, świadczenie pielęgnacyjne

albo specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 38, albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Art. 50. 1. Osoba otrzymująca zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, może złożyć wniosek o wydanie decyzji ustalającej prawo do zasiłku dla opiekuna na zasadach obowiązujących od dnia 1 stycznia 2024 r.

2. Przyznanie zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, z wniosku, o którym mowa w ust. 1, skutkuje utratą prawa do zasiłku dla opiekuna przyznanego na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Prawo do zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustala się na czas ważności decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności tej decyzji.

Art. 51. 1. Wnioski o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, o których mowa w art. 6b³ ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 37, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, składa się od dnia 1 stycznia 2024 r.

2. Decyzje ustalające poziom potrzeby wsparcia, o których mowa w art. 6b³ ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 37, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wydaje się od dnia 1 stycznia 2024 r.

Art. 52. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat określający dzień wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających świadczenie usługi określonej w art. 6b³ ust. 3 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 37, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 14 dni przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.

Art. 53. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu, jest obowiązany przekazać wojewódzkim zespołom do spraw orzekania o niepełnosprawności środki finansowe w wysokości 11,40 mln zł, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 2 lit. a, na wdrożenie ustawy.

Art. 54. 1. W latach 2023–2033 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym ustawy zmienianej w art. 37 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wynosi: 2140,79 mln zł, z tego:

1) w części 44 – Zabezpieczenie społeczne w:

- a) 2023 r. – 7,60 mln zł,
- b) 2024 r. – 3,13 mln zł,
- c) 2025 r. – 1,89 mln zł,
- d) 2026 r. – 1,95 mln zł,
- e) 2027 r. – 2,00 mln zł,
- f) 2028 r. – 2,05 mln zł,
- g) 2029 r. – 2,11 mln zł,
- h) 2030 r. – 2,23 mln zł,
- i) 2031 r. – 2,29 mln zł,
- j) 2032 r. – 2,35 mln zł;

2) w części 85 – Województwa w:

- a) 2023 r. – 11,40 mln zł,
- b) 2024 r. – 197,22 mln zł,
- c) 2025 r. – 205,56 mln zł,
- d) 2026 r. – 214,20 mln zł,
- e) 2027 r. – 223,08 mln zł,
- f) 2028 r. – 232,30 mln zł,
- g) 2029 r. – 241,92 mln zł
- h) 2030 r. – 251,92 mln zł,
- i) 2031 r. – 262,36 mln zł,
- j) 2032 r. – 273,23 mln zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczeniem przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, zostanie zastosowany mechanizm korygujący, polegający na zmniejszeniu kosztów związanych z obsługą realizacji zadań wynikających z ustawy zmienianej w art. 37.

3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitów wydatków, o których mowa w ust. 1, oraz dokonania oceny wykorzystania danego limitu według stanu na koniec każdego roku jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

4. Organami właściwymi do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, są:

- 1) w zakresie części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne – minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 2) w zakresie części budżetowej 85 – Województwa – wojewodowie.

Art. 55. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 4 ust. 1 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.;
- 2) art. 4 ust. 1 pkt 3, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.;
- 3) art. 37, który wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 6b³ ust. 3 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 52;
- 4) art. 44, art. 46, art. 47 i art. 49 ust. 5, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
- 5) art. 53 i art. 54, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin stanowi jeden z priorytetów działań Rządu, który dokonał znaczącej zmiany dotychczasowej polityki w tym zakresie. Budowa i zapewnienie funkcjonowania odpowiedniego systemu wsparcia jest zadaniem trudnym, wymagającym odpowiednich nakładów i struktur. Niemniej konieczność jego zapewnienia nie ulega wątpliwości. System wsparcia powinien mieć na celu pomoc osobom, które jej najbardziej wymagają, ze względu na ich indywidualną sytuację. System wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin oparty jest na rozwiązaniach szczególnych i preferencyjnych. Takie założenie ma na celu zapewnienie możliwości rekompensaty pojawiających się dodatkowych ograniczeń, które wynikają z przyczyn niepełnosprawności lub niepełnosprawność może je pogłębiać. Realizacja wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin powinna przede wszystkim pozwolić przezwyciężyć, a nie kompensować sam fakt niepełnosprawności.

W polskim systemie prawnym istnieje podział na wsparcie kierowane wprost do indywidualnych osób niepełnosprawnych oraz do ich rodzin. Osoby niepełnosprawne mogą korzystać m.in. z instrumentów określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, z późn. zm.). Odrębny system wynika z przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. 390), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach rodzinnych”. Rozwiązania określone w tej ustawie skierowane są m.in. do rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Podstawowym instrumentem wspierającym rodziny i opiekunów osób z niepełnosprawnościami są świadczenia opiekuńcze, tj. świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy – adresowane do osób sprawujących opiekę nad niepełnosprawnym członkiem rodziny (nie można pobierać obu świadczeń łącznie).

Świadczenie pielęgnacyjne – w wysokości 2458 zł miesięcznie niezależnie od osiąganego dochodu, przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną oraz innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, którzy sprawują opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem, jeżeli niepełnosprawność dziecka powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia. Prawo do tego świadczenia przyznawane jest na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub

stopniu niepełnosprawności.

Specjalny zasiłek opiekuńczy – w wysokości 620 zł miesięcznie przysługuje osobom niepodjętym lub rezygnującym z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny bez względu na wiek powstania niepełnosprawności. W praktyce, specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, które nie spełniają warunków otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego, tj. przede wszystkim ww. warunku daty powstania w dzieciństwie niepełnosprawności osoby wymagającej opieki. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje po spełnieniu kryterium dochodowego, które wynosi 764 zł miesięcznie w przeliczeniu na osobę w rodzinie osoby sprawującej opiekę i osoby wymagającej opieki. Prawo do tego świadczenia ustala się co do zasady na okres zasiłkowy trwający od 1 listopada do 30 października roku kolejnego.

Cel wprowadzenia regulacji

Projektowana ustawa wprowadza do systemu prawnego nowy rodzaj świadczenia – świadczenie wspierające. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia mającego na celu wsparcie osób z niepełnosprawnościami, które mają największe trudności w samodzielnym funkcjonowaniu, zwanego dalej „świadczeniem wspierającym”, oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia.

Celem świadczenia wspierającego jest udzielenie osobom z największymi trudnościami w samodzielnym funkcjonowaniu pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem szczególnych potrzeb życiowych tych osób.

Świadczenie wspierające, w odróżnieniu od ww. świadczeń opiekuńczych przeznaczonych dla opiekuna osoby wymagającej opieki będzie świadczeniem kierowanym bezpośrednio do osoby z niepełnosprawnościami. Uprawnionymi do świadczenia będą osoby legitymujące się odpowiednim orzeczeniem potwierdzającym niepełnosprawność oraz decyzją ustalającą odpowiedni poziom potrzeby wsparcia.

Projekt ustawy jest między innymi realizacją jednego z priorytetów *Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030* przyjętej przez Radę Ministrów 16 lutego 2021 r. (M.P. 2021 poz. 218). W dokumencie tym zapowiedziano modyfikację systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami. W priorytecie V ww. strategii w działaniu o nazwie „system wsparcia finansowego osób z niepełnosprawnościami ” założono, że zostanie przygotowana zmiana dotychczasowego systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, a pomoc zostanie uzależniona od stopnia wsparcia potrzebnego osobie z niepełnosprawnością ze strony opiekuna. Ponadto wskazano, że polityka świadczeń

będzie ukierunkowana na upodmiotowienie osoby z niepełnosprawnością, tak aby wsparcie było kierowane do samej osoby. Osoba z niepełnosprawnością ma być podmiotem rozstrzygającym odnośnie do tego, jak wykorzystywane ma być otrzymywane wsparcie. Zapowiedziano także zmiany umożliwiające samodzielne decydowanie osoby z niepełnosprawnością o wyborze opiekuna. Projekt ustawy wpisuje się także w oczekiwania i potrzeby środowisk skupiających osoby z niepełnosprawnościami, ponieważ brak różnicowania wsparcia w odniesieniu do indywidualnych potrzeb związanych z opieką poddawane są krytycznym ocenom ze strony niektórych środowisk opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

Ponadto projekt zawiera zmiany ustawy o świadczeniach rodzinnych – wprowadza zmiany w przepisach regulujących zasady przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego. Celem powyższych zmian w ustawie o świadczeniach rodzinnych jest umożliwienie podejmowania aktywności zawodowej przez opiekunów osób niepełnosprawnych uprawnionych do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna.

Projekt ustawy wprowadza także szereg regulacji o charakterze osłonowym dla tych opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy zaprzestaną pobierać świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna w związku z wyborem przez osobę niepełnosprawną świadczenia wspierającego.

I. Świadczenie wspierające

1. Osoby uprawnione do świadczenia wspierającego

W art. 2 projektu określony został katalog podmiotowy osób uprawnionych do świadczenia wspierającego. Świadczenie wspierające będzie przysługiwać zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) cudzoziemcom:
 - a) obywatelom Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Szwajcarii,
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w

- art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. poz. 519, z późn. zm.), jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,
- e) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- f) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - na podstawie wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- g) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o których mowa

w art. 10 ust. 1 lit. b, d, e lub f Umowy z dnia 24 stycznia 2020 r. o Wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7, z późn. zm.).

W świetle powyższego do świadczenia wspierającego będą uprawnieni obywatele polscy oraz cudzoziemcy, którym na podstawie przepisów wspólnotowych oraz umów międzynarodowych zostały przyznane analogiczne do posiadanych przez obywateli polskich prawa w zakresie świadczeń społecznych. Ponadto do ww. świadczenia będą uprawnieni także cudzoziemcy – obywatele państw trzecich posiadający prawo do legalnego pobytu na terytorium RP i prawo dostępu do polskiego rynku pracy, o ile spełnią warunek zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jednocześnie projektowana ustawa warunkuje prawo do świadczenia wspierającego od zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w którym świadczenie to ma przysługiwać.

Świadczenie wspierające będzie przysługiwało osobie posiadającej decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, w której potrzebę wsparcia określono na poziomie:

- 1) od 1 do 3 punktów w skali potrzeby wsparcia – w przypadku dzieci poniżej 3. roku życia;
- 2) od 70 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia – w przypadku dzieci i osób powyżej 3. roku życia.

Decyzje ustalające poziom potrzebny wsparcia będą wydawane przez wojewódzkie zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności na wniosek osób niepełnosprawnych.

2. Wysokość świadczenia wspierającego, warunki jego nabywania

Kwota otrzymywanego świadczenia wspierającego będzie powiązana z wysokością renty socjalnej, której aktualna wysokość w roku 2023 po waloryzacji wynosi 1588,44 zł miesięcznie brutto.

Projektowana ustawa zakłada, że świadczenie wspierające przysługiwać będzie, w wysokości:

- 1) dwukrotności renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie:
 - a) 3 punktów – w przypadku dzieci poniżej 3. roku życia,
 - b) od 90 do 100 punktów – w przypadku dzieci i osób powyżej 3. roku życia;
- 2) renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę

określono na poziomie:

- a) 2 punktów w przypadku dzieci poniżej 3. roku życia,
 - b) od 80 do 89 punktów – w przypadku dzieci i osób powyżej 3. roku życia;
- 3) 50% renty socjalnej – jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie:
- a) 1 punktu w skali potrzeby wsparcia – w przypadku dzieci poniżej 3. roku życia,
 - b) od 70 do 79 punktów w skali potrzeby wsparcia – w przypadku dzieci i osób powyżej 3. roku życia.

Renta socjalna zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, z późn. zm.) jest świadczeniem podlegającym corocznej waloryzacji, w związku z czym również świadczenie wspierające, którego wysokość zależy od aktualnie obowiązującej kwoty renty socjalnej również będzie co roku podwyższane.

Przewiduje się, że świadczenie wspierające będzie wprowadzane w trzech etapach. W pierwszym roku obowiązywania ustawy, czyli w roku 2024 – świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób niepełnosprawnych z najwyższym ustalonym poziomem potrzeb wsparcia (ok. 50 tys. osób). W kolejnym roku obowiązywania ustawy – od 1 stycznia 2025 r. – świadczenie wspierające będzie dostępne także dla osób z niepełnosprawnościami ze średnim poziomem potrzeb wsparcia i obejmie kolejne 150 tys. osób. Natomiast od 1 stycznia 2026 r. – świadczenie wspierające będzie dostępne także dla osób z niepełnosprawnościami z najniższym poziomem potrzeb wsparcia i obejmie ok. 300 tys. osób.

Projektowana ustawa przewiduje również, że świadczenie wspierające będzie przysługiwać bez względu na osiągnięty przez osobę z niepełnosprawnościami dochód (brak kryterium dochodowego) oraz że świadczenie to będzie nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Ponadto za osobę pobierającą świadczenie wspierające będą również opłacane składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Ponadto świadczenie wspierające nie będzie przysługiwać osobie niepełnosprawnej, jeżeli została ona umieszczona w zakładzie karnym, areszcie śledczym, zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich, domu pomocy społecznej, placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w przepisach o pomocy społecznej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub tej osobie lub jej opiekunowi będzie przysługiwało za granicą świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia

wspierającego.

3. Postępowanie w sprawach przyznawania i wypłacania świadczenia wspierającego

Ustalenie prawa do świadczenia wspierającego będzie następować na wniosek osoby uprawnionej złożony do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W przypadku niepełnosprawnych dzieci oraz osób nieposiadających zdolności do czynności prawnych wniosek o świadczenie wspierające będzie mógł złożyć jeden z rodziców, opiekun prawny dziecka, rodzina zastępcza, osoba prowadzącej rodzinny dom dziecka lub inna osoba upoważniona do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej.

Zakłada się całkowitą cyfryzację procesu ubiegania się i przyznawania wyżej wskazanego świadczenia.

Wniosek o świadczenie wspierające będzie zatem można złożyć wyłącznie w postaci elektronicznej, za pomocą systemów teleinformatycznych, które obecnie są już wykorzystywane w procesie wnioskowania o inne świadczenia (świadczenie dobry start, świadczenie wychowawcze, rodzinny kapitał opiekuńczy czy dofinansowanie do pobytu dziecka w instytucji opieki do lat 3), tj.:

- 1) profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez ZUS;
- 2) systemu teleinformatycznego banków krajowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo–kredytowych świadczących usługi drogą elektroniczną, spełniających wymogi określone w informacji zamieszczonej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej ZUS;
- 3) systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny.

Narzędziem, które będzie wykorzystywane w sprawach dotyczących świadczenia wspierającego i będzie służyło do kontaktowania się przez ZUS z osobą ubiegającą się lub pobierającą to świadczenie, jest Platforma Usług Elektronicznych ZUS (PUE ZUS). W tym celu każdy wnioskodawca będzie korzystał z konta już założonego na PUE ZUS (np. w związku z uprzednim ubieganiem się o inne świadczenia, np. świadczenie dobry start, świadczenie wychowawcze, korzystaniem z bonu turystycznego lub innych form wsparcia bądź też z uwagi na bycie płatnikiem składek) lub założy takie konto w celu zawnioskowania o świadczenie. W przypadku wystąpienia takiej konieczności ww. konto będzie także zakładane wnioskodawcy przez ZUS.

Wszelka korespondencja w sprawie świadczenia wspierającego (decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma) będzie doręczana przez ZUS osobie uprawnionej wyłącznie w postaci elektronicznej na jej profilu informacyjnym utworzonym na PUE ZUS, o czym osoba ta będzie przez ZUS informowana telefonicznie – SMS–em lub pocztą elektroniczną. Osoba ubiegająca się lub pobierająca świadczenie wspierające będzie mogła wnosić do ZUS pisma dotyczące tego świadczenia wyłącznie w postaci elektronicznej na swoim profilu informacyjnym utworzonym na PUE ZUS.

Jednocześnie należy podkreślić, że ZUS jest obowiązany do zapewnienia, w swojej siedzibie, oddziale lub innej wyznaczonej jednostce organizacyjnej, dostępu do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku o świadczenie wspierające, wnoszenie innych pism w sprawie tego świadczenia oraz odbiór decyzji, informacji, postanowień, zawiadomień, wezwań, zaświadczeń i innych pism, a także do zapewnienia pomocy przy wnoszeniu i odbiorze tych dokumentów.

Jednocześnie ustawa wprowadza rozwiązanie, które zapewnia potencjalnym świadczeniobiorcom wsparcie i pomoc przy złożeniu wniosku, w sytuacji gdy będą jej potrzebowali. Jak wskazano wyżej, ZUS jest obowiązany do zapewnienia, w swojej siedzibie i oddziałach dostępu do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku o świadczenie wspierające, a także do zapewnienia pomocy w tym procesie. Dodatkowo, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie porozumienia, może zapewnić dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku i załączników do wniosku oraz zapewnić pomoc przy wnoszeniu tych dokumentów w miejscu innym niż siedziba, oddział lub wyznaczona jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Projektowana ustawa przewiduje, że przyznanie przez ZUS świadczenia wspierającego nie będzie wymagało wydania decyzji. W takim przypadku ZUS udostępni osobie ubiegającej się informację o przyznaniu świadczenia wspierającego na jej profilu informacyjnym utworzonym na PUE ZUS. Nieodebranie informacji nie będzie wstrzymywało wypłaty przyznanego świadczenia. W celu zapewnienia prawa do odwołania obowiązek wydawania decyzji administracyjnych pozostanie w sprawach odmowy, uchyleń, zmiany prawa do świadczenia wspierającego oraz w sprawach nienależnie pobranych świadczeń. Dodatkowym elementem mającym usprawnić proces obsługi wszelkich spraw związanych ze świadczeniem wspierającym (w tym m. in. w sprawie świadczeń nienależnie pobranych) jest ich prowadzenie w postaci elektronicznej i

dokonywanie doręczeń jedynie w tej formie. Wzorem dla tego rozwiązania są funkcjonujące już przepisy w ramach programów „Dobry start”, „Rodzina 500+” oraz regulacje dotyczące rodzinnego kapitału opiekuńczego. Również w ramach wspomnianych programów prawodawca nie przewidywał innej formy doręczania wszelkiego rodzaju pism (w tym decyzji o odmowie przyznania, uchyleniu decyzji, zmianie decyzji oraz decyzji o nienależnie pobranym świadczeniu), niż forma elektroniczna.

Świadczenie wspierające co do zasady będzie przysługiwać od miesiąca złożenia wniosku o jego przyznanie, jednak uwzględniając szczególny charakter świadczenia wspierającego, którego nabycie uzależnione jest od posiadania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, wprowadzone zostały regulacje wydłużające okres na złożenie wniosku o to świadczenie w sytuacji, gdy osoba nie posiada jeszcze tej decyzji. W związku z tym, jeżeli osoba złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, prawo do świadczenia wspierającego zostanie ustalone od miesiąca, w którym złożono wniosek o wydanie tej decyzji.

Wypłata świadczenia wspierającego będzie następowała w formie bezgotówkowej na wskazany przez osobę we wniosku numer rachunku bankowego. Wprowadzenie takiego rozwiązania ma na celu ograniczenie kosztów administracyjnych po stronie ZUS, związanych z wypłatą powyższego świadczenia. Cel ten ma być osiągnięty przez wprowadzenie form bezgotówkowych przy wypłacie, przy równoczesnym wyłączeniu innych metod, wiążących się z koniecznością bezpośredniego kontaktu między świadczeniobiorcą a pracownikami urzędu lub operatora pocztowego. Należy podkreślić, że proponowana regulacja stanowi powielenie rozwiązania funkcjonującego w programie „Rodzina 500+”, „Dobry start”, przy realizacji rodzinnego kapitału opiekuńczego i dofinansowania do pobytu dziecka w instytucji opieki do lat 3. W 2020 r. ZUS bez trudności i zarzutów ze strony beneficjentów efektywnie zrealizował wypłacane tylko na rachunki bankowe dodatki solidarnościowe na podstawie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19 (Dz. U. z 2022 r. poz. 93).

Projekt ustawy daje ZUS narzędzie pozwalające na wyjaśnienie wątpliwości dotyczących spełniania warunków do otrzymywania świadczenia wspierającego, w tym w szczególności warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W takim wypadku ZUS może wezwać osobę ubiegającą się lub otrzymującą świadczenie wspierające do udzielenia, w tym osobistego, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających

wpływ na prawo do świadczenia wspierającego, w wyznaczonym terminie.

W sytuacji gdy osoba, która została wezwana do udzielenia wyjaśnień lub informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia, nie udzieli tych wyjaśnień lub informacji w wyznaczonym terminie, ZUS pozostawia wniosek bez rozpatrzenia. Natomiast w sytuacji, gdy osoba otrzymuje już świadczenie wspierające, wypłata świadczenia wspierającego podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba ta odmówiła udzielenia lub nie udzieliła w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wspierającego. W przypadku udzielenia wyjaśnień świadczenie wspierające zostanie wypłacone osobie od miesiąca, w którym wpłynęły wyjaśnienia do końca okresu, na jaki przyznano prawo do świadczenia wspierającego, jeżeli osoba ta spełnia warunki określone w ustawie. Jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanego świadczenia wspierającego nie nastąpi do końca okresu, na jaki przyznano prawo do świadczenia wspierającego, prawo do świadczenia wspierającego wygasa.

4. Nienależnie pobrane świadczenia

Projekt szczegółowo reguluje kwestie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. Osoba, która pobrała nienależnie świadczenie wspierające, będzie obowiązana do jego zwrotu.

Za nienależnie pobrane świadczenie wspierające uważa się świadczenie wypłacone:

- 1) na podstawie fałszywych oświadczeń lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę otrzymującą świadczenie wspierające;
- 2) mimo braku prawa do świadczenia wspierającego;
- 3) osobie innej niż osoba uprawniona do świadczenia wspierającego z przyczyn niezależnych od organu, który przyznał to świadczenie.

Jednocześnie od kwot nienależnie pobranego świadczenia wspierającego są naliczane odsetki ustawowe za opóźnienie, chyba że przyznanie świadczenia wspierającego było następstwem błędu ZUS. W ustawie przyjęto tożsame rozwiązania proceduralne co do elektronicznej formy załatwienia sprawy, w tym wydania i doręczenia decyzji, jak to miało miejsce w przypadku programów „Rodzina 500+”, „Dobry start” oraz przy realizacji rodzinnego kapitału opiekuńczego.

Należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wspierającego ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia wspierającego stała się ostateczna. Natomiast decyzji o ustaleniu i

zwrocie nienależnie pobranego świadczenia wspierającego nie wydaje się, jeżeli od jego pobrania upłynęło więcej niż 2 lata.

Kwoty nienależnie pobranego świadczenia wspierającego łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie ustalone ostateczną decyzją podlegają w pierwszej kolejności potrąceniu z wypłacanego świadczenia wspierającego oraz ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych wypłacanych przez ZUS. W pozostałych przypadkach, nienależnie pobrane świadczenie wspierające podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zgodnie z projektowanymi regulacjami ZUS może udzielić ulg w spłacie nienależnie pobranych świadczeń wspierających. Może odstąpić od żądania zwrotu kwoty nienależnie pobranego świadczenia wspierającego łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji osoby, której było ustalone prawo do świadczenia wspierającego. Do nienależnie pobranego świadczenia wspierającego stosuje się odpowiednio przepisy art. 84 ust. 8a–8e ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, z późn. zm.).

W przypadku śmierci osoby, która pobrała nienależnie świadczenie wspierające, należności te wygasają.

5. Finansowanie świadczenia wspierającego.

Świadczenie wspierające, składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz koszt obsługi świadczenia przez ZUS będą finansowane z budżetu państwa. Szacuje się, że w pierwszym roku obowiązywania ustawy (2024 r.) na jej realizację zostanie przeznaczony ok. 3,7 mld zł. Koszty obsługi świadczenia wspierającego oraz jego wypłaty przez ZUS wyniosą 1% kwoty przeznaczonej na wypłatę świadczeń, z wyjątkiem lat 2024–2026, w których, z uwagi na potrzebę wdrożenia projektowanych rozwiązań, wynosić będą 2%.

II. Zmiany w przepisach obowiązujących

1. Zmiany w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Celem projektowanych zmian w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zwanej dalej „ustawą o

rehabilitacji”, jest stworzenie podstaw prawnych realizacji zadań w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia.

Aktualnie kluczowym problemem orzecznictwa o niepełnosprawności jest brak wyodrębnienia precyzyjnych kryteriów pozwalających na wyodrębnienie osób z niepełnosprawnością, do których powinno być kierowane wsparcie w najszerszym zakresie.

W celu uregulowania tej kwestii projekt wprowadza zasady ustalania poziomu potrzeby wsparcia w stosunku do osób niepełnosprawnych, o których mowa w art. 1 i art. 62 ustawy o rehabilitacji, co pozwoli na wyodrębnienie spośród osób niepełnosprawnych osób, które ze względu na zakres trudności wynikających z ograniczeń funkcjonalnych wymagają szczególnego wsparcia ze strony państwa.

Projektowane zmiany zakładają ustalanie w stosunku do osób z niepełnosprawnością poziomu potrzeby wsparcia, odpowiednio w stosunku do osób:

- 1) w wieku powyżej 3. roku życia oraz
- 2) w wieku do ukończenia 3. roku życia.

Osobom niepełnosprawnym powyżej 3. roku życia ustala się poziom potrzeby wsparcia wyrażony w wartościach punktowych w skali od 0 do 100.

Poziom potrzeby wsparcia, w stosunku do osób w wieku powyżej 3. roku życia, ustala się w celu zapewnienia, zwiększenia lub utrzymania niezależności osoby niepełnosprawnej, w związku z brakiem lub utratą autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej.

Przy ustalaniu potrzeby wsparcia osób w wieku powyżej 3. roku życia bierze się pod uwagę zdolność osoby do samodzielnego wykonywania określonych czynności lub zadań związanych z codziennym funkcjonowaniem oraz rodzaj wymaganego wsparcia, z uwzględnieniem konieczności wymaganego wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą oraz z uwzględnieniem niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej, lub sensorycznej.

Osobom niepełnosprawnym do ukończenia 3. roku życia ustala się poziom potrzeby wsparcia, wyrażony w wartościach punktowych w skali od 0 do 3.

Poziom potrzeby wsparcia, w stosunku do osób w wieku powyżej 3. roku życia, ustala się w celu zapewnienia, zwiększenia lub utrzymania adekwatnej do wieku autonomii dziecka, w związku z jej brakiem lub utratą w zakresie fizycznym, psychicznym, intelektualnym lub sensorycznym.

Przy ustalaniu potrzeby wsparcia osób w wieku do ukończenia 3. roku życia bierze się pod uwagę normy rozwojowe dziecka oraz potrzeby wsparcia zdrowotnego, z

uwzględnieniem konieczności wymaganego wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą oraz z uwzględnieniem niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej, lub sensorycznej.

Zmiany są zgodne z postanowieniami Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169) i oparte na biopsychospołecznym modelu funkcjonowania niepełnosprawności zawartym w Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF).

Poziom potrzeby wsparcia ustalany będzie na podstawie oceny funkcjonalnej opartej na wywiadzie bezpośrednim z osobą ubiegającą się o ustalenie potrzeby wsparcia, w oparciu o formularz w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób powyżej 3. roku życia oraz dla osób, które nie ukończyły 3. roku życia oraz na obserwacji tej osoby.

W stosunku do osób w wieku do ukończenia 3. roku życia, przy ocenie poziomu potrzeby wsparcia przeprowadza się również badanie lekarskie.

Postępowanie w sprawach o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia

Projektowane zmiany ustawy o rehabilitacji ustanawiają wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności organem właściwym w sprawach wydawania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia.

Postępowanie w sprawie o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia jest prowadzone na wniosek osoby niepełnosprawnej, o której mowa w art. 1 i art. 62 ustawy o rehabilitacji, jej przedstawiciela ustawowego albo, za ich zgodą, na wniosek ośrodka pomocy społecznej albo centrum usług społecznych.

Wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom wsparcia składa się w postaci elektronicznej za pomocą systemu utworzonego przez ministra do spraw zabezpieczenia społecznego albo papierowej.

Projektowane zmiany ustawy o rehabilitacji wychodzą w tym zakresie naprzeciw ogólnemu procesowi informatyzacji, który jest związany z dynamicznym rozwojem technologicznym.

W ramach rozszerzania procesu informatyzacji są uwzględniane jednocześnie możliwości osób z niepełnosprawnością. Dlatego w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów prawnych, dla których powszechna informatyzacja może być zbyt dużym utrudnieniem, przewidziana została możliwość

złożenia wniosku w formie pisemnej.

Wniosek składa się bezpośrednio do organu wydającego decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia albo za pośrednictwem powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Wniosek o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia zawiera dane osoby ubiegającej się o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia lub dane przedstawiciela ustawowego tej osoby, a w przypadku gdy składany jest przez osobę upoważnioną do reprezentowania pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, zawiera dodatkowo dane tej osoby upoważnionej.

Ponieważ ocena funkcjonalna przeprowadzana będzie w miejscu pobytu osoby ubiegającej się o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia, wniosek zawiera informacje o wyrażeniu na to zgody.

Do wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia dołącza się wypełniony kwestionariusz samooceny potrzeb w zakresie czynności lub zadań związanych z codziennym funkcjonowaniem.

Wzór wniosku o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia oraz kwestionariusza samooceny potrzeb w zakresie czynności lub zadań związanych z codziennym funkcjonowaniem określa minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego i udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej.

Wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom wsparcia może zostać złożony wraz z wnioskiem o wydanie orzeczenia, o którym mowa w art. 1 ustawy o rehabilitacji.

W przypadku złożenia wniosku do powiatowego zespołu organ ten przekazuje wniosek o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia do wojewódzkiego zespołu orzekającego w terminie 7 dni od dnia:

- 1) w którym orzeczenie powiatowego zespołu o zaliczeniu do niepełnosprawności stało się ostateczne;
- 2) uzyskania informacji o wydaniu przez wojewódzki zespół ostatecznego orzeczenia o zaliczeniu do niepełnosprawności albo stopnia niepełnosprawności;
- 3) uzyskania informacji o uprawomocnieniu się wyroku sądu pracy i ubezpieczeń społecznych o zaliczeniu do niepełnosprawności albo stopnia niepełnosprawności.

Wydanie orzeczenia o niezaliczeniu do niepełnosprawności albo stopnia niepełnosprawności skutkuje pozostawieniem wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom wsparcia bez rozpoznania z uwagi na utratę przesłanki do jej wydania.

Poziom potrzeby wsparcia ustalony zostaje w decyzji.

Decyzja ustalająca poziom potrzeby wsparcia wydawana jest w stosunku do osób w wieku powyżej 3. roku życia wydaje się na okres nie dłuższy niż okres, na który osoba została zaliczona do osób niepełnosprawnych, jednakże nie dłużej niż na 7 lat. Przy określeniu czasu, na jaki wydana jest decyzja uwzględnia się rokowania co do zmiany zdolności do samodzielnego wykonywania określonych czynności lub zadań związanych z codziennym funkcjonowaniem oraz rodzaju wymaganego wsparcia.

Decyzja ustalająca poziom potrzeby wsparcia w stosunku do osób w wieku do ukończenia 3. roku życia wydawana jest na okres nie dłuższy niż okres, na który osoba została zaliczona do osób niepełnosprawnych, jednakże nie dłużej niż do ukończenia przez nią 3. roku życia, biorąc pod uwagę normy rozwojowe dziecka oraz potrzeby wsparcia zdrowotnego.

Na decyzje zapadające w przedmiocie ustalenia poziomu potrzeby wsparcia osobie niepełnosprawnej albo jej przedstawicielowi ustawowemu przysługiwać będzie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, co umożliwi procesową weryfikację zasadności rozstrzygnięć organu orzekającego.

Od decyzji wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności wydanych na skutek wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przysługiwać będzie odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Osoba, w stosunku do której wydana została decyzja ustalająca poziom potrzeby wsparcia, może w trakcie okresu jej ważności wystąpić z wnioskiem o wydanie nowej decyzji, w przypadku zmiany:

- 1) zdolności do samodzielnego wykonywania określonych czynności lub zadań związanych z codziennym funkcjonowaniem oraz rodzaju wymaganego wsparcia;
- 2) wynikającej z normy rozwojowej dziecka do ukończenia 3. roku życia oraz potrzeby wsparcia zdrowotnego.

Wydanie nowej decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia skutkuje uchYLENIEM przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności decyzji dotychczasowej.

Wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności w przypadku braku spełnienia przesłanek do wydania nowej decyzji ustalającej poziom wsparcia umarza postępowanie.

Wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności umarza postępowanie o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia również w przypadku

nierozpatrzenia wniosku o jej wydanie w okresie legitymowania się orzeczeniem o zaliczeniu do niepełnosprawności albo stopnia niepełnosprawności.

Dane dotyczące ustalania poziomu potrzeby wsparcia przetwarzane będą w aktualnie funkcjonującym Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności.

W związku z koniecznością wzmocnienia nadzoru nad prawidłowością wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, proponowana regulacja dokonuje zmiany w art. 6c ustawy o rehabilitacji, polegającej na dodaniu ust. 1a rozszerzającego uprawnienia Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych o sprawowanie nadzoru nad procesem ustalania poziomu potrzeby wsparcia. Nadzór ten w imieniu Pełnomocnika będą realizować upoważnione przez niego osoby, posiadające wiedzę niezbędną do przeprowadzania kontroli. Nadzór będzie obejmował: kontrolę prawidłowości i jednolitości stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących ustalania poziomu potrzeby wsparcia, kontrolę decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia co do ich zgodności z zebranymi dokumentami lub z przepisami dotyczącymi wydawania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, szkolenie członków wojewódzkich zespołów ustalających poziom potrzeby wsparcia, udzielanie wyjaśnień i wytycznych w zakresie stosowania przepisów regulujących postępowanie w sprawach dotyczących ustalania potrzeby wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu oraz prawo przekazania sprawy do rozpatrzenia przez wojewódzki zespół, jeżeli w wyniku kontroli zostanie stwierdzony brak zgodności decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia ze stanem faktycznym lub zasadami wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia.

Wprowadza się zmiany regulujące sposób określenia formuły organizacyjnej wojewódzkich zespołów jako wyodrębnionej komórki organizacyjnej podległej bezpośrednio wojewodzie (bez narzucania sposobu wyodrębnienia) oraz określenie roli i zakresu uprawnień przewodniczącego zespołu.

Wojewódzkie zespoły, które będą wydawać decyzje ustalające poziom potrzeby wsparcia, są organami administracji publicznej i nie powinny podlegać nadzorowi innych komórek organizacyjnych określonego urzędu.

Ich dotychczasowe usytuowanie wewnątrz innych komórek organizacyjnych niejednokrotnie powoduje problemy organizacyjne i prawne w funkcjonowaniu zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, w tym utrudnia realizację ustawowych zadań związanych z orzekaniem o niepełnosprawności albo stopniu niepełnosprawności. Zmiana

ma na celu wyodrębnienie zespołów ze struktury np. wydziałów zdrowia lub polityki społecznej w urzędach wojewódzkich. Występująca podległość przewodniczących zespołów dyrektorom/ kierownikom ogranicza ich samodzielność, budzi również wątpliwości co do właściwej ochrony danych osobowych, do których przetwarzania upoważnione są wyłącznie wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Ponadto wyodrębnienie wojewódzkich zespołów ułatwi Pełnomocnikowi wykonywanie zadań nadzorczych, związanych z przeprowadzaniem kontroli i szkoleń, a także utrzymanie jednolitych standardów w przedmiocie ustalenia.

Ponadto wprowadza się zmianę w art. 11 ustawy o rehabilitacji, która oznacza, że dysponent środków (dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy), w sytuacji wyczerpania się środków pochodzących z PFRON na instrumenty rynku pracy dla osób niepełnosprawnych, będzie miał możliwość wykorzystania środków z Fundusz Pracy na ten cel. Takie ewentualnie uruchamianie przez dyrektora PUP środków z FP będzie się odbywało w ramach limitu środków, którymi on dysponuje. Zmiana ta nie będzie więc generowała dodatkowych wydatków, bowiem będą one finansowane w ramach bieżącego limitu środków Funduszu Pracy.

2. Zmiany w ustawie o świadczeniach rodzinnych

Celem projektowanych zmian w ustawie o świadczeniach rodzinnych jest umożliwienie podejmowania aktywności zawodowej przez opiekunów osób niepełnosprawnych uprawnionych do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna. W obowiązującym stanie prawnym ww. świadczenia opiekuńcze nie przysługują jeżeli opiekun niepełnosprawnego członka rodziny nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności lub znacznym stopniem niepełnosprawności. Z kolei pojęcie „zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej” jest zdefiniowane w obowiązującym art. 3 pkt 22 ustawy o świadczeniach rodzinnych i oznacza ono wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, a także prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Oznacza to, że w aktualnie obowiązującym stanie prawnym podjęcie przez

opiekuna osoby niepełnosprawnej aktywności zawodowej mieszczącej się ww. definicji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej wyklucza prawo pobierania ww. świadczeń opiekuńczych.

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 16a ust. 1 oraz art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne będą przysługiwać uprawnionym opiekunom osób niepełnosprawnych jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz albo nad osobą posiadającą orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Dodatkowym warunkiem będzie posiadanie przez osoby nad którymi sprawowana będzie opieka decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia w której potrzebę wsparcia określono na poziomie: od 1 do 3 punktów w skali potrzeby wsparcia (w przypadku dzieci poniżej 3. roku życia) lub od 70 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia (w przypadku dzieci i osób powyżej 3. roku życia), czyli taką decyzję, która uprawnia do ubiegania się o świadczenie wspierające.

Możliwość podejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przez osobę pobierającą specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenie pielęgnacyjne oraz zasiłek dla opiekuna wynika natomiast z dodawanego w art. 16a ust. 7a oraz w art. 17 ust. 4a. Zgodnie z tymi przepisami osoba sprawująca opiekę nadal będzie uprawniona do ww. świadczeń opiekuńczych pomimo podjęcia lub wykonywania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej jeżeli z tych tytułów osiągnęła, w danym roku kalendarzowym, dochód w wysokości nieprzekraczającej sześciokrotność kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę obowiązującej na dzień 31 grudnia danego roku kalendarzowego. Zmiana ta oznacza, że opiekun osoby z niepełnosprawnościami, będzie mógł podejmować zatrudnienie lub inną pracę zarobkową i jednocześnie pobierać specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne lub zasiłek dla opiekuna. Jednakże wysokość osiągniętych przez opiekuna dochodów z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w danym roku kalendarzowym nie będzie mogła przekroczyć poziomu sześciokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę. W roku 2023 r. wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę wynosi 3 490 zł, natomiast od 1 lipca 2023 r. wzrośnie do kwoty 3 600 zł.

Osiągnięcie przez opiekuna osoby niepełnosprawnej w danym roku kalendarzowym

poziomu dochodów z zatrudnienia wyższego niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę (obowiązującego na dzień 31 grudnia danym roku kalendarzowego w którym osoba pobiera świadczenie opiekuńcze) oznaczać będzie uchylenie prawa do pobieranego świadczenia opiekuńczego. Podkreślić należy, że coroczne zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę będą również wpływać na wzrost kwoty limitu dochodów opiekuna, które może on osiągnąć w ramach podjętej aktywności zawodowej.

Wyjaśnić tutaj należy, że intencją projektodawcy jest umożliwienie opiekunom osób niepełnosprawnych podjęcie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Oczywistym zatem jest, że przy ustalaniu górnego progu dochodowego (osiągnięcie w danym roku kalendarzowym poziomu dochodów wyższego niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę), po przekroczeniu którego traci się uprawnienia do świadczeń opiekuńczych, należy brać pod uwagę tylko dochody z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, a nie wszystkie zdefiniowane w art. 3 pkt 22 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Osiągnięcie przez opiekuna osoby niepełnosprawnej innych dochodów nie pochodzących ze zdefiniowanego w art. 3 pkt 22 ustawy o świadczeniach rodzinnych zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (np. osiągnięcie dochodów nieopodatkowanych takich jak m.in. alimenty na rzecz dzieci, stypendia o charakterze socjalnym, świadczenie rodzicielskie), tak jak ma to miejsce obecnie, nie będzie miało wpływu na prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Osoby ubiegające się lub otrzymujące ww. świadczenia opiekuńcze będą również obowiązane do informowania organu właściwego wypłacającego to świadczenie o podjęciu przez nich zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz o wysokości osiąganego dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Ponadto organ właściwy oraz wojewoda będą obowiązani do weryfikacji prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, w szczególności na podstawie danych dostępnych z rejestrów publicznych.

Opisane powyżej nowe warunki w przyznawaniu świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna zaczną obowiązywać od dnia 1 stycznia 2024 r. i dotyczyć będą wszystkich osób składających wnioski po raz pierwszy po tej dacie. Natomiast osoby, które nabyły lub nabędą prawo do ww. świadczeń opiekuńczych za okres przed wejściem w życie ustawy będą mogli zachować do nich prawo na zasadzie ochrony praw nabytych na podstawie przepisów przejściowych, o ile osoba z niepełnosprawnościami, nad którą jest sprawowana opieka, nie wybierze własnego świadczenia wspierającego.

Pozostałe zmiany w ustawie o świadczeniach rodzinnych dotyczą określenia

procedury wstrzymywania wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego w przypadku kiedy osoba niepełnosprawna, nad którą jest sprawowana opieka, złoży do ZUS wniosek o przyznanie świadczenia wspierającego. Świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy nie będą bowiem przysługiwać, jeżeli osoba niepełnosprawna, nad którą jest sprawowana opieka, otrzyma świadczenie wspierające. Dlatego w przypadku gdy osoba niepełnosprawna zdecyduje się ubiegać o świadczenie wspierające wypłata ww. świadczeń opiekuńczych zostanie opiekunowi wstrzymana lub rozpatrywanie wniosku opiekuna o jedno z ww. świadczeń zostanie zawieszona. Wstrzymanie przez gminny organ właściwy wypłaty jednego z wymienionych wyżej świadczeń opiekuńczych będzie następowało z urzędu natychmiast po uzyskaniu z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informacji, że został złożony przez osobę niepełnosprawną wniosek o przyznanie świadczenia wspierającego. Dzięki tej procedurze nie dojdzie do wypłacania opiekunowi nieprzysługujących mu już świadczeń za okres przyznanego osobie z niepełnosprawnością świadczenia wspierającego. W tym celu wprowadzone zostają odpowiednie przepisy zapewniające wymianę danych między Zakładem Ubezpieczeń Społecznych realizującym świadczenie wspierające, a gminnymi organami właściwymi realizującymi ww. świadczenia dla opiekunów.

Jednocześnie należy wyjaśnić, że jak wskazano powyżej, wszystkie nowe rozwiązania dotyczyć będą także zasiłku dla opiekuna. Zasiłek ten przyznawany jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297). Projekt nie zawiera zmian w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, a wynika to z faktu, że przepisy tej ustawy, w odniesieniu do zasiłku dla opiekuna, nakazują stosowanie regulacji dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego określonego w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Stąd każda zmiana dotycząca świadczenia pielęgnacyjnego automatycznie (bez konieczności ingerencji w ustawę z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów) implikuje analogiczne rozwiązania w odniesieniu do zasiłku dla opiekuna.

3. Pakiet osłonowy

Projektowane przepisy przewidują, że świadczenie pielęgnacyjne, specjalny opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna nie będą przysługiwać opiekunowi, jeżeli osobie niepełnosprawnej w związku z opieką nad którą otrzymywali ww. świadczenia opiekuńcze przyznano świadczenie wspierające. W związku z tym, projekt ustawy przewiduje

wprowadzenie szeregu regulacji o charakterze osłonowym dla tych opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy zaprzestaną pobierać ww. świadczenia opiekuńcze w związku z wyborem przez osobę niepełnosprawną świadczenia wspierającego. Pakiet osłonowy obejmuje:

- zmiany w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych polegające na możliwości opłacaniu z budżetu państwa składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne za osoby, sprawujące opiekę nad osobą niepełnosprawną pobierającą świadczenie wspierające i wspólnie z nią zamieszkującą i gospodarującą oraz niepodejmującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Zainteresowany opłacaniem składek opiekun będzie składał wniosek do ZUS o objęcie ww. ubezpieczeniem,
- zmiany w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.) polegające na możliwości uzyskania zasiłku dla bezrobotnych przez opiekunów, którzy zaprzestali pobierania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna w związku z przyznaniem osobie, nad którą opieka była sprawowana, prawa do świadczenia wspierającego. Ponadto zmiany w tej ustawie przewidują również wprowadzenie resortowego programu, którego celem będzie aktywizacja zawodowa opiekunów osób niepełnosprawnych. Przewiduje się, że koszt wprowadzenia i realizacji takich programów w latach 2024–2025 wyniesie 100 mln zł rocznie i byłby finansowany ze środków Funduszu Pracy,
- zmiany w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1867, z późn. zm.) polegające na możliwości uzyskania przez opiekuna osoby niepełnosprawnej, który utracił prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna w związku z przyznaniem osobie, nad którą opieka była sprawowana, prawa do świadczenia wspierającego.

4. Pozostałe zmiany w przepisach obowiązujących

Projektowana ustawa przewiduje, że świadczenie wspierające:

- będzie wolne od egzekucji,
- będzie wolne od podatku dochodowego od osób fizycznych,
- nie będzie wliczane do dochodu, przy ustalaniu prawa do świadczenia

uzupełniającego, którego wysokość warunkuje przyznanie niektórych świadczeń lub innej pomocy ze środków publicznych,

- będzie przyznawane osobom posiadającym decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, która będzie wydawana przez wojewódzkie zespoły orzekające o niepełnosprawności, od której to decyzji będzie przysługiwać wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do wojewódzkiego zespołu oraz odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych,
- będzie realizowane w ten sposób, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie zobowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, o którym mowa w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, oraz z własnych rejestrów danych niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wspierającego.

W związku z powyższym konieczne wprowadzenie również odpowiednich zmian w następujących ustawach:

- 1) ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.),
- 2) ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, z późn. zm.),
- 3) ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm.),
- 4) ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- 5) ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.),
- 6) ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.),
- 7) ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.),
- 8) ustawie z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2023 r. poz. 156, z późn. zm.).

Natomiast zmiany w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204) wynikają z potrzeby ujednoczenia zasad rozliczania

wszelkich środków przyznanych na dofinansowanie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Ustawą z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270, z późn. zm.) wprowadzono bowiem możliwość finansowania resortowych oraz rządowych programów rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 również ze środków europejskich (obok istniejącej już wcześniej możliwości finansowania ze środków z budżetu państwa oraz z Funduszu Pracy). Sposób rozliczania wsparcia przyznanego ze środków europejskich określony jest, co do zasady, w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 225, z późn. zm.). Jednakże, w celu ujednoczenia zasad rozliczania wszelkich środków przyznanych na dofinansowanie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach wyżej wskazanych programów, a także w celu uniknięcia wątpliwości, które zasady rozliczeń środków europejskich należy stosować w odniesieniu do programów skierowanych do instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (dany program jest finansowany z różnych źródeł), proponuje się wprowadzenie w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 jednoznacznego rozstrzygnięcia, że rozliczenie środków europejskich odbywać się będzie w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Ponadto, wobec faktu, że zgodnie z art. 62 ust. 5 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, środki na realizację programów przyznaje beneficjentom wojewoda, proponuje się wprowadzenie przepisu, że wojewoda jest również właściwy do dochodzenia zwrotu środków europejskich, a organem odwoławczym od decyzji wydanej przez wojewodę jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

III. Przepisy przejściowe i wejście w życie

W projekcie ustawy wprowadzono również przepisy przejściowe (art. 49 ust. 1–4 i art. 50) mające zapewnić ochronę praw nabytych przez opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy nabyli bądź nabędą prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo do zasiłku dla opiekuna na podstawie przepisów dotychczasowych. Wprowadzone regulacje przejściowe oznaczają, że opiekunowie osób niepełnosprawnych, którzy będą mieli przyznane świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy w oparciu o przepisy dotychczasowe, nie będą musieli spełniać wymogu posiadania przez osobę niepełnosprawną, nad którą sprawują opiekę, decyzji ustalającej potrzebę wsparcia. Ochrona praw nabytych dotyczyć będzie również sytuacji, gdy o ww.

świadczenia opiekuńcze ubiegać się będzie osoba, która była uprawniona do tych świadczeń do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy i utraciła to prawo po wejściu w życie projektowanej ustawy w związku z utratą ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. W takiej sytuacji prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna będzie również przysługiwać na starych zasadach.

Natomiast przepisy przejściowe zawarte w art. 49 ust. 6–9 związane są z uchwaloną w dniu 9 marca 2023 r. ustawą o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta w art. wprowadziła zmiany w ustawie o świadczeniach rodzinnych zgodnie z którymi, w przypadku śmierci osoby niepełnosprawnej, jej opiekun zachowuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu w którym nastąpił zgon. Istotne jest, że w okresie tym nie będą miały zastosowanie inne zapisy ustawy o świadczeniach rodzinnych wykluczające co do zasady pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku podjęcia przez opiekuna aktywności zawodowej czy otrzymania świadczenia emerytalno–rentowego, czyli opiekun ten będzie mógł na podjąć zatrudnienie czy też – jeśli osiągnął wymagany wiek emerytalny złożyć wniosek o własną emeryturę i ją otrzymywać. Zmiany te mają wejść w życie z dniem 1 stycznia 2024 r., czyli w tym samym terminie co niniejszy projekt ustawy. W związku z tym, aby korzystne dla opiekunów osób niepełnosprawnych zmiany w ustawie o świadczeniach rodzinnych (wynikające z uchwalonej 9 marca 2023 r. ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw) objęły również opiekunów, którzy po dniu 1 stycznia 2024 r. będą pobierać świadczenia opiekuńcze na starych zasadach, konieczne było powtórzenie tych regulacji w projekcie ustawy (w art. 49 ust. 6–9).

Ponadto przepisy art. 47 projektu, w celu umożliwienia zafunkcjonowania ustawy od dnia 1 stycznia 2024 r. a także sprawnej jej realizacji na początkowym etapie, przewidują czasowe wyłączenie trybu przetargowego (do dnia 31 grudnia 2024 r.) na zamówienia na usługi lub dostawy udzielane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych w związku z wdrożeniem realizacji świadczenia wspierającego oraz obsługi objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi oraz ubezpieczeniem zdrowotnym osoby, o której mowa w art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych. Jednocześnie na zamawiającego nałożony jest

obowiązek zamieszcza w terminie 7 dni od dnia udzielenia zamówienia, w Biuletynie Zamówień Publicznych informacji o udzieleniu zamówienia obejmujących:

- 1) nazwę i adres siedziby zamawiającego;
- 2) datę i miejsce zawarcia umowy lub informację o zawarciu umowy drogą elektroniczną;
- 3) opis przedmiotu umowy, z wyszczególnieniem odpowiednio ilości rzeczy lub innych dóbr oraz zakresu usług;
- 4) cenę albo cenę maksymalną, jeżeli cena nie jest znana w chwili zamieszczenia ogłoszenia;
- 5) okoliczności faktyczne uzasadniające udzielenie zamówienia bez zastosowania przepisów o zamówieniach publicznych;
- 6) nazwę (firmę) podmiotu albo imię i nazwisko osoby, z którymi została zawarta umowa.

Projektowane wyłączenie stosowania przepisów o zamówieniach publicznych w zdecydowanej części nie dotyczy zamówień na usługi społeczne w rozumieniu art. 7 pkt 34 ustawy z 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.), to jest zamówień na usługi wymienione odpowiednio w załączniku XIV do dyrektywy 2014/24/UE oraz załączniku XVII do dyrektywy 2014/25/UE. Usługi społeczne obejmują m. in. usługi na rzecz osób, takie jak niektóre usługi społeczne, zdrowotne i edukacyjne, które ze względu na swój charakter mają ograniczony wymiar transgraniczny (vide motyw 14 preambuły dyrektywy 2014/24/UE), podczas gdy zamówienia objęte projektowanym wyłączeniem dotyczyłyby w przeważającej części zamówień z zakresu informatyki. Oznacza to, że Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązany będzie prowadzić zakupy i modyfikacje systemów informatycznych w procedurze przetargowej. W ubiegłych latach średni czas trwania przetargu w Polsce przekraczał 90 dni. Przewidziany czas wejścia w życie projektowanej ustawy de facto uniemożliwia Ministerstwu Rodziny i Polityki Społecznej oraz Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przeprowadzenie którejkolwiek z konkurencyjnych procedur przewidzianych w ustawie z 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, nie mówiąc o tym, że sama realizacja umów mających za przedmiot modyfikację systemów Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych również może potrwać kilka miesięcy. Konieczne zatem będzie skorzystanie z trybu zamówień z wolnej ręki, a więc procedury niekonkurencyjnej. Należy jednak pamiętać, że skorzystanie z tego trybu postępowania może być zaskarżone do Krajowej Izby Odwoławczej, co wstrzyma bieg postępowania. Z kolei kontynuacja postępowania i zawarcie umowy bez oczekiwania na rozstrzygnięcie Krajowej Izby Odwoławczej zawsze rodzi ryzyko

unieważnienia zawartej umowy. W konsekwencji możliwa jest sytuacja, w której Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie będą mogli przygotować się do wdrożenia realizacji zadań związanych z określaniem warunków nabywania prawa do świadczenia wspierającego oraz zasad przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Jedynym sposobem uniknięcia tego ryzyka jest zawarcie w projektowanej ustawie wyłączenia stosowania ustawy z 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.

Planuje się, że ustawa wejdzie w życie (z wyjątkami) z dniem 1 stycznia 2024 r. i od tej daty będą przyjmowane również wnioski o świadczenie wspierające dla pierwszej grupy uprawnionych osób niepełnosprawnych. Natomiast przepisy art. 4 ust. 1 pkt 2 i art. 4 ust. 1 pkt 3 określające krąg podmiotowy osób uprawnionych do świadczenia wspierającego wejdą w życie odpowiednio: z dniem 1 stycznia 2025 r. i z dniem 1 stycznia 2026 r. Taki termin wejścia w życie tych przepisów wynika z przyjętego harmonogramu wdrażania ustawy, bowiem w pierwszym roku obowiązywania ustawy (rok 2024) – świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób niepełnosprawnych z najwyższym ustalonym poziomem potrzeb wsparcia (ok. 50 tys. osób). W kolejnych latach o świadczenie będą mogły się ubiegać osoby niepełnosprawne posiadające decyzje ustalające inne niż najwyższy poziom potrzeby wsparcia.

Inny niż 1 stycznia 2024 r. termin wejścia w życie dotyczy przepisów:

- 1) art. 37, który ma wejść po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia – przepis ten dotyczy zmian w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – uzasadnieniem wcześniejszego wejścia w życie jest konieczność odpowiedniego wdrożenia i przygotowania oraz przeszkolenia członków wojewódzkich zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności do wydawania decyzji ustalających potrzebę wsparcia;
- 2) art. 46 i art. 47, które mają wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia – przepisy te dotyczą przygotowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do wdrożenia technicznych rozwiązań związanych z realizacją świadczenia wspierającego. Zasadne jest aby regulacje te weszły dużo wcześniej w życie aby ZUS mógł poprawnie i bez zakłóceń przygotować się do realizacji tego zadania;
- 3) art. 49 ust. 5, który wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia – przepis ten dotyczy obowiązku poinformowania przez gminne organy właściwe opiekunów osób niepełnosprawnych o nowych regulacjach dotyczących świadczeń opiekuńczych, które zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2024 r. Obowiązek informacyjny jest na tyle istotny,

że zasadne jest aby przepis regulujący jego wykonanie wszedł w życie wcześniej (przed 1 stycznia 2024 r.);

- 4) art. 53, który ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia – przepis ten dotyczy obowiązku przekazania przez ministra do spraw zabezpieczenia społecznego, w terminie trzech miesięcy wojewódzkim zespołom środków finansowych na wdrożenie ustawy;
- 5) art. 54, który ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia – przepis ten określa maksymalny limit wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także określa mechanizmy korygujące w przypadku przekroczenia tych limitów.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

W ocenie projektodawcy regulacje zawarte w projekcie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega on notyfikacji.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). W trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o świadczeniu wspierającym</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Paweł Wdówik, Pełnomocnik Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Olgierd Podgórski Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, tel. 538117230</p>	<p>Data sporządzenia: 4 kwietnia 2023 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac: UD493</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin stanowi jeden z kierunków działań rządu. Budowa i zapewnienie funkcjonowania odpowiedniego systemu wsparcia jest zadaniem trudnym, wymagającym odpowiednich nakładów i struktur. Niemniej konieczność jego zapewnienia nie ulega wątpliwości. System wsparcia powinien mieć na celu pomoc osobom, które jej najbardziej wymagają ze względu na ich indywidualną sytuację.

Projekt ustawy o świadczeniu wspierającym jest między innymi realizacją jednego z priorytetów Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030 przyjętej przez Radę Ministrów dnia 16 lutego 2021 r. (M.P. poz. 218). W dokumencie tym, zapowiedziano modyfikację systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami. W priorytecie V ww. strategii w działaniu o nazwie „system wsparcia finansowego osób z niepełnosprawnościami” założono, że zostanie przygotowana zmiana dotychczasowego systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, a pomoc zostanie uzależniona od stopnia wsparcia potrzebnego osobie z niepełnosprawnością. Ponadto wskazano, że polityka świadczeń będzie ukierunkowana na upodmiotowienie osoby z niepełnosprawnością, tak aby wsparcie było kierowane do samej osoby niepełnosprawnością.

Projekt ustawy realizuje ww. wskazania przez wprowadzenie nowego świadczenia – świadczenia wspierającego adresowanego bezpośrednio do osoby niepełnosprawnej. Ponadto projekt ustawy wpisuje się również w oczekiwania i potrzeby środowisk skupiających osoby z niepełnosprawnościami, ponieważ brak różnicowania wsparcia w odniesieniu do indywidualnych potrzeb związanych z opieką poddawane były krytycznym ocenom ze strony niektórych środowisk opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Projekt ustawy dzięki zmianom w ustawie o świadczeniach rodzinnych umożliwiającym podejmowanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przez opiekunów osób z niepełnosprawnościami pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy stanowi również realizację kolejnego postulatu środowisk skupiających osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. Wprowadzenie świadczenia wspierającego realizuje również wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r. sygn. K38/13, w którym TK zakwestionował przepisy różnicujące prawo do wsparcia ze względu na datę powstania niepełnosprawności.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana ustawa wprowadza do systemu prawnego nowy rodzaj świadczenia – świadczenie wspierające. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia kierowanego do osób niepełnosprawnych mających największą potrzebę wsparcia, zwanego dalej „świadczeniem wspierającym”, oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Celem świadczenia wspierającego jest udzielenie osobom z największymi trudnościami w samodzielnym funkcjonowaniu pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem szczególnych potrzeb życiowych tych osób. Świadczenie wspierające w odróżnieniu od świadczeń opiekuńczych (świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna) przeznaczonych dla opiekuna osoby wymagającej opieki będzie świadczeniem kierowanym bezpośrednio do osoby z niepełnosprawnościami. Uprawnionymi do świadczenia będą osoby legitymujące się decyzją ustalającą odpowiedni poziom potrzeby wsparcia.

Świadczenie wspierające będzie przysługiwało osobie posiadającej decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, w której potrzebę wsparcia określono na poziomie:

- 1) od 1 do 3 punktów w skali potrzeby wsparcia – w przypadku osób poniżej 3. roku życia;
- 2) od 70 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia – w przypadku osób powyżej 3. roku życia.

Decyzje ustalające poziom potrzebny wsparcia będą wydawane przez wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności na wniosek osób niepełnosprawnych.

Kwota otrzymywanego świadczenia wspierającego będzie powiązana z wysokością renty socjalnej, której aktualna wysokość w roku 2023 po waloryzacji wynosi 1588,44 zł miesięcznie brutto.

Projektowana ustawa zakłada, że świadczenie wspierające przysługiwać będzie, w wysokości od 50% do 200% renty socjalnej w zależności od określonego w decyzji poziomu potrzeby wsparcia.

Realizacja świadczenia wspierającego będzie stanowiła zadanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173 i 240) wprowadza się zmiany polegające na wprowadzeniu regulacji dotyczącej wydawania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia przez wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, a także zdefiniowaniu potrzeby wsparcia oraz sposobu jej ustalania. Potrzeba wsparcia jest to stan, w którym w celu zapewnienia, zwiększenia lub utrzymania niezależności osoby niepełnosprawnej, w związku z brakiem lub utratą autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej, wymagane jest wsparcie jednej lub więcej osób albo technologii wspomagających. Ustalając osobie niepełnosprawnej poziom potrzeby wsparcia, bierze się pod uwagę zdolność tej osoby do samodzielnego wykonywania określonych czynności lub zadań związanych z codziennym funkcjonowaniem oraz rodzaj wymaganego wsparcia. Osobom niepełnosprawnym powyżej 3. roku życia ustala się poziom potrzeby wsparcia wyrażony w wartościach punktowych w skali od 0 do 100. Osobom niepełnosprawnym do ukończenia 3. roku życia ustala się poziom potrzeby wsparcia, biorąc pod uwagę normy rozwojowe dziecka oraz potrzeby wsparcia zdrowotnego, wyrażony w wartościach punktowych w skali od 0 do 3. Poziom potrzeby wsparcia ustalany jest na podstawie oceny funkcjonalnej opartej na wywiadzie bezpośrednim z osobą ubiegającą się o ustalenie potrzeby wsparcia oraz obserwacji tej osoby. W przypadku osób do ukończenia 3. roku życia, przy ocenie poziomu potrzeby wsparcia, badanie lekarskie jest obowiązkowe.

Poziom potrzeby wsparcia będzie określany w decyzji wydawanej przez wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, od której będzie przysługiwał wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Projekt ustawy jest między innymi realizacją jednego z priorytetów Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030 przyjętej przez Radę Ministrów dnia 16 lutego 2021 r. (M.P. poz. 218). W dokumencie tym zapowiedziano modyfikację systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami. W priorytecie V ww. strategii w działaniu o nazwie „system wsparcia finansowego osób z niepełnosprawnościami” założono, że zostanie przygotowana zmiana dotychczasowego systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, a pomoc zostanie uzależniona od poziomu potrzeby wsparcia potrzebnego osobie z niepełnosprawnością ze strony opiekuna. Natomiast celem projektowanych zmian w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 390) jest umożliwienie podejmowania aktywności zawodowej przez opiekunów osób niepełnosprawnych uprawnionych do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna. W obowiązującym stanie prawnym ww. świadczenia opiekuńcze przysługują jeżeli opiekun niepełnosprawnego członka rodziny nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności lub znacznym stopniem niepełnosprawności. Zgodnie ze zmienianym art. 16a ust. 1 oraz 17 ust. 1, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne będą przysługiwać uprawnionemu opiekunowi osoby niepełnosprawnej jeżeli podjęcie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej jest utrudnione albo niemożliwe w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą posiadającą decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia. Zmiana ta oznacza, opiekun osoby z niepełnosprawnościami, będzie mógł podejmować zatrudnienie lub inną pracę zarobkową i jednocześnie pobierać specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenie pielęgnacyjne. Jednakże wysokość osiągniętych przez opiekuna dochodów z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w danym roku kalendarzowym nie będzie mogła przekroczyć poziomu sześciokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę. W związku z tym, osiągnięcie przez opiekuna osoby niepełnosprawnej w danym roku kalendarzowym poziomu dochodów z zatrudnienia wyższego niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę oznaczać będzie uchylenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna. W stosunku do osób, które nabyły lub nabędą prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie obowiązujących obecnie przepisów do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, stosować się będzie nadal przepisy dotychczasowe (ochrona praw nabytych). Projektowane przepisy przewidują, że świadczenie pielęgnacyjne, specjalny opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna nie będą przysługiwać opiekunowi, jeżeli osobie niepełnosprawnej w związku z opieką nad którą otrzymywali ww. świadczenia opiekuńcze przyznano świadczenie wspierające. W związku z tym projekt ustawy przewiduje również wprowadzenie szeregu regulacji w innych ustawach o charakterze osłonowym dla tych opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy zaprzestaną pobierać ww. świadczenia opiekuńcze w związku z wyborem przez osobę niepełnosprawną świadczenia wspierającego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Hiszpania: 1. stopień niepełnosprawności = Grados de Discapacidad, 2. Stopień i poziom zależności = Grados y niveles de Dependencia

Niemcy: 1. stopień niepełnosprawności = Grad der Behinderung (GdB), 2. stopień uszczerbku na zdrowiu = Grad der Schädigung (GdS)

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Wojewódzkie zespoły ds.	16		1. Konieczność uczestnictwa w szkoleniach (jednolitość

orzekania o niepełnosprawności		Przepisy prawa/podział administracyjny kraju	stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania) 2. Konieczność zwiększenia zatrudnienia.
Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych	1	Przepisy prawa	1. Szkolenie wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności. 2. Kontrola prawidłowości i jednolitości stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania. 3. Kontrola decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia. 4. Udzielanie wyjaśnienie i wytycznych w zakresie stosowania przepisów.
Osoby niepełnosprawne	Liczba osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności wynosi 223 593. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności posiada 3 103 574 w tym ze stopniem lekkim 648 782, ze stopniem umiarkowanym 1 441 037 oraz ze stopniem znacznym 1 013 755 osób	EKSMOoN	Osoby niepełnosprawne będą mogły wystąpić z wnioskiem o wydanie decyzji, uwzględniającej poziomy potrzeby wsparcia
Świadczeniobiorcy świadczeń z dla opiekunów osób niepełnosprawnych (świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna) oraz opiekunowie osób z orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniem 7 i 8 lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności niemające aktualnie przyznanego prawa do żadnego z powyższych świadczeń	1 108, 5 tys.	Kwartalne sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych Kwartalne sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu świadczeń zasiłków dla opiekunów	Możliwość uzyskania świadczenia wspierającego przez osobę z określonym stopniem potrzeby wsparcia Możliwość podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bez utraty prawa do świadczenia pielęgnacyjnego (pod warunkiem, że dochód z tego tytułu nie przekroczy sześciokrotności kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę rocznie) Możliwość skorzystania z programu aktywizacji zawodowej
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	1	Dane administracyjne	Ustalenie i weryfikacja prawa do świadczenia wspierającego
Jednostki samorządu terytorialnego	2477 gmin	Dane administracyjne	Ustalenie i weryfikacja prawa do świadczenia pielęgnacyjnego dla osób, które podejmują zatrudnienie lub inną pracę zarobkową
Wojewodowie	16 wojewodów	Dane administracyjne	Ustalenie i weryfikacja prawa do świadczenia pielęgnacyjnego dla osób, które podejmują zatrudnienie lub inną pracę zarobkową

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). W trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	177	351	585	1062	1063	1058	1018	1011	999	986	8310
budżet państwa	0	11	89	291	543	573	603	636	670	705	742	4863
JST koszty obsługi nowych świadczeń	0	49	54	56	59	62	65	68	72	75	79	639
JST – utrata dochodu z tytułu kosztów obsługi świadczeń dla opiekunów (pielęgniacyjnych, SZO, ZDO), które już nie są wypłacane	0	-13	-59	-153	-165	-179	-193	-245	-263	-283	-303	-1856
FUS składki emerytalno-rentowe	0	109	434	999	1316	1376	1437	1503	1572	1645	1721	12112
FUS utrata składki emerytalno-rentowe od osób tracących stare ŚP	0	-67	-317	-810	-884	-962	-1046	-1136	-1232	-1333	-1441	-9228
NFZ składki zdrowotne	0	63	109	188	273	286	299	313	328	343	359	2561
NFZ – utrata składek zdrowotnych	0	-13	-59	-151	-165	-180	-196	-212	-230	-249	-269	-1724
Koszty obsługi ZUS	0	38	100	165	85	87	89	91	94	96	98	943
Wydatki ogółem	19,00	3 718,71	6014,8 2	7004,7 3	5918,9 7	5647,0 5	5418,3 4	4983,2 7	4420,6 8	4136,5 2	3821,8 1	51103,9
BP – wydatki na świadczenia wspierające i koszty obsługi	0	1924	5095	8439	8578	8792	9011	9237	9467	9704	9948	80195
BP wydatki na składki emerytalno-rentowe dla byłych opiekunów których podopieczni przeszli na świadczenie wspierające	0	50	142	201	206	211	216	222	227	233	239	1947
BP wydatki na składki zdrowotne dla byłych opiekunów których podopieczni przeszli na świadczenie wspierające	0	12	27	38	39	40	41	42	43	44	46	372
BP – Świadczenia pielęgnacyjne dla dorabiających i koszty obsługi	0	1367	1504	1580	1659	1742	1829	1921	2017	2118	2224	17961

BP wydatki na składki emerytalno- rentowe od świadczeń pielęgnacyjnych z dorabianiem	0	254	279	293	308	324	340	357	375	393	413	3336
BP wydatki na składki zdrowotne od świadczeń pielęgnacyjnych z dorabianiem	0	47	52	55	58	60	64	67	70	74	77	624
FP – Świadczenia przedemerytalne	0	43	174	433	468	500	485	316	17	17	18	2471
FP – Zasiłki dla bezrobotnych pomniejszone o składki emerytalno- rentowe	0	126,4	404	761,8	63,3	63,1	58,1	59,5	61	62,5	64	1723,7
FP – składki emerytalno- rentowe od Zasiłki dla bezrobotnych	0	34,8	111,2	209,6	17,4	17,4	16	16,4	16,8	17,2	17,6	474,4
FP – Program aktywizacji	0	100	100	100	100	0	0	0	0	0	0	400
BP (MRiPS) nowe etaty w BON	0,5	1,03	1,07	1,11	1,14	1,17	1,21	1,31	1,35	1,39	1,43	12,71
BP (MRiPS) nowe etaty w DSR	0	0,16	0,17	0,18	0,19	0,2	0,21	0,22	0,23	0,24	0,25	2,05
BP (MRiPS) szkolenia prowadzone przez BON	5,6	1,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6,9
BP (MRiPS) systemy teleinformatyczne zabezpieczenia społecznego w tym EKSMOoN	1,5	0,8	0,82	0,84	0,86	0,88	0,9	0,92	0,94	0,96	0,98	10,4
BP (budżety wojewodów) nowe etaty w WZOON	11,4	23,79	24,67	25,53	26,3	27,06	27,85	28,65	29,49	30,34	31,22	286,3
BP – (budżety wojewodów) koszty związany z wydaniem decyzji	0	173,43	180,89	188,67	196,78	205,24	214,07	223,27	232,87	242,89	253,33	2111,44
BP – oszczędności z tytułu rezygnacji/utruty uprawnień do świadczeń pielęgnacyjnych/SZO /ZDO	0	-440	-2081	-5322	-5803	-6337	-6886	-7509	-8138	-8802	-9512	-60830
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-19	-3 541,71	- 5663,8 2	- 6419,7 3	- 4856,9 7	- 4584,0 5	- 4360,3 4	- 3965,2 7	- 3409,6 8	- 3137,5 2	- 2835,8 1	- -42793,9
budżet państwa	-19	-3 403,51	- 5136,6 2	- 5209,3 3	- 4727,2 7	- 4493,5 5	- 4256,2 4	- 3955,3 7	- 3655,8 8	- 3334,8 2	- -2 980,21	- -41171,8
JST	0	36	-5	-97	-106	-117	-128	-177	-191	-208	-224	-1217
ZUS	0	38	100	165	85	87	89	91	94	96	98	943
FUS	0	42	117	189	432	414	391	367	340	312	280	2884
NFZ	0	50	50	37	108	106	103	101	98	94	90	837

FP	0	-304,2	-789,2	-	-648,7	-580,5	-559,1	-391,9	-94,8	-96,7	-99,6	-5069,1
Źródła finansowania	<p>Wydatki związane z wejściem w życie ustawy zostaną sfinansowane ze środków budżetu państwa z części 44 – zabezpieczenie społeczne (etaty MRiPS BON, szkolenia prowadzone przez BON, systemy teleinformatyczne zabezpieczenia społecznego w tym EKSMOoN) i części 85 – Województwa (etaty WZOON, koszty decyzji),</p> <p>części 73 – ZUS (świadczenia wspierające, składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne za byłych opiekunów osób niepełnosprawnych),</p> <p>Funduszu Pracy – świadczenia przedemerytalne, zasiłki dla bezrobotnych, zmiana art. 11 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych w ramach planu finansowego PFRON i Funduszu Pracy na dany rok (począwszy od 2024 r. bez konieczności ubiegania się o dodatkowe środki),</p> <p>część 63 – rodzina (2 etaty w MRiPS DSR)</p>											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Założenia:</p> <p>Świadczenia wspierające Świadczenie skierowane będzie do osób z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie o potrzebie wsparcia, szacuje się że spośród osób z niepełnosprawnością ze wskazaniem 7 i 8 (101,5 tys.) lub z o znacznym stopniu niepełnosprawności (1 013,5 tys.). Osób legitymujących się najwyższym stopniem nowego wskazania o potrzebie wsparcia będzie 50 tys. ze średnim stopniem potrzeby wsparcia 150 tys. osób a z najniższym stopniem potrzeby wsparcia 300 tys. osób. Osób których opiekunowie nie pobierają świadczenia pielęgnacyjnego z racji podjęcia/kontynuacji zatrudnienia jest łącznie 1,1 mln. Aktualnie 236 tys. osób pobiera świadczenia opiekuńcze, w tym przeważająca część świadczenie pielęgnacyjne (217, tys.), zaś pozostali specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna.</p> <p>Szacowana liczba osób, która może wnioskować o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, to łącznie około 1.734.270 osób, w tym: przyjęto szacunek, że 50% z tej grupy osób (tj. 867,14 tys.) wystąpi z wnioskiem o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia w 2024 r. w związku z datą wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.; 30% z tej grupy osób (tj. 520,28 tys.) wystąpi z wnioskiem o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia w 2025 r. w związku z art. 4 ust. 1 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.; 20% z tej grupy osób (tj. 346,85 tys.) wystąpi o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia w 2026 r. w związku z art. 4 ust. 1 pkt 3, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r</p> <p>Założono wprowadzanie świadczenia wspierającego dla poszczególnych grup w odstępach rocznych, biorąc pod uwagę możliwość przejścia na świadczenie pielęgnacyjne z możliwością dorabiania szacuje się, że ostatecznie w grupie osób z najwyższym stopniem wsparcia korzystających ze świadczenia pielęgnacyjnego będzie 46,1 tys., w średniej grupie 138 tys., a w najniższej grupie 276,6 tys. osób.</p> <p>Świadczenie wspierające przysługiwać będzie w wysokości: – 200% wysokości renty socjalnej dla osób z najwyższym stopniem wsparcia, – 100% wysokości renty socjalnej dla osób ze średnim stopniem potrzeby wsparcia, – 50% wysokości renty socjalnej dla osób z najniższym stopniem potrzeby wsparcia.</p> <p>Przyjęto do obliczeń coroczną waloryzację wskaźnikiem inflacji zgodnie z wytycznymi makroekonomicznymi Ministerstwa Finansów</p> <p>Uwzględniono koszty obsługi realizacji świadczeń przez ZUS w wysokości 2% środków na realizację świadczeń wspierających w latach 2024–2026 i 1% środków na realizację świadczeń wspierających w latach kolejnych.</p> <p>Świadczenie pielęgnacyjne z możliwością dorabiania Ze świadczenia pielęgnacyjnego z możliwością dorabiania skorzystać będą mogły osoby, których dochody roczne nie przekroczą 24 tys. zł. Szacuje się, że ze świadczenia pielęgnacyjnego z możliwością dorabiania skorzysta ok 7,8% osób posiadających określoną potrzebę wsparcia – co oznacza ok. 39 tys. osób. Z najnowszych dostępnych danych GUS o wynagrodzeniach (za 2020 r., opublikowane w 2022 r.) wynika, że pod koniec 2020 r. odsetek osób otrzymujących wynagrodzenie minimalne (wówczas było to 2600 zł. brutto) wynosił 7,8%, natomiast odsetek osób zarabiających nie więcej niż 50% wynagrodzenia przeciętnego (5748,24/2= 2874,12 zł. brutto) przeciętnego – 13,4%. Na potrzeby szacunków do OSR przyjęto następujące kwoty wynagrodzeń: Wynagrodzenie minimalne: 4000 w 2024 (połowa wynagrodzenia minimalnego: 2000).</p>											

Przeciętne wynagrodzenie (na poziomie z IV kwartału 2022): 6733 zł.(połowa wynagrodzenia przeciętnego 3366).

Nawet zakładając wzrost wynagrodzeń wydaje się mało prawdopodobne, żeby przeciętne wynagrodzenie w 2024 r. wzrosło proporcjonalnie do wzrostu wynagrodzenia minimalnego. Wydaje się raczej, że grupa osób zarabiająca kwotę zbliżoną do wysokości wynagrodzenia minimalnego zwiększy się, wzrosnie również liczba osób osiągających dochody poniżej minimalnych.

W związku z tym przyjęto odsetek osób zarabiających w przybliżeniu płacę minimalną na poziomie 20%, zaś odsetek osób osiągających dochody nieprzekraczające połowy przeciętnego wynagrodzenia na poziomie 13,4%, a połowy minimalnego wynagrodzenia na poziomie 7,8%

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego waloryzowana na dotychczasowych zasadach wskaźnikiem wzrostu minimalnego wynagrodzenia, w 2024 – 14,6%, w 2025 r. – 10%, w latach kolejnych 5%.

Nowe orzeczenie będą mogły otrzymać zarówno osoby, których opiekunowie aktualnie korzystają z któregoś ze świadczeń opiekuńczych (świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna) i chcą z niego zrezygnować, by powrócić na rynek pracy, jak i osoby, których opiekunowie nie mieli dotychczas przyznanego żadnego świadczenia opiekuńczego.

2. Założono **sukcesywny wzrost wynagrodzenia minimalnego**, z wysokością którego powiązane jest nowe świadczenie: o 5% rok do roku. Oszacowano wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2025 na kwotę 3100 zł.

3. W szacunkach kosztów dla finansów publicznych uwzględniono **3% kosztów obsługi w przypadku świadczeń pielęgnacyjnych**. (koszty obsługi obliczane zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych – 3% dotacji na realizację świadczeń i składki emerytalno-rentowe).

Działania osłonowe

Składki emerytalno-rentowe i zdrowotne

Założono opłacanie składek emerytalno-rentowych i zdrowotnych za byłych opiekunów osób niepełnosprawnych korzystających ze świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, których podopieczni zdecydowali się na świadczenie wspierające.

Po uwzględnieniu innych tytułów ubezpieczenia, szacuje się, że ze składek emerytalno-rentowych w pierwszym roku (2024) skorzysta 5,5 tys. osób, w 2025 r. – 18,3 tys. osób, 2026 r. – 35,8 tys. osób.

Zasiłek dla bezrobotnych

Dla byłych opiekunów osób niepełnosprawnych korzystających ze świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, których podopieczni zdecydowali się na świadczenie wspierające – możliwe będzie skorzystanie z zasiłku dla bezrobotnych lub świadczenia przedemerytalnego.

Biorąc pod uwagę strukturę wiekową opiekunów osób niepełnosprawnych przyjęto, że ze świadczenia przedemerytalnego skorzystać może ok 17% byłych opiekunów osób niepełnosprawnych, które skorzystały ze świadczenia wspierającego, co oznacza w pierwszym roku 2 tys. osób, w 2025 r. 8,2 tys. osób, w 2026 r. – 19,6 tys. osób.

Z zasiłku dla bezrobotnych skorzystać może w pierwszym roku około 10 tys. osób, w roku 2025 – 30,8 tys. osób, 2026 r. – 56 tys. osób, w latach kolejnych liczba ta będzie oscylować w okolicy 4 tys. osób.

Do obliczeń przyjęto przeciętne zasiłku dla bezrobotnych w wysokości :

rok	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
zasiłek dla bezrobotnych	1387,8	1454	1499	1536	1574	1613	1653	1694	1736	1779	1441
świadczenie przedemerytalne	1758	1842	1899	1946	1995	2045	2096	2148	2202	2257	2313

Założono, że osoby korzystające z zasiłków dla bezrobotnych po okresie objęcia tym zasiłkiem powrócą na rynek pracy, co wiąże się z dodatkowymi wpływami z tytułu podatku dochodowego, a także składek emerytalno-rentowych i zdrowotnych – liczonych od kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Program aktywizacji

W latach 2024–2027 prowadzony będzie program aktywizacji opiekunów osób niepełnosprawnych którego budżet wynosić będzie 100 mln zł.

Biorąc pod uwagę etapowe wprowadzanie rozwiązań za zasadne przyjęto prowadzenie programu w kolejnych trzech latach wprowadzania kolejnych etapów zmian i roku kolejnym, kiedy wystąpi największa potrzeba objęcia aktywizacją zawodową.

W oparciu o projektowaną podstawę prawną możliwe będzie opracowanie programu również po upływie 4 lat, niemniej należy zwrócić uwagę, że jest to tylko możliwość, która będzie mogła zostać wykorzystana w miarę posiadanych środków finansowych.

Koszt świadczeń (wspierających, pielęgnacyjnych z dorabianiem, składek społecznych, świadczeń przedemerytalnych, zasiłków dla bezrobotnych i programu aktywizacyjnego) wraz z kosztami obsługi wyniesie w pierwszym roku 3,7 mld zł.

Rozwiązanie spowoduje oszczędności z tytułu ograniczenia liczby osób korzystających ze świadczeń pielęgnacyjnych w pierwszym roku w kwocie ok 0,4 mld zł.

Rozwiązanie spowoduje również zwiększenie dochodów JST z tytułu kosztów obsługi nowego świadczenia, saldo dochodów w pierwszym roku wyniesie 36 mln zł.

Malejące dochody z tytułu kosztów obsługi wynikają z malejącej z każdym rokiem liczby odbiorców świadczenia pielęgnacyjnego na dotychczasowych zasadach przy czym w pierwszych 3 latach dynamika jest największa w związku z wchodzeniem kolejnych etapów wdrażania ustawy i kolejnych grup objętych wsparciem.

Szacowana liczba osób, która może wnioskować o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia to łącznie około 1734,27 tys. osób, w tym:

– szacuje się, że 50% z tej grupy osób (tj. 867,14 tys.) wystąpi z wnioskiem o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia w 2024 r.,

– szacuje się, że 30% z tej grupy osób (tj. 520,28 tys.) wystąpi z wnioskiem o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia w 2025 r.,

– szacuje się, że 20% z tej grupy osób (tj. 346,85 tys.) wystąpi o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia w 2026 r.

Powyższe etapy wynikają z okresu wejścia w życie instrumentów wsparcia uzależnionych od tej decyzji.

Na podstawie znanych informacji o poziomie odwołań od wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności szacuje się, że 500 tys. osób wystąpi z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Szacuje się, że koszty związane z zwiększeniem zatrudnienia w wojewódzkich zespołach do spraw orzekania o niepełnosprawności wyniosą:

- 1) w roku 2023 – 11,40 mln zł;
- 2) w roku 2024 – 23,79 mln zł;
- 3) w roku 2025 – 24,67 mln zł;
- 4) w roku 2026 – 25,53 mln zł.

W latach kolejnych wzrost zgodnie z dynamiką wzrostu wynagrodzeń w gospodarce narodowej zgodnie z wytycznymi makroekonomicznymi MF.

Szacuje się, że koszty związane z wydaniem decyzji w wojewódzkich zespołach do spraw orzekania o niepełnosprawności wyniosą:

- 1) w roku 2023 – 0,0 mln zł;
- 2) w roku 2024 – 173,430 mln zł;
- 3) w roku 2025 – 180,89 mln zł;
- 4) w roku 2026 – 188,67 mln zł.

W związku z koniecznością przeprowadzania szkoleń oraz wzmocnienia nadzoru nad prawidłowością wydawania decyzji konieczne jest zwiększenie obsady kadrowej w Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych (BON) o dodatkowe 8 etatów, w tym 2 etaty lekarskie – całkowity roczny koszt zatrudnienia nowych etatowych pracowników wyniesie:

- 1) w roku 2023 – 0,50 mln zł;
- 2) w roku 2024 – 1,03 mln zł;
- 3) w roku 2025 – 1,07 mln zł;
- 4) w roku 2026 – 1,11 mln zł.

Koszty związane z nowymi etatami w BON

Liczba nowych etatów = 6

szacowana kwota brutto za 1 etat = 7.500

Całkowity miesięczny koszt jednego pracownika = 9.000

W 2023 r. zatrudnienie przez 6 miesięcy co oznacza koszt - 0,5 mln zł i wzrost do 1,03 mln zł w 2024 roku (kwota bazowa)

następnie przyjęto dynamikę realną wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej,

Koszty związane z nowymi etatami, w tym lekarskimi we WZOON

Liczba nowych etatów = 2 x 16 województw = 32

szacowana kwota za 1 etat = 12.000 zł brutto

Całkowity miesięczny koszt jednego pracownika = 14.400 zł brutto

Koszty związane z nowymi pozostałymi etatami we WZOON

Liczba nowych etatów = 10 x 16 województw = 160

szacowana kwota za 1 etat = 7.500 brutto

Całkowity miesięczny koszt jednego pracownika = 9.000

W 2023 - 1/2 roku zatrudnienia co oznacza - 11,4 mln zł

i wzrost do 23,79 mln zł w 2024 r. (kwota bazowa)

Przyjęto, że w każdym kolejnym roku koszt będzie rósł w latach kolejnych zgodnie z dynamiką wzrostu wynagrodzeń w gospodarce narodowej zgodnie z wytycznymi makroekonomicznymi MF. Przepisy ustawy wymuszają zmiany rozwojowe nie tylko w systemie EKSMOoN, ale w innych systemach teleinformatycznych obszaru zabezpieczenia społecznego i rodziny MRiPS. Są to min. Centralny System informatyczny Zabezpieczenia Społecznego (szyna komunikacyjna), Portal Informacyjno-Usługowy Emp@tia (składanie wniosku o przyznanie świadczenia) czy Centralna Aplikacja Statystyczna (sprawozdawczość). Wymagane jest dostosowanie i utrzymanie w sprawności oraz zapewnienia bezpieczeństwa systemom i danych w nich zawartych. Należy zaprojektować i zaimplementować kolejne usługi i interfejsy komunikacyjne. Wdrożenie zmian zarówno w samym wniosku, jak i całej usłudze wymiany informacji potrzebnych do wypełnienia i weryfikacji walidacji w nim zawartych z innymi systemami/rejestrami państwowymi z obszaru zabezpieczenia społecznego, będzie wymagać zmian funkcjonalnych dostosowujących je do obsługi tego zadania zwiększając tym samym koszty rozwoju systemów.

W związku z koniecznością dostosowania systemów i wprowadzenia nowych funkcjonalności wynikających z projektowanych rozwiązań szacuje się koszt:

- 1) w roku 2023 – 1,5 mln zł;
- 2) w roku 2024 – 0,8 mln zł;
- 3) w roku 2025 – 0,82 mln zł;
- 4) w roku 2026 – 0,84 mln zł.

W związku z przejściem przez Departament Polityki Rodzinnej MRiPS dodatkowych zadań konieczne jest zwiększenie obsady kadrowej o 2 etaty, których koszt w 2024 r. wyniesie 0,16 mln zł, w 2025 r. – 0,17 mln zł, w 2026 r. – 0,18 mln zł i będzie rósł w latach kolejnych zgodnie z dynamiką wzrostu wynagrodzeń w gospodarce narodowej zgodnie z wytycznymi makroekonomicznymi MF.

Do wyliczenia kosztów etatów założono koszty wynagrodzeń z pochodnymi dla roku 2024 – wynagrodzenie brutto 5500 zł, całkowity koszt wynagrodzenia – 6626 zł. Przyjęto zatrudnienie przez 12 miesięcy w 2024 r. i latach kolejnych. Założono, że koszty poza wynagrodzeniowe związane z organizacją stanowiska pracy sfinansowane zostaną w ramach limitu wydatków na 2024 r.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich	0	0	0	0	0	0	0

	przedsiębiorst w							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	3345	5613	6620	5443	3660	48 547
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorst wa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorst w	Brak wpływu.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Poprawa sytuacji materialnej rodzin z osobami niepełnosprawnymi						
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Skutki finansowe dla rodzin uwzględniają wydatki na świadczenia wspierające, pielęgnacyjne z dorabianiem, zasiłki dla bezrobotnych, świadczenia przedemerytalne, oraz składki społeczne.</p> <p>Projektowana regulacja ma na celu poprawę sytuacji materialnej osób niepełnosprawnych, w tym osób starszych, oraz ich opiekunów.</p> <p>Projektowane rozwiązanie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców.</p> <p>Projektowane rozwiązanie nie wywiera wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.</p>							
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
Komentarz:								
9. Wpływ na rynek pracy								
Projektowana ustawa może wpływać na rynek pracy – nieaktywne obecnie zawodowo osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna będą mogły podjąć zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, z których roczny dochód nie przekroczy sześciokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, bez obawy o utratę prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna.								
10. Wpływ na pozostałe obszary								
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe			☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:			☐ informatyzacja ☐ zdrowie		

Omówienie wpływu	Brak wpływu na pozostałe obszary
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Ewaluacja po dwóch latach, na podstawie sprawozdań rzeczowo-finansowych, Miernik – liczba wypłaconych świadczeń	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak	

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia

w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia

Na podstawie art. 6b⁶ ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 240 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy sposób postępowania przy wydawaniu decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 6b⁶ ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zwanej dalej „ustawą”, skład oraz sposób powoływania i odwoływania członków wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności ustalających poziom potrzeby wsparcia, zwanych dalej „wojewódzkimi zespołami”, a także sposób działania tych składów;
- 2) szczegółowe standardy w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia i jej poziomu, wynikające z braku lub utraty autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej, z uwzględnieniem wartości punktowych oraz rodzaju niezbędnego wsparcia i jego częstotliwości w określaniu możliwości niezależnego życia w odniesieniu do wieku osoby niepełnosprawnej i uwzględniając standardy, o których mowa odpowiednio w art. 4b i art. 4c;
- 3) tryb i sposób przeprowadzania kontroli przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, zwanego dalej „Pełnomocnikiem”, na podstawie art. 6c ust. 2a pkt 1, 2 i 5 ustawy, uwzględniając potrzebę zapewnienia jednolitej procedury kontroli oraz prawidłowego przebiegu kontroli;
- 4) wzór formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób powyżej 3. roku życia oraz dla osób do ukończenia 3. roku życia;

¹⁾ Minister Rodziny i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 416).

- 5) tryb szkolenia i minima programowe szkoleń dla członków wojewódzkich zespołów ustalających poziom potrzeby wsparcia.

Rozdział 1

Szczegółowy sposób postępowania przy wydawaniu decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, skład oraz sposób powoływania i odwoływania członków wojewódzkich zespołów

§ 2. 1. Wojewoda na wniosek przewodniczącego wojewódzkiego zespołu powołuje i odwołuje członków wojewódzkiego zespołu, ustalających poziom potrzeby wsparcia, zwanych dalej „specjalistami do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia”.

2. Specjalistą do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia może być:

- 1) lekarz;
- 2) fizjoterapeuta;
- 3) psycholog;
- 4) pedagog;
- 5) pedagog specjalny;
- 6) pracownik socjalny;
- 7) doradca zawodowy.

3. Specjaliści do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia, powinni spełniać następujące wymogi kwalifikacyjne:

- 1) lekarz:
 - a) prawo wykonywania zawodu lekarza,
 - b) tytuł specjalisty lub specjalizacja co najmniej I stopnia, w szczególności w następujących dziedzinach medycyny: pediatrii, chorobach wewnętrznych, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurologii, psychiatrii, okulistyce i otolaryngologii;
- 2) fizjoterapeuta - ukończone magisterskie studia na kierunku fizjoterapia;
- 3) psycholog - ukończone magisterskie studia na kierunku psychologia;
- 4) pedagog - ukończone magisterskie studia na kierunku pedagogika;
- 5) pedagog specjalny - ukończone magisterskie studia na kierunku pedagogika specjalna albo przygotowanie pedagogiczne i ukończone studia podyplomowe z pedagogiki specjalnej;
- 6) pracownik socjalny - kwalifikacje określone w przepisach o pomocy społecznej;

7) doradca zawodowy - ukończone magisterskie studia na kierunkach psychologia, pedagogika, socjologia lub zawodowe studia wyższe o specjalności doradztwo zawodowe albo studia podyplomowe o specjalności doradztwo zawodowe.

§ 3. 1. Poziom potrzeby wsparcia ustalany jest przez specjalistów do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia na podstawie oceny funkcjonalnej.

2. Zawiadomienie o terminie i miejscu dokonaniu oceny funkcjonalnej doręcza się osobie zainteresowanej, jej przedstawicielowi ustawowemu lub osobie upoważnionej do reprezentowania pełnoletniej osoby niepełnosprawnej się nie później niż 14 dni przed dniem dokonania oceny.

3. W uzasadnionych przypadkach, zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, można dokonać również telefonicznie albo za pomocą poczty elektronicznej. Zawiadomienie powoduje skutki prawne, gdy nie ma wątpliwości, że dotarło ono do osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub osoby upoważnionej do reprezentowania pełnoletniej osoby niepełnosprawnej we właściwej treści i w odpowiednim terminie.

4. Niestawienie się lub nieobecność osób, o których mowa w ust. 2, w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wyznaczonym przez wojewódzki zespół, w terminie dokonania oceny powoduje pozostawienie sprawy bez rozpoznania.

5. W przypadku, gdy niestawienie się lub nieobecność, o których mowa w ust. 4, zostało usprawiedliwione ważnymi przyczynami lub zdarzeniami losowymi w terminie 14 dni od wyznaczonej daty dokonania oceny wojewódzki zespół określa nowy termin przeprowadzenia oceny.

6. Trzykrotne niestawienie się lub nieobecność z powodów, o których mowa w ust. 5, powoduje pozostawienie sprawy bez rozpoznania.

§ 4. 1. Ustalenia poziomu potrzeby wsparcia dokonuje co najmniej dwuosobowy skład ustalający poziom potrzeby wsparcia, zwany dalej „składem ustalającym”.

2. Wyznaczenie składu ustalającego dokonuje przewodniczący wojewódzkiego zespołu albo upoważniona przez niego osoba, biorąc w szczególności pod uwagę wiek osoby ubiegającej się o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia, zwanej dalej „osobą zainteresowaną”, oraz wypełniony kwestionariusz samooceny potrzeb w zakresie czynności lub zadań związanych z codziennym funkcjonowaniem.

3. W przypadku ustalania poziomu potrzeby wsparcia u osób do ukończenia 3 roku życia, jednym z członków składu ustalającego jest lekarz.

4. Członek składu ustalającego dokonuje oceny funkcjonalnej przy zastosowaniu formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób do ukończenia 3. roku życia albo formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób powyżej 3. roku życia, na podstawie wywiadu bezpośredniego i obserwacji, a w przypadkach, o których mowa w ust. 3, również na podstawie badania lekarskiego.

5. Rozstrzygnięcie składu ustalającego w przedmiocie ustalenia poziomu potrzeby wsparcia podpisywane jest przez wszystkich członków składu ustalającego.

6. Z posiedzenia składu ustalającego sporządza się protokół.

Rozdział 2

Szczegółowe standardy w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia

§ 5. 1. W odniesieniu do osób powyżej 3. roku życia przy ustalaniu poziomu potrzeby wsparcia bierze się pod uwagę, adekwatnie do wieku, zdolność osoby do samodzielnego wykonywania określonych czynności lub zadań, związanych z codziennym funkcjonowaniem oraz rodzaj niezbędnego wsparcia, z uwzględnieniem konieczności wymaganego wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą z uwzględnieniem niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej, lub sensorycznej na zapewnienie zwiększenia lub utrzymania niezależności osoby niepełnosprawnej, w następujących obszarach życia codziennego:

- 1) spożywania pokarmów i napojów;
- 2) higieny osobistej związanej z czynnościami fizjologicznymi;
- 3) mycia się i innej pielęgnacji ciała;
- 4) ubierania się;
- 5) utrzymywania zdrowia;
- 6) zmiany i utrzymania pozycji ciała;
- 7) poruszania się w domu i poza domem;
- 8) porozumienia się;
- 9) podejmowania decyzji;
- 10) prowadzenia gospodarstwa domowego.

2. W odniesieniu do każdej czynności i zadania, określonych w obszarach życia codziennego, o których mowa w ust. 1, ustala się zdolność do jej samodzielnego wykonania, rozumianą jako możliwość ich wykonania, uwzględniając wpływ rozwiązań niwelujących skutki niepełnosprawności.

3. Przy ocenie zdolności, o której mowa w ust. 2, uwzględnia się zdolność do podejmowania decyzji, świadomość skutków swoich działań oraz możliwość wykonania przez osobę czynności lub zadań.

4. W przypadku, gdy oceniana osoba, ze względu na niepełnosprawność fizyczną, psychiczną, intelektualną lub sensoryczną, wymaga niezbędnego wsparcia innej osoby lub technologii wspomagającej, aby wykonać określoną czynność lub zadanie, ustala się rodzaj niezbędnego wsparcia.

5. Każdej czynności lub zadaniu, w której osoba wymaga niezbędnego wsparcia, w określonej częstotliwości, przypisana jest określona wartość punktowa, odpowiadająca wadze tej czynności lub zadania dla możliwości niezależnego życia w odniesieniu do wieku osoby niepełnosprawnej.

6. Przez rodzaj niezbędnego wsparcia rozumie się:

- 1) nadzór, jako konieczność stymulacji werbalnej lub gestem osoby ocenianej podczas samodzielnego wykonywania zadania lub czynności w celu prawidłowego wykonania, w tym przygotowanie elementów niezbędnych do samodzielnego ich wykonania, a także ukierunkowanie w podejmowaniu decyzji na ich wykonanie;
- 2) częściowe wsparcie, jako konieczność fizycznej współpracy z ocenianą osobą przy częściowej lub całkowitej realizacji zadania lub czynności, w tym przygotowanie elementów niezbędnych do samodzielnego wykonania zadania;
- 3) całkowita substytucja, jako konieczność całkowitego wyręczenia ocenianej osoby w związku z niemożliwością samodzielnego wykonania zadania lub czynności, w tym ze względu na trudności poznawcze i w podejmowaniu decyzji;
- 4) wsparcie specjalne, jako dowolną z opisanych powyżej form wsparcia w sytuacji, gdy jego udzielenie jest utrudnione ze względu na istotne trudności, wynikające z niepełnosprawności, w tym związane z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa własnego i innych osób.

7. Każdemu rodzajowi niezbędnego wsparcia przypisany zostaje określony współczynnik, odpowiadający jego wadze dla możliwości niezależnego życia w odniesieniu do wieku osoby niepełnosprawnej.

8. Dla każdego rodzaju niezbędnego wsparcia określa się jego częstotliwość wyrażoną współczynnikiem odpowiadającemu jej wadze dla możliwości niezależnego życia w odniesieniu do wieku osoby niepełnosprawnej.

9. Uzyskana przy ustalaniu poziomu potrzeby wsparcia w danej czynności lub zadaniu wartość punktowa stanowi iloczyn wagi przypisanej do tej czynności lub zadania i iloczynu współczynnika rodzaju niezbędnego wsparcia i częstotliwości.

10. Poziom potrzeby wsparcia wyrażony jest wartością punktową stanowiącą sumę iloczynów wartości poziomu potrzeby wsparcia czynności lub zadań.

11. Czynności i zadania w poszczególnych obszarach życia codziennego, zdolność do samodzielnego wykonywania czynności lub zadania, rodzaje niezbędnego wsparcia i określenie jego częstotliwości, wraz z przypisanymi wartościami wag i współczynników, określa formularz w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób powyżej 3. roku życia, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 6. 1. W odniesieniu do osób do ukończenia 3. roku życia przy ustalaniu poziomu potrzeby wsparcia bierze się pod uwagę normy rozwojowe dziecka oraz potrzeby wsparcia zdrowotnego, z uwzględnieniem konieczności wymaganego wsparcia przez inną osobę lub technologię wspomagającą oraz z uwzględnieniem niepełnosprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej, lub sensorycznej na zapewnienie zwiększenia lub utrzymania adekwatnej do wieku autonomii dziecka.

2. Na ocenę norm rozwoju dziecka składa się ocena aktywności motorycznej dziecka oraz ocena aktywności adaptacyjnej dziecka.

3. Na ocenę potrzeby wsparcia zdrowotnego składa się:

- 1) w przypadku dzieci w wieku od 0 do 6 miesięcy – ocena wagi urodzeniowej dziecka oraz ocena potrzeby stosowania środków wsparcia terapeutycznego do wspomagania podstawowych funkcji fizjologicznych;
- 2) w przypadku dzieci w wieku od 6 do 36 miesięcy – ocena potrzeby stosowania środków wsparcia terapeutycznego lub technologii wspomagających do wspomagania podstawowych funkcji fizjologicznych oraz ocena potrzeby stosowania środków wsparcia terapeutycznego lub technologii wspomagających, które wpływają na funkcje związane z ruchem.

4. Listę ocenianych funkcji i czynności motorycznych oraz adaptacyjnych, tabelę wagi urodzeniowej oraz tabelę środków wsparcia terapeutycznego do wspomagania podstawowych funkcji fizjologicznych i funkcji związanych z ruchem określa formularz w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób do ukończenia 3. roku życia, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

Rozdział 3

Tryb i sposób przeprowadzania kontroli

§ 7. Kontrola może być przeprowadzana jako:

- 1) kompleksowa – obejmująca całokształt działań wojewódzkiego zespołu w zakresie realizacji zadań określonych w ustawie;
- 2) problemowa – obejmująca sprawdzenie realizacji wybranego zadania lub grupy zadań realizowanych przez podmiot kontrolowany;
- 3) sprawdzająca – której celem jest stwierdzenie wykonania zaleceń pokontrolnych;
- 4) doraźna – której celem jest zbadanie prawidłowości działania podmiotu kontrolowanego w zakresie określonego zagadnienia wynikającego ze skargi, wniosku lub informacji pochodzących ze środków komunikacji społecznej.

§ 8. 1. Kontrolę, o której mowa w art. 6c ust. 2a pkt 1, 2 i 5 ustawy, przeprowadza się na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, zwanego dalej „upoważnieniem”, wydanego w formie pisemnej przez organ upoważniony do kontroli.

2. Upoważnienie jest wystawiane osobom, które:

- 1) posiadają wiedzę i doświadczenie zawodowe pozwalające na sprawne przeprowadzenie kontroli w zakresie określonym w upoważnieniu;
- 2) nie były karane za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

3. Upoważnienie zawiera:

- 1) oznaczenie organu upoważnionego do kontroli;
- 2) datę wydania upoważnienia;
- 3) numer upoważnienia;
- 4) imiona i nazwiska oraz numery dokumentów potwierdzających tożsamość kontrolujących;
- 5) imię i nazwisko kierownika zespołu, o którym mowa w § 10 ust. 1;
- 6) podstawę prawną kontroli;
- 7) nazwę i adres podmiotu kontrolowanego;
- 8) zakres kontroli;
- 9) miejsce i termin kontroli;
- 10) imię, nazwisko oraz podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 11) pouczenie o prawach i obowiązkach podmiotu kontrolowanego.

4. W trakcie przeprowadzania kontroli organ upoważniony do kontroli, w uzasadnionych przypadkach, może zmienić zakres, miejsce i termin kontroli lub skład zespołu, o którym mowa w § 10 ust. 1, wydając nowe upoważnienie.

§ 9. 1. Kontrolujący podlega wyłączeniu z udziału w kontroli przez organ upoważniony do kontroli, jeżeli:

- 1) wszczęto wobec niego postępowanie karne o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe ścigane z urzędu;
- 2) stwierdzono przyczyny mogące wpłynąć na jego bezstronność, w szczególności jeżeli w ciągu 2 lat przed otrzymaniem upoważnienia był przedstawicielem lub pracownikiem podmiotu kontrolowanego;
- 3) zachodzą przyczyny, dla których kontrolujący nie może dokonywać kontroli przez okres dłuższy niż 15 dni roboczych;
- 4) jest świadkiem w postępowaniu kontrolnym;
- 5) jest biegłym w postępowaniu kontrolnym.

2. Podmiot kontrolowany może wystąpić do organu upoważnionego do kontroli o wyłączenie kontrolującego z kontroli z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 1 i 2.

3. O wyłączeniu kontrolującego z czynności kontrolnych organ upoważniony do kontroli powiadamia niezwłocznie podmiot kontrolowany, bez konieczności podawania przyczyn wyłączenia.

§ 10. 1. Kontrola jest przeprowadzana przez zespół składający się z co najmniej dwóch kontrolujących, zgodnie z programem kontroli zatwierdzonym przez organ upoważniony do kontroli przed wydaniem upoważnienia. Organ upoważniony do kontroli wyznacza z zespołu kierownika.

2. W uzasadnionych przypadkach kontrola może odbywać się jednoosobowo.

§ 11. Po otrzymaniu upoważnienia kontrolujący dokonują niezwłocznie analizy posiadanych przez organ upoważniony do kontroli informacji dotyczących podmiotu kontrolowanego w zakresie zagadnień objętych kontrolą, a także zapoznają się z wynikami poprzednich kontroli.

§ 12. Na co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem kontroli, o której mowa w § 7 pkt 1-3, organ upoważniony do kontroli zawiadamia podmiot kontrolowany o miejscu, zakresie i terminie kontroli. Zawiadomienie może mieć formę elektroniczną.

§ 13. 1. Przed przystąpieniem do kontroli kontrolujący okazują podmiotowi kontrolowanemu upoważnienie oraz dokumenty potwierdzające tożsamość kontrolujących.

2. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności podmiotu kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej.

3. Podmiotu kontrolowany jest obowiązany do pisemnego wskazania osoby upoważnionej, o której mowa w ust. 2, upoważnionej do reprezentowania go w trakcie kontroli.

§ 14. 1. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie podmiotu kontrolowanego lub w miejscu prowadzenia działalności przez podmiot kontrolowany, w dniach i godzinach jego pracy.

2. W uzasadnionych okolicznościach kontrola może być przeprowadzona:

- 1) poza godzinami pracy podmiotu kontrolowanego lub w dni wolne od pracy;
- 2) w miejscu i godzinach świadczenia pracy przez pracowników podmiotu kontrolowanego, w obecności podmiotu kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej;
- 3) w siedzibie organu upoważnionego do kontroli;
- 4) w miejscu przechowywania przez podmiot kontrolowany dokumentacji dotyczącej działalności podlegającej kontroli.

§ 15. 1. W przypadku konieczności zasięgnięcia opinii dotyczącej zagadnień objętych kontrolą organ upoważniony do kontroli podczas kontroli, jak też po jej zakończeniu, może zwrócić się do biegłego o wydanie takiej opinii.

2. O powołaniu biegłego zawiadamia się podmiot kontrolowany.

3. Na podstawie upoważnienia wydanego przez organ upoważniony do kontroli biegły może uczestniczyć w czynnościach kontrolnych w obecności kontrolującego.

4. Do biegłego stosuje się § 9 ust. 1 pkt 1, 2 i 4.

§ 16. 1. Kontrolujący dokonują ustaleń stanu faktycznego na podstawie zebranych w toku kontroli dowodów.

2. Czynności kontrolne polegają na:

- 1) badaniu dokumentów;
- 2) żądaniu udzielenia zeznań i wyjaśnień w wyznaczonym terminie oraz na przyjmowaniu zeznań i wyjaśnień;
- 3) przeprowadzaniu oględzin.

3. Dowodami są w szczególności: dokumenty, wyniki oględzin, pisemne wyjaśnienia i oświadczenia, zeznania świadków i opinie biegłych.

4. Dowody zebrane w toku kontroli przechowuje się w sposób uniemożliwiający dostęp do nich bez zgody kontrolujących.

§ 17. 1. Podmiot kontrolowany zapewnia kontrolującym oraz biegłym upoważnionym do udziału w kontroli warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w szczególności zapewnia:

- 1) swobodny wstęp i poruszanie się po siedzibie podmiotu kontrolowanego lub miejscu prowadzenia przez niego działalności;
- 2) w miarę możliwości, samodzielne zamknięte pomieszczenie, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia kontroli;
- 3) wydzielone miejsce do przechowywania dokumentów i zabezpieczonych przedmiotów;
- 4) możliwość podłączenia do sieci elektrycznej sprzętu komputerowego i elektronicznego służącego do prowadzenia kontroli;
- 5) możliwość korzystania z innych środków technicznych (w szczególności drukarki, kserokopiarki) niezbędnych do przeprowadzenia kontroli, o ile nimi dysponuje.

2. Podmiot kontrolowany potwierdza za zgodność z oryginałem sporządzone kopie dokumentów i wydruków. W przypadku odmowy potwierdzenia za zgodność z oryginałem kopii dokumentów i wydruków, potwierdza je kontrolujący, o czym czyni wzmiankę w protokole kontroli.

§ 18. 1. Wyniki przeprowadzonej kontroli kontrolujący przedstawiają w protokole kontroli.

2. Protokół kontroli zawiera:

- 1) nazwę podmiotu kontrolowanego w pełnym brzmieniu, jego adres, imię i nazwisko kierownika podmiotu kontrolowanego oraz datę objęcia przez niego stanowiska;
- 2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli, z uwzględnieniem przerw w kontroli;
- 3) imiona i nazwiska: kontrolujących, pracowników podmiotu kontrolowanego uczestniczących w czynnościach związanych z postępowaniem kontrolnym, a także osób składających zeznania lub wyjaśnienia w toku kontroli;
- 4) określenie miejsca kontroli, szczegółowego zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą;
- 5) opis stanu faktycznego, stwierdzonego w toku kontroli, w tym opis ustalonych nieprawidłowości lub naruszeń prawa, z uwzględnieniem przyczyn powstania, zakresu i skutków tych nieprawidłowości lub naruszeń oraz wskazanie osób za nie odpowiedzialnych;
- 6) opis załączników stanowiących część składową protokołu kontroli;

- 7) określenie stwierdzonych zagrożeń dla prawidłowej realizacji zadań, o których mowa w ustawie;
- 8) informację o możliwości zgłaszania umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli, o których mowa w § 20 ust. 3.

3. Protokół kontroli sporządza się w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach – po jednym dla podmiotu kontrolowanego i dla organu upoważnionego do kontroli.

4. Oczywiste omyłki pisarskie prostują kontrolujący parafując sprostowanie albo sporządzając odpowiednią adnotację.

§ 19. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości lub naruszeń prawa, w protokole kontroli dokonuje się odpowiedniej adnotacji.

§ 20. 1. Protokół kontroli podpisują kontrolujący i przekazują podmiotowi kontrolowanemu w celu podpisania. Jeżeli protokół kontroli jest sporządzony w postaci papierowej każda strona protokołu kontroli jest parafowana przez kontrolujących i podmiot kontrolowany. W przypadku zmiany składu zespołu, o którym mowa w § 10 ust. 1 albo ust. 2, i wydania nowego upoważnienia do kontroli protokół kontroli podpisują kontrolujący wskazani w tym upoważnieniu.

2. Protokół kontroli może być dostarczony podmiotowi kontrolowanemu za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub w sposób przewidziany w art. 4 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 285); w przypadku dostarczania protokołu za pośrednictwem operatora pocztowego stosuje się odpowiednio art. 44 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185).

3. Podmiot kontrolowany może zgłosić, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowane zastrzeżenia co do ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się w formie pisemnej lub elektronicznej w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

4. W razie zgłoszenia zastrzeżeń kontrolujący dokonują ich analizy i, w miarę potrzeby, podejmują dodatkowe czynności kontrolne, a w przypadku stwierdzenia zasadności zastrzeżeń – zmieniają lub uzupełniają odpowiednią część protokołu kontroli.

5. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń w całości lub w części kontrolujący przekazują na piśmie swoje stanowisko zgłaszającemu zastrzeżenia.

6. Po podpisaniu protokołu kontroli przez kontrolujących i podmiot kontrolowany nie dokonuje się w nim poprawek, z zastrzeżeniem § 18 ust. 4.

§ 21. 1. Podmiot kontrolowany może odmówić podpisania protokołu kontroli.

2. O odmowie podpisania protokołu kontroli kontrolujący zamieszczają wzmiankę w protokole.

3. Brak doręczenia organowi upoważnionemu do kontroli podpisanego protokołu kontroli przekazanego podmiotowi kontrolowanemu zgodnie z § 20 ust. 2 i niezgłoszenie zastrzeżeń do jego treści w terminie, o którym mowa w § 20 ust. 3, uznaje się za odmowę podpisania protokołu kontroli.

4. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez osobę wymienioną w ust. 1 nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez kontrolujących i realizacji ustaleń kontroli.

§ 22. 1. W przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli nieprawidłowości lub naruszeń prawa w zakresie przedmiotu kontroli, organ upoważniony do kontroli, niezwłocznie po podpisaniu protokołu kontroli, sporządza wystąpienie pokontrolne, które przekazuje podmiotowi kontrolowanemu.

2. Jeżeli opinia biegłego, o której mowa w § 15 ust. 1, została sporządzona po podpisaniu protokołu kontroli, organ upoważniony do kontroli sporządza wystąpienie pokontrolne niezwłocznie po otrzymaniu opinii.

3. Wystąpienie pokontrolne zawiera opis stwierdzonych nieprawidłowości lub naruszeń prawa, a także uwagi i zalecenia pokontrolne zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub naruszeń prawa oraz termin wykonania zaleceń.

4. Jeżeli stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości lub naruszenia prawa wskazują na konieczność podjęcia działań przez właściwe organy państwowe lub samorządowe, organ upoważniony do kontroli przekazuje wystąpienie pokontrolne do tych organów oraz informuje o tym podmiot kontrolowany.

5. Podmiot kontrolowany, w terminie wyznaczonym w wystąpieniu pokontrolnym, zawiadamia organ upoważniony do kontroli o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Rozdział 4

Tryb szkolenia i minima programowe

§ 23. 1. Specjaliści do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia są obowiązani odbyć szkolenie przeprowadzone przez Pełnomocnika, zgodnie z programem opracowanym w

oparciu o minima programowe, o których mowa w § 26 i złożyć z wynikiem pozytywnym test sprawdzający w zakresie objętym szkoleniem.

2. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość przeprowadzenia szkolenia, w trybie zdalnym, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

3. Specjaliści do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia, po odbyciu przeprowadzonego w trybie zdalnym szkolenia, zgodnego z programem opracowanym w oparciu o minima programowe, o których mowa w § 26, są obowiązani do złożenia z wynikiem pozytywnym testu sprawdzającego w zakresie objętym szkoleniem, w trybie zdalnym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, pod warunkiem zachowania możliwości identyfikacji osoby, której kwalifikacje się sprawdza, i zabezpieczenia przebiegu testu przed ingerencją osób trzecich.

4. Identyfikacja osoby zdającej test sprawdzający jest dokonywana za pomocą Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności, o którym mowa w art. 6d ustawy.

§ 24. 1. Przewodniczący wojewódzkiego zespołu przesyła do Pełnomocnika wniosek o skierowanie specjalistów do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia na szkolenie.

2. Wniosek zawiera:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) posiadane kwalifikacje;
- 3) datę powołania do zespołu;
- 4) uzasadnienie skierowania na szkolenie;
- 5) datę wystawienia wniosku;
- 6) podpis przewodniczącego zespołu.

§ 25. 1. Specjaliści do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia, po spełnieniu wymogów, o których mowa w § 2 ust. 3 albo 5, otrzymują zaświadczenie uprawniające do ustalania poziomu potrzeby wsparcia zwanego dalej „zaświadczeniem”.

2. Zaświadczenie wydaje Pełnomocnik.

3. Zaświadczenie zawiera:

- 1) numer i datę wystawienia zaświadczenia;
- 2) podstawę prawną;
- 3) nazwisko i imię osoby, której zaświadczenie dotyczy;
- 4) zakres uprawnienia;

- 5) datę ważności zaświadczenia;
- 6) podpis Pełnomocnika.

4. Zaświadczenie wydaje się na okres 2 lat dla nowo powołanych specjalistów do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia albo na okres 4 lat dla specjalistów do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia, którym upływa termin ważności zaświadczeń.

§ 26. Minima programowe szkoleń członków wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności ustalających poziom potrzeby wsparcia obejmują:

- 1) stosowanie szczegółowych zasad, trybu i standardów ustalania poziomu potrzeby wsparcia, wynikającej z braku lub utraty autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej;
- 2) zasady wypełniania formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób powyżej 3. roku życia oraz formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób do ukończenia 3. roku życia;
- 3) trafność i wewnętrzną spójność rozstrzygnięć orzeczniczych.

Rozdział 5

Przepisy końcowe

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER

RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Załącznik nr 1. Formularz w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób powyżej 3. roku życia

Czynność lub zadanie	Zdolność do samodzielnego wykonania czynności lub zadania	Rodzaj niezbędnego wsparcia	Częstotliwość wsparcia	Liczba punktów możliwa do uzyskania za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie czynności lub zadania				Liczba punktów uzyskana przez osobę
				Grupa wiekowa od 3 r.ż. do 6 r.ż.	Grupa wiekowa od 7 r.ż. do 10 r.ż.	Grupa wiekowa od 11 r.ż. do 17 r.ż.	Grupa wiekowa od 18 r.ż. i powyżej	
Spożywanie pokarmów i napojów								
Rozpoznawanie i sięganie po serwowane jedzenie	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	7,84	4,575	4,2	4,2	
Krojenie lub łamanie jedzenia na kawałki	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	3,66	3,36	3,36	
Używanie sztućców do wkładania jedzenia do ust	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	6,72	5,49	5,04	5,04	
Przybliżanie pojemnika z napojem do ust	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	7,84	4,575	4,2	4,2	
				Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 22,4	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 18,3	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 16,8	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 16,8	
Uwagi								
Opis funkcjonowania wnioskodawcy w wykonywaniu czynności								
Identyfikacja zastosowania produktów wspierających								
Identyfikacja barier lub ułatwień w środowisku								
Inne obserwacje								
Czynność lub zadanie	Zdolność do samodzielnego wykonania czynności lub zadania	Rodzaj niezbędnego wsparcia	Częstotliwość wsparcia	Liczba punktów możliwa do uzyskania za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie czynności lub zadania				Liczba punktów uzyskana przez osobę

Higiena osobista związana z czynnościami fizjologicznymi				Grupa wiekowa od 3 r.ż. do 6 r.ż	Grupa wiekowa od 7 r.ż. do 10 r.ż	Grupa wiekowa od 11 r.ż. do 17 r.ż	Grupa wiekowa od 18 r.ż. i powyżej	uzyskana przez osobę
Udawanie się w odpowiednie miejsce	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	6,293	3,22	2,96	2,96	
Zdejmowanie i zakładanie ubrań	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	4,669	2,415	2,22	2,22	
Przymywanie lub wychodzenie z prawidłowej postawy	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	9,338	4,83	4,44	4,44	
Oczyszczanie się	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	5,635	5,18	5,18	
				Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 20,3	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 16,1	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 14,8	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 14,8	
Uwagi								
Opis funkcjonowania wnioskodawcy w wykonywaniu czynności								
Identyfikacja zastosowania produktów wspierających								
Identyfikacja barier lub ułatwień w środowisku								
Inne obserwacje								
Czynność lub zadanie	Zdolność do samodzielnego wykonania czynności lub zadania	Rodzaj niezbędnego wsparcia	Częstotliwość wsparcia	Liczba punktów możliwa do uzyskania za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie czynności lub zadania				Liczba punktów uzyskana przez osobę
Mycie się i inna pielęgnacja ciała				Grupa wiekowa od 3 r.ż. do 6 r.ż	Grupa wiekowa od 7 r.ż. do 10 r.ż	Grupa wiekowa od 11 r.ż. do 17 r.ż	Grupa wiekowa od 18 r.ż. i powyżej	
Otwieranie i zamykanie kranów	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	5,203	1,44	1,32	1,32	
Mycie rąk	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	6,897	1,92	1,76	1,76	
Uzyskiwanie dostępu do wanny, prysznic itp.	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	1,44	1,32	1,32	

Mycie się	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	2,4	2,2	2,2
Czesanie	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	1,2	0,87	0,87
Obcinanie paznokci	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	nie dotyczy	0,46	0,46
Mycie zębów	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	1,2	0,87	0,87
				Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 12,1	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 9,6	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 8,8	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 8,8

Uwagi

Opis funkcjonowania wnioskodawcy w wykonywaniu czynności	
Identyfikacja zastosowania produktów wspierających	
Identyfikacja barier lub ułatwień w środowisku	
Inne obserwacje	

Czynność lub zadanie	Zdolność do samodzielnego wykonania czynności lub zadania	Rodzaj niezbędnego wsparcia	Częstotliwość wsparcia	Liczba punktów możliwa do uzyskania za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie czynności lub zadania				Liczba punktów uzyskana przez osobę
				Grupa wiekowa od 3 r.ż. do 6 r.ż	Grupa wiekowa od 7 r.ż. do 10 r.ż	Grupa wiekowa od 11 r.ż. do 17 r.ż	Grupa wiekowa od 18 r.ż. i powyżej	
Porozumiewanie się								
odbieranie wiadomości werbalnych	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	3,1	1,12	0,87	0,87	
dyskusja	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	nie dotyczy	0,435	0,435	
mówienie	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	4,2	1,4	0,725	0,725	

rozmowa	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	1,8	3,1	3,05	3,05	
odbieranie wiadomości niewerbalnych	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	3,5	1,147	0,87	0,87	
				Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 12,6	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 6,767	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 5,95	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 5,95	
Uwagi								
Opis funkcjonowania wnioskodawcy w wykonywaniu czynności								
Identyfikacja zastosowania produktów wspierających								
Identyfikacja barier lub ułatwień w środowisku								
Inne obserwacje								
Czynność lub zadanie	Zdolność do samodzielnego wykonania czynności lub zadania	Rodzaj niezbędnego wsparcia	Częstotliwość wsparcia	Liczba punktów możliwa do uzyskania za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie czynności lub zadania				Liczba punktów uzyskana przez osobę
Ubieranie się				Grupa wiekowa od 3 r.ż. do 6 r.ż	Grupa wiekowa od 7 r.ż. do 10 r.ż	Grupa wiekowa od 11 r.ż. do 17 r.ż	Grupa wiekowa od 18 r.ż. i powyżej	
Rozpoznawanie i sięganie po odzież i obuwie	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	2,445	1,935	1,785	1,785	
Zakładanie obuwia	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	1,63	1,29	1,19	1,19	
Zapinanie guzików lub podobne	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	2,445	1,935	1,785	1,785	
Zakładanie garderoby dolnej części ciała	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	4,89	3,87	3,57	3,57	
Zakładanie garderoby górnej części ciała	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	4,89	3,87	3,57	3,57	

					Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 16,3	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 12,9	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 11,9	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 11,9	
Uwagi									
Opis funkcjonowania wnioskodawcy w wykonywaniu czynności									
Identyfikacja zastosowania produktów wspierających									
Identyfikacja barier lub ułatwień w środowisku									
Inne obserwacje									
Czynność lub zadanie	Zdolność do samodzielnego wykonania czynności lub zadania	Rodzaj niezbędnego wsparcia	Częstotliwość wsparcia	Liczba punktów możliwa do uzyskania za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie czynności lub zadania				Liczba punktów uzyskana przez osobę	
Utrzymywanie zdrowia				Grupa wiekowa od 3 r.ż. do 6 r.ż	Grupa wiekowa od 7 r.ż. do 10 r.ż	Grupa wiekowa od 11 r.ż. do 17 r.ż	Grupa wiekowa od 18 r.ż. i powyżej		
Proszenie o pomoc terapeutyczną	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	0,48	0,48	0,435		
Zastosowanie zalecanych środków terapeutycznych	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	0,32	0,32	0,29		
Unikanie ryzykownych sytuacji w domu	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	0,8	0,8	0,725		
Unikanie ryzykownych sytuacji poza domem	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	0,8	0,8	0,725		
Proszenie o pomoc w nagłych wypadkach	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	0,8	0,8	0,725		
				nie dotyczy	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 3,2	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 3,2	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 2,9		
Uwagi									
Opis funkcjonowania wnioskodawcy w wykonywaniu czynności									
Identyfikacja zastosowania produktów wspierających									

Identyfikacja barier lub ułatwień w środowisku								
Inne obserwacje								
Czynność lub zadanie	Zdolność do samodzielnego wykonania czynności lub zadania	Rodzaj niezbędnego wsparcia	Częstotliwość wsparcia	Liczba punktów możliwa do uzyskania za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie czynności lub zadania				Liczba punktów uzyskana przez osobę
				Grupa wiekowa od 3 r.ż. do 6 r.ż	Grupa wiekowa od 7 r.ż. do 10 r.ż	Grupa wiekowa od 11 r.ż. do 17 r.ż	Grupa wiekowa od 18 r.ż. i powyżej	
Zmiana i utrzymanie pozycji ciała								
Zmiana z leżenia na siedzenie w łóżku	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	1,21	1,1	0,94	0,94	
Pozostawanie w pozycji siedzącej	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	1,815	1,65	1,41	1,41	
Zmiana z siedzenia na krześle do stania	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	1,21	1,1	0,94	0,94	
Pozostawanie w pozycji stojącej	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	1,815	1,65	1,41	1,41	
Zmiana ze stania na siedzenie na krześle	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	1,21	1,1	0,94	0,94	
Przenoszenie ciała w pozycji siedzącej	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	1,21	1,1	0,94	0,94	
Przenoszenie ciała w pozycji leżącej	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	1,21	1,1	0,94	0,94	
Zmiana środka ciężkości ciała w pozycji leżącej	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	2,42	2,2	1,88	1,88	
				Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 12,1	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 11,0	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 9,4	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 9,4	
Uwagi								
Opis funkcjonowania wnioskodawcy w wykonywaniu czynności								
Identyfikacja zastosowania produktów wspierających								

Identyfikacja barier lub ułatwień w środowisku								
Inne obserwacje								
Czynność lub zadanie	Poziom realizacji czynności lub zadania	Rodzaj niezbędnego wsparcia	Częstotliwość wsparcia	Liczba punktów możliwa do uzyskania za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie czynności lub zadania				Liczba punktów uzyskana przez osobę
Poruszanie się w domu i poza domem				Grupa wiekowa od 3 r.ż. do 6 r.ż.	Grupa wiekowa od 7 r.ż. do 10 r.ż.	Grupa wiekowa od 11 r.ż. do 17 r.ż.	Grupa wiekowa od 18 r.ż. i powyżej	
Przemieszczanie się w miejscu zamieszkania	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	4,2	3,35	3,075	3,075	
Wchodzenie i wychodzenie z budynku	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	2,01	1,85	1,845	
Przemieszczanie się na krótkich dystansach w znanym środowisku	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	1,34	1,34	1,23	
Przemieszczanie się na krótkich dystansach w nieznanym środowisku	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	3,35	3,35	3,075	
Przemieszczanie się na dalekich dystansach w znanym środowisku	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	1,34	1,335	1,23	
Przemieszczanie się na dalekich dystansach w nieznanym środowisku	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	2,01	1,85	1,845	
				Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 4,2	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 13,4	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 13,125	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 12,3	
Uwagi								
Opis funkcjonowania wnioskodawcy w wykonywaniu czynności								
Identyfikacja zastosowania produktów wspierających								
Identyfikacja barier lub ułatwień w środowisku								
Inne obserwacje								
Czynność lub zadanie	Poziom realizacji czynności lub zadania	Rodzaj niezbędnego wsparcia	Częstotliwość wsparcia	Liczba punktów możliwa do uzyskania za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie czynności lub zadania				Liczba punktów

Podjęcie decyzji				Grupa wiekowa od 3 r.ż. do 6 r.ż.	Grupa wiekowa od 7 r.ż. do 10 r.ż.	Grupa wiekowa od 11 r.ż. do 17 r.ż.	Grupa wiekowa od 18 r.ż. i powyżej	uzyskana przez osobę
Podjęcie decyzji dotyczących codziennego odżywiania	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	3,567	3,05	3,05	
Decydowanie o relacjach interpersonalnych ze znanymi osobami	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	2,952	2,44	2,44	
dysponowanie swoim czasem i codziennymi czynnościami	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	2,214	1,83	1,83	
planowanie przemieszczania się poza domem	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	nie dotyczy	1,22	1,22	
zarządzanie codziennym budżetem	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	nie dotyczy	0,61	0,61	
				nie dotyczy	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 8,733	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 9,15	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 9,15	
Uwagi								
Opis funkcjonowania wnioskodawcy w wykonywaniu czynności								
Identyfikacja zastosowania produktów wspierających								
Identyfikacja barier lub ułatwień w środowisku								
Inne obserwacje								
Czynność lub zadanie	Poziom realizacji czynności lub zadania	Rodzaj niezbędnego wsparcia	Częstotliwość wsparcia	Liczba punktów możliwa do uzyskania za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie czynności lub zadania				Liczba punktów uzyskana przez osobę
Prowadzenie gospodarstwa domowego				Grupa wiekowa od 3 r.ż. do 6 r.ż.	Grupa wiekowa od 7 r.ż. do 10 r.ż.	Grupa wiekowa od 11 r.ż. do 17 r.ż.	Grupa wiekowa od 18 r.ż. i powyżej	
Przygotowywanie posiłków	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	nie dotyczy	3,6	3,6	

Robienie zakupów	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	nie dotyczy	2	2
Sprzątanie i dbanie o dom	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	nie dotyczy	1,6	1,6
Pranie i dbanie o ubrania	T-tak (współczynnik 0) N-nie (współczynnik 1)	N-Nadzór (współczynnik 0,9) F-Częściowe wsparcie fizyczne (współczynnik 0,9) C-Całkowita substytucja (współczynnik 0,95) S-Wsparcie specjalne (współczynnik 1,0)	0-Prawie nigdy (współczynnik 0,3) 1-Czasami (współczynnik 0,80) 2-Dość często (współczynnik 0,90) 3-Zazwyczaj (współczynnik 0,95) 4-Zawsze (współczynnik 1,0)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	0,8
				nie dotyczy	nie dotyczy	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 7,2	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w obszarze = 8,0
Uwagi							
Opis funkcjonowania wnioskodawcy w wykonywaniu czynności							
Identyfikacja zastosowania produktów wspierających							
Identyfikacja barier lub ułatwień w środowisku							
Inne obserwacje							

Formularz w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób do ukończenia 3. roku życia

Ocena aktywności motorycznej i adaptacyjnej dziecka

A.1	Aktywność motoryczna (ruchowa) dziecka	Liczba punktów możliwa do uzyskania	Liczba punktów uzyskana przez dziecko	Opis
A.1.1	Zaburzenia napięcia mięśniowego			
	w miesiącu 0-1	2		
	w miesiącu 2	3		
A.1.2	Ułożenie ciała (symetryczne/asymetryczne)			
	w miesiącu 0-1	2		
	w miesiącu 2	3		
A.1.3	Spontaniczna aktywność ruchowa			
	w miesiącu 0-1	1		
	w miesiącu 2-3	2		

	w miesiącu 4	3		
A.1.4	Utrzymanie głowy			
	w miesiącu 4	1		
	w miesiącu 5	2		
	w miesiącu 6	3		
A.1.5	Siedzenie z podparciem lub podtrzymywaniem			
	w miesiącu 5	1		
	w miesiącu 6	2		
	w miesiącu 7	3		
A.1.6	Obrót wokół własnej osi ciała			
	w miesiącu 7-8	1		
	w miesiącu 9-10	2		
	w miesiącu >11	3		
A.1.7	Siedzenie bez podparcia			

	w miesiącu 9-10	1		
	w miesiącu 11-12	2		
	w miesiącu 13	3		
A.1.8	Zdejmowanie chusteczki z twarzy siedząc bez podparcia			
	w miesiącu 10-11	1		
	w miesiącu 12-13	2		
	w miesiącu 14	3		
A.1.9	Przejście od leżenia do siedzenia			
	w miesiącu 11-12	1		
	w miesiącu 13-14	2		
	w miesiącu 15	3		
A.1.10	Wstawanie z podparciem			
	w miesiącu 12	1		
	w miesiącu 13-14	2		

	w miesiącu 15	3		
A.1.11	Chodzenie z przytrzymywaniem za rękę lub obie ręce albo przytrzymując się mebli			
	w miesiącu 13-14	1		
	w miesiącu 15-16	2		
	w miesiącu 17	3		
A.1.12	Stanie bez podparcia (bez przytrzymywania)			
	w miesiącu 15-16	1		
	w miesiącu 17-18	2		
	w miesiącu 19	3		
A.1.13	Chód samodzielny			
	w miesiącu 18-19	1		
	w miesiącu 20-21	2		
	w miesiącu 22	3		
A.1.14	Wchodzenie po schodach bez pomocy			

	w miesiącu 20-21	1		
	w miesiącu 22-23	2		
	w miesiącu 24	3		
A.1.15	Odpychanie piłki nogą w pozycji stojącej			
	w miesiącu 24-25	1		
	w miesiącu 26-27	2		
	w miesiącu 28	3		
A.1.16	Schodzenie po schodach bez pomocy			
	w miesiącu 27-28	1		
	w miesiącu 29-30	2		
	w miesiącu 31	3		
A.1.17	Przenoszenie pojemników z zawartością			
	w miesiącu 30-31	1		
	w miesiącu 32-33	2		

	w miesiącu 34-35	3		
A.1.18	Chód z omijaniem przeszkód			
	w miesiącu 32-33	1		
	w miesiącu 34-35	2		
A.1.19	Stanie na jednej nodze bez podparcia			
	w miesiącu 33-35	1		
A.2	Aktywność adaptacyjna dziecka	Liczba punktów możliwa do uzyskania	Liczba punktów uzyskana przez dziecko	
A.2.1	Ssanie			
	w miesiącu 0-2	3		
A.2.2	Utrzymywanie kontaktu wzrokowego			
	w miesiącu 2	1		
	w miesiącu 3	2		
	w miesiącu 4	3		

A.2.3	Wodzenie oczami za przedmiotem			
	w miesiącu 4	1		
	w miesiącu 5	2		
	w miesiącu 6	3		
A.2.4	Utrzymywanie grzechotki			
	w miesiącu 4	1		
	w miesiącu 5	2		
	w miesiącu 6	3		
A.2.5	Sięganie po zabawkę			
	w miesiącu 6	1		
	w miesiącu 7	2		
	w miesiącu 8	3		
A.2.6	Utrzymywanie zabawki w każdej ręce			
	w miesiącu 8	1		

	w miesiącu 9	2		
	w miesiącu 10	3		
A.2.7	Przekładanie zabawki z jednej ręki do drugiej			
	w miesiącu 9	1		
	w miesiącu 10	2		
	w miesiącu 11	3		
A.2.8	Podnoszenie zabawki z wykorzystaniem kciuka			
	w miesiącu 10	1		
	w miesiącu 11	2		
	w miesiącu 12	3		
A.2.9	Pociąganie za sznurek, aby dosięgnąć zabawki			
	w miesiącu 11-12	1		
	w miesiącu 13-14	2		
	w miesiącu 15	3		

A.2.10	Manipulowanie zawartością pojemnika			
	w miesiącu 14-15	1		
	w miesiącu 16-17	2		
	w miesiącu 18	3		
A.2.11	Otwieranie szuflady			
	w miesiącu 16-17	1		
	w miesiącu 18-19	2		
	w miesiącu 20	3		
A.2.12	Samodzielne picie z kubka			
	w miesiącu 18-19	1		
	w miesiącu 20-21	2		
	w miesiącu 22	3		
A.2.13	Samodzielne jedzenie z wykorzystaniem łyżeczki			
	w miesiącu 22-23	1		

	w miesiącu 24-25	2		
	w miesiącu 26-27	3		
A.2.14	Zdejmowanie ubrania			
	w miesiącu 24-25	1		
	w miesiącu 26-27	2		
	w miesiącu 28	3		
A.2.15	Rozpoznawanie funkcji pomieszczeń w przestrzeni domowej			
	w miesiącu 26-28	1		
	w miesiącu 29-31	2		
	w miesiącu 32	3		
A.2.16	Rysowanie ołówkiem po śladzie			
	w miesiącu 27-29	1		
	w miesiącu 30-32	2		
	w miesiącu 33-35	3		

A.2.17	Otwieranie drzwi w zasięgu ręki			
	w miesiącu 30-31	1		
	w miesiącu 32-33	2		
	w miesiącu 34-35	3		
A.2.18	Zakładanie ubrania			
	w miesiącu 33-34	1		
	w miesiącu 35	2		
A.2.19	Odkręcanie kranu			
	w miesiącu 33-35	1		

Ocena rozwoju dziecka

B.1	Aktywność motoryczna dziecka	Aktywność adaptacyjna dziecka	Rozwój dziecka
B.1.1	3	3	3
B.1.2	3	2	2

B.1.3	3	1	2
B.1.4	3	0	2
B.1.5	2	3	2
B.1.6	2	2	2
B.1.7	2	1	2
B.1.8	1	3	2
B.1.9	0	3	2
B.1.10	2	0	1
B.1.11	1	2	1
B.1.12	1	1	1
B.1.13	0	2	1
B.1.14	1	0	0
B.1.15	0	1	0

Potrzeby wsparcia zdrowotnego dziecka

C.1	Masa urodzeniowa	Liczba punktów możliwa do uzyskania	Liczba punktów uzyskana przez dziecko
C.1.1	Masa urodzeniowa		
	mniej niż 1100 gramów	3	
	od 1100 do 1500 gramów	2	
C.2	Potrzeba stosowania środków wsparcia terapeutycznego do wspomagania podstawowych funkcji fizjologicznych	Liczba punktów możliwa do uzyskania	Liczba punktów uzyskana przez dziecko
C.2.1	Karmienie		
	wyłącznie sonda nosowa-żołądkowa	2	
	wyłącznie pozajelitowe	3	
	karmienie stomijne	2	
	sonda nosowo-żołądkowa uzupełniająca drogę doustną	1	
	uzupełnienie pozajelitowe w stosunku do drogi doustnej	2	

	kolonostomia	1	
C.2.2	Oddychanie		
	respirator mechaniczny	3	
	ciągłe odsysanie wydzieliny z dróg oddechowych	2	
	stała tlenoterapia	2	
	stały monitor bezdechu	1	
C.2.3	Czynność nerek i/lub dróg moczowych		
	dializa	2	
	cewnikowanie pęcherza na stałe	1	
	urostomia	1	
C.2.4	Działanie przeciwbólowe		
	ciągła pompa infuzyjna przeciwbólowa	2	
	założony na stałe cewnik zewnątrzoponowy	2	
C.2.5	Funkcje odpornościowe		

	izolacja	2	
	półizolacja / stała maska	1	
C.3	Potrzeba stosowania środków wsparcia terapeutycznego, które wpływają na funkcje związane z ruchem	Liczba punktów możliwa do uzyskania	Liczba punktów uzyskana przez dziecko
C.3.1	Zastosowane rozwiązania		
	zewnątrzna stabilizacja kręgosłupa	1	
	mocowanie miednicy	2	
	mocowanie obręczy biodrowej	1	
	ciągła przyczepność szkieletu	2	
	proteza/orteza kończyny górnej i/lub dolnej	1	
	więcej niż jedna proteza/orteza kończyny górnej i/lub dolnej	2	
	kask	1	
	bandaż na ciało	1	
	stała ochrona przed światłem	1	

	implant ślimakowy	1	
	pompa insulinowa	1	
	więcej niż jedna proteza/orteza kończyny górnej i/lub dolnej	1	

Ocena potrzeby stosowania środków wsparcia terapeutycznego do wspomaganie podstawowych funkcji fizjologicznych

C1.1	Wspomaganie funkcji fizjologicznych	Uzyskana punktacja
C1.1.1	wynik 3 w dowolnej sekcji	3
C1.1.2	wynik 2 w co najmniej 3 sekcjach	3
C1.1.3	wynik 2 w dowolnej sekcji	2
C1.1.4	wynik 1 w co najmniej 4 sekcjach	2
C1.1.5	wynik 1 w co najmniej 2 sekcjach	1

Ocena potrzeby stosowania środków wsparcia terapeutycznego, które wpływają na funkcje związane z ruchem.

C2.1	Środki wsparcia terapeutycznego, które wpływają na funkcje związane z ruchem
C2.1.1	wynik 3, gdy suma wyników wynosi co najmniej 5

C2.1.2	wynik 2, gdy suma wyników wynosi co najmniej 2
--------	--

Ocena potrzeby wsparcia zdrowotnego w przypadku dzieci w wieku od 0 do 6 miesięcy

D.1	Potrzeba stosowania środków wsparcia terapeutycznego do wspomagania podstawowych funkcji fizjologicznych	Masa urodzeniowa	Potrzeba wsparcia zdrowotnego
D.1.1	3	3	3
D.1.2	2	3	3
D.1.3	1	3	3
D.1.4	0	3	3
D.1.5	3	2	3
D.1.6	3	1	3
D.1.7	3	0	3
D.1.8	2	2	2
D.1.9	1	2	2
D.1.10	0	2	2

D.1.11	2	1	2
D.1.12	2	0	2
D.1.13	1	0	1
D.1.14	1	1	1
D.1.15	0	1	0

Ocena potrzeby wsparcia zdrowotnego w przypadku dzieci w wieku od 6 do 36 miesięcy

E.1	Potrzeba stosowania środków wsparcia terapeutycznego do wspomaganie podstawowych funkcji fizjologicznych	Potrzeba stosowania środków wsparcia terapeutycznego, które wpływają na funkcje związane z ruchem.	Potrzeba wsparcia zdrowotnego
E.1.1	3	3	3
E.1.2	3	2	3
E.1.3	3	1	3
E.1.4	3	0	3
E.1.5	2	3	3

E.1.6	2	2	2
E.1.7	2	1	2
E.1.8	2	0	2
E.1.9	1	3	2
E.1.10	1	2	1
E.1.11	1	1	1
E.1.12	1	0	1
E.1.13	0	3	1
E.1.14	0	2	1
E.1.15	0	1	0

Ocena poziomu potrzeby wsparcia dziecka, która do ukończenia 3 roku życia

F.1	Ocena wyników rozwoju dziecka	Ocena potrzeby wsparcia zdrowotnego	Poziom potrzeby wsparcia
F.1.1	3	3	3

F.1.2	3	2	3
F.1.3	3	1	3
F.1.4	3	0	3
F.1.5	2	3	3
F.1.6	1	3	3
F.1.7	0	3	3
F.1.8	2	2	2
F.1.9	2	1	2
F.1.10	2	0	2
F.1.11	1	2	2
F.1.12	0	2	2
F.1.13	1	1	1
F.1.14	1	0	1
F.1.15	0	1	1

UZASADNIENIE

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin stanowi jeden z priorytetów działań rządu, który dokonał znaczącej zmiany dotychczasowej polityki w tym zakresie. System wsparcia powinien mieć na celu pomoc osobom, które jej najbardziej wymagają ze względu na ich indywidualną sytuację.

Cel wprowadzenia regulacji

Jednym z istotnych elementów wpływających na możliwość kierowania wsparcia do osób z niepełnosprawnościami jest funkcjonujący system wyłaniania grup o określonych potrzebach. Obecnie brak jest instrumentów pozwalających na precyzyjne wskazywanie poziomu i rodzaju potrzeb. Brak jest również narzędzi pozwalających na dokonanie szczegółowej analizy funkcjonalnej osoby mającej prawny status osoby niepełnosprawnej zgodnie z polskim prawem.

Projektowane rozporządzenie wprowadza ujednolicony, wystandaryzowany sposób oceny funkcjonalnej osoby z niepełnosprawnościami oparty na formularzu, który zawiera wykaz zadań i czynności w określonych obszarach życia codziennego. Jest to rozwiązanie zgodne z postanowieniami Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169) i oparte na biopsychospołecznym modelu funkcjonowania niepełnosprawności zawartym w Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF).

Rozporządzenie reguluje również sposób przeprowadzania oceny, skład zespołu jej dokonującego – określa kompleksowo sposób postępowania przy wydaniu decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia. Określa również wymagania dla członków składów oceniających, sposób ich szkolenia i dopuszczania do wykonywania oceny. Określa również wykonywanie nadzoru Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w zakresie systemu oceny potrzeb.

Załącznikiem do rozporządzenia są formularze oceny, odrębny dla osób niepełnosprawnych poniżej 3. roku życia. i dla osób powyżej 3. roku życia. Formularze zawierają katalog zadań i czynności, które będą oceniane, wartości dla zakresu wsparcia i częstotliwości jego udzielania oraz wagi przypisane konkretnym zadaniom i czynnościom. Formularze pozwalają na precyzyjne i klarowne dokonanie oceny, która będzie podstawą do wydania decyzji o ustaleniu poziomu potrzeby wsparcia w zakresie przewidzianym w przepisach.

Planuje się, że rozporządzenie wejdzie w życie w terminie 14 dni od ogłoszenia, co pozwoli,

w pierwszej kolejności, przeprowadzić stosowny nabór i rozpocząć przygotowywanie merytoryczne – szkolenia – członków składów oceniających.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

W ocenie projektodawcy regulacje zawarte w projekcie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega on notyfikacji.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Rozwiązania zaproponowane w projekcie nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.